анонс
НОМЕРА

Студентська наука 4-5 ст.

Профорієнтаційні квести 15 ст.

Бібліотека в постатях 19 ст.

30 червня 2023 року, № 7-12 (391-396)

ЗАМОК

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

ЗВІТУЮТЬ НАУКОВЦІ АКАДЕМІЇ

Микола КУРАЧ, проректор із стратегічного планування та наукової роботи

З нагоди відзначення Дня науки в Україні та у зв'язку із проведенням XIX Звітної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка з вітальними словами до науково-педагогічних працівників академії та нашого Фахового коледжу звернулися заслужений працівник народної освіти України, почесний академік Академії вищої школи України, ректор академії, професор Афанасій Ломакович і голова первинної профспілкової організації працівників нашого ЗВО Василь Трифонюк. Модератором конференції виступив доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи, професор Микола Курач.

На пленарному засіданні були оприлюднені презентаційні доповіді особливої наукової та суспільно-політичної актуальності. Старт виступам дали доктор історичних наук, професор кафедри історії та методики її навчання Генріх Стронський, який запропонував аналітичне дослідження «Між добросусідством і геополітикою. Допомога Польщі Україні у захисті від російської агресії», та кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри психології та соціальної роботи, доцент Тетяна Новак, що аналізувала «Шляхи формування психологічної та емоційної стійкості викладачів в умовах війни». Після цього прозвучали доповіді різновекторної тематичної спрямованості: кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Світлана Гуральна характеризувала «Органне мистецтво Західної України в європейському контексті», кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Ольга Дух визначала «Освітній потенціал навчального курсу «Розвиток екологічної грамотності молоді на засадах філософії ZERO WAST у системі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників». Тему «Кароліна Собанська та її взаємозв'язки з поетами слов'янського світу» презентував доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, доцент Віталій Назарець. Ще одним позитивним моментом пленарного засідання стала увага до краєзнавчої тематики: старший викладач кафедри історії та методики її навчання Василь Ільчишин інформував про стан і перспективи археологічних досліджень історичного ареалу містечка Залізці Тернопільської області.

В загальному, на пленарному та на десяти студійних засіданнях звітної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Академії було оприлюднено результати 79 науково-аналітичних досліджень, над якими працювали 106 науково-педагогічних працівників нашої академії. Доповідачі першої студії обрали науковою проблематикою «Соціально-психологічний супровід учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій». Функції модератора в цій студії виконувала кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри психології та соціальної роботи, доцент Тетяна Новак. Предметом наукового дискурсу учасників другої студії стали «Освітні процеси в умовах воєнного стану: теорія, практика, інновації» (модератор – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, доцент Тетяна Фасолько). «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» вивчали члени третьої студії, роботою якої керувала кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики трудового навчання та технологій Ірина Цісарук. «Новітні парадигми навчання інформатики» були в центрі уваги науково-педагогічних працівників фізико-математичного і технічного профілів, які об'єдналися в четверту наукову тематичну студію (модератор – кандидат технічних наук, завідувач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики, доцент Надія Бабій). «Проблеми та перспективи фізичної культури і спорту в системі освіти» аналізували учасники п'ятої студії – науково педагогічні працівники кафедри теорії та методики фізичного виховання та кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання. Відповідно, функції модераторів цієї студії виконували завідувачі згаданих кафедр, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Віктор Голуб і кандидат педагогічних наук, доцент Микола Божик. Тема «Лінгвістичні та літературознавчі студії: проблеми і перспективи» визначила зміст і напрям наукового дискурсу учасників шостої студії (модератор – доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови і літератури та методики їх навчання, доцент Віталій Назарець. Науково-педагогічні працівники, що входили до сьомої студії, характеризували «Сучасні тенденції у лінгводидактиці та дослідженні іншомовного дискурсу» (модератор студії – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання, доцент Василь Кучер). Науковою проблематикою тематичних дискусій у восьмій студії стали «Суспільні процеси в регіональному та європейському контексті на тлі війни в Україні» (модератор – доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та методики її навчання, професор Ірина Скакальська). Науковці-мистецтвознавці визначали «Сучасні вектори розвитку музично-педагогічної та мистецької освіти в Україні». Функції модератора їх тематичної студії виконувала кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання, доцент Інна Ратинська. Актуальну теоретичну і методологічну проблематику «Інновації в біологічній та екологічній освіті та науці» вивчали науковці – члени десятої студії. Роботою студії керувала кандидат біологічних наук, завідувач кафедри біології, екології та методик їх навчання, доцент Неля Цицюра.

Доповідачі першої наукової студії – члени кафедри психології та соціальної роботи – аналізували «Соціально-психологічний супровід учасників освітнього процесу в умовах воєнного часу». Дослідженням «Трансформація сенсу життя студентською молоддю в реаліях війни в Україні» дискусію розпочала кандидат психологічних наук, доцент Марія Боднар. Співзвучним за своєю тематично-суттєвою спрямованістю стало наукове повідомлення «Психологічна допомога в гострих стресових ситуаціях», яке оприлюднила кандидат психологічних наук, старший викладач Юлія Мельник. Інші доповіді стосувалися різних напрямів професійної діяльності фахівців педагогічної сфери: «Інтерактивні технології в умовах дистанційного навчання» (кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Фіголь), «Релігійність, інтелект і типи інтуїції як єдність раціонального й емоційно-почуттєвого відображення дійсності» (кандидат психологічних наук, доцент кафедри Маріанна Ярощук), «Психологічна профілактика насилля в сім'ї» (кандидат психологічних наук, доцент кафедри Юлія Тимош), «Психологічні передумови оптимізації перекладацької діяльності студентів» (кандидат психологічних наук, доцент кафедри Тетяна Долга), «Особливості використання зарубіжного досвіду у професійній діяльності працівників соціальної сфери» (доктор філософії, старший викладач Андрій Заблоцький).

Увагою членів другої студії оволоділа наукова проблематика «Освітні процеси в умовах воєнного стану: теорія, практика, інновації». Завідувач кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Тетяна Фасолько аналізувала процес «Використання елементів технології едьютейменту в освітньому процесі закладу дошкільної освіти». «Сучасні тенденції застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів» висвітлювали доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера й аспірантка кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти нашої академії Оксана Солтис, а кандидат педагогічних наук, професор Олександр Безносюк показав «Унікальність і проблематику психології спорту». «Діагностика готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до виконання професійно-рольових функцій методиста закладу дошкільної освіти» – тема виступу кандидата педагогічних наук, доцента Людмили Врочинської. Доктор педагогічних наук, доцент Ірина Онищук характеризувала «Мистецьку освіту зростаючої особистості в сучасному закладі дошкільної освіти», кандидат педагогічних наук, доцент Любов Кравець – «Патріотичне виховання учнів у сучасному закладі освіти засобами інтерактивних технологій». Кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Приймас інтерпретує «Розуміння українського виховного ідеалу в контексті взаємозв'язку особистості та суспільства». Кандидата педагогічних наук, доцента Вікторію Павелко зацікавили «Загальні аспекти формування інтегрованих знань молодших школярів», а її колегу, доцента Вікторію Легін – «Теоретичні аспекти підготовки дітей старшого шкільного віку до навчання в Новій українській школі». Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Оксана Доманюк висвітлювала «Інноваційні технології формування логіко-математичної компетенції дітей передшкільного віку», а викладач Фахового коледжу Віталій Романюк – «Особливості освітнього процесу під час воєнного стану».

(Закінчення на стор. 2)

ЗВІТУЮТЬ НАУКОВЦІ АКАДЕМІЇ

Микола КУРАЧ, проректор із стратегічного планування та наукової роботи

«Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» аналізували науково-педагогічні працівники кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій – члени третьої тематичної студії. Доповіддю «Зарубіжний досвід технологічної підготовки учнів» розпочала роботу студії кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Ірина Цісарук. Про «Сучасні освітні технології в трудовому навчанні» говорив кандидат педагогічних наук, доцент Степан Шабага, про «Викладання навчальної дисципліни «Технології» у закладах професійної та фахової передвищої освіти» – його колега, доцент Віталій Цісарук, а «Перспективи запровадження профільного технологічного навчання в старшій школі» визначав кандидат педагогічних наук, доцент Олександр Омельчук. Кандидат педагогічних наук, доцент Марія Олексюк висвітлила процес «Організації занять з технологічного практикуму в умовах дистанційного навчання». Конкретну методологічну проблематику «Використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях з машинознавства» вирішував кандидат технічних наук Ростислав Гарматюк. До навчальної конкретики звернувся старший викладач Олександр Ємець: він аналізував «Особливості проведення лабораторного заняття за темою «Дослідження роботи трифазного кола при з'єднанні споживачів «зіркою»». Окрему увагу доповідачі приділили визначенню ролі вивчення декоративно-прикладного мистецтва: викладач Фахового коледжу академії Юрій Цимбалюк виясняв «Особливості виховання здобувачів освіти засобами декоративно-ужиткового мистецтва», його колеги, голова циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Віталій Писаренок і викладач коледжу Сергій Томашівський, характеризували «Розвиток цілісної особистості учнів засобами декоративно-прикладного мистецтва». Академічний акцент в цій частині наукового дискурсу забезпечив професор Микола Курач у доповіді «Інтерактивні технології в трудовому навчанні як засіб розвитку творчих здібностей учнів».

Науково-педагогічні працівники кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики працювали в четвертій студії над проблематикою «Новітні парадигми навчання інформатики». Дискурс науковців розпочала кандидат технічних наук, завідувач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики, доцент Надія Бабій, яка доповіла про «Методичні підходи до вивчення вибіркового модуля «Графічний дизайн» в курсі інформатики старшої школи». В цьому напрямку працювала кандидат педагогічних наук, доцент Олена Фурман: вона аналізувала «Методичні аспекти застосування візуалізації інформації в навчальному процесі». Кандидат технічних наук, доцент Іванна Саланда характеризує процес «Використання STEM-технологій на уроках інформатики», а викладач кафедри Дмитро Клак – «Використання досвіду зарубіжних онлайн-платформ з метою вдосконалення навчальних дисциплін». «Захист даних і конфіденційність в мовах сучасного інформаційного суспільства» – таку актуальну тематику запропонував кандидат педагогічних наук, доцент Ігор Галаган.

«Проблеми та перспективи фізичної культури і спорту в системі освіти» – тематичний сектор студійних засідань, де працювали викладачі кафедри теорії та методики фізичного виховання та кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання. Тандем науковців у складі кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента Віктора Голуба і заслуженого працівника фізичної культури і спорту України, старшого викладача Анатолія Антонюка висвітлювали процес «Використання цифрових технологій при дистанційному навчанні з освітнього компоненту «Спортивні ігри з методикою викладання»». Завідувача кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання, доцента Миколу Божика зацікавила «Реалізація варіативного модуля «Бадмінтон» на уроках фізичної культури», а кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента кафедри Любов Левандовську – «Фізична активність школярів у сучасній школі». «Практична підготовка студентів бакалаврату спеціальності «Фізична культура» в умовах Нової української школи» склала зміст науково-методичного повідомлення, підготовленого кандидатом наук з фізичного виховання та спорту, доцентом Олександром Бережанським і старшим викладачем кафедри теорії та методики фізичного виховання Василем Трифонюком. Кандидат біологічних наук, професор Віктор Чижик визначав «Можливості підвищення фізичної працездатності школярів на основі врахування біологічної зрілості», а кандидат біологічних наук, професор Олена Довгань спільно з кандидатом наук з фізичного виховання та спорту, доцентом кафедри Тетяною Кучер підготували дослідження «Скандинавська ходьба як один із засобів впливу на рівень здоров'я старшокласників». Важливе в навчально-організаційному плані питання «Організація секційної та гурткової роботи у закладах загальної середньої освіти» виясняли старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Василь Довгаль і асистент цієї ж кафедри Сергій Сиротюк. Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Володимир Банах характеризує «Розвиток швидкісно-силових якостей у здобувачів вищої освіти», а заслужений працівник фізичної культури і спорту України, доцент Володимир Прокопович – «Особливості інтелектуальної підготовки зв'язуючого гравця у волейболі».

Науковці кафедри української мови і літератури та методик їх навчання працювали над класичною фаховою тематикою «Лінгвістичні та літературознавчі студії: проблеми та перспективи». Означену вагомим теоретичним змістом і методологічним сенсом тему «Структурні ознаки та засоби вираження категорії неозначеності» розробляли доктор філологічних наук, завідувач кафедри, доцент Віталій Назарець, кандидат філологічних наук, доцент Роман Дубровський і кандидат філологічних наук, старший викладач Ірина Поляк. «Микола Гоголь в рецепції Бориса Харчука» – тема виступу кандидата філологічних наук, доцента Олега Василишина. До конкретної методичної тематики звернулися кандидати філологічних наук, доценти Олена Пасічник та Ірина Комінярська, які запропонували науково-методичну розвідку «Сучасний урок літератури: проблеми, пошуки, знахідки». «Часовий континуум збірки Ліни Костенко «Річка Геракліта»» визначала кандидат філологічних наук, доцент Інна Волянюк.

«Сучасні тенденції в лінгводидактиці та дослідженні іншомовного дискурсу» – предмет дослідження науковців-фахівців іноземної філології. Кандидат філологічних наук, завідувач кафедри іноземних мов і методики їх навчання, доцент Василь Кучер характеризував «Поетику жанру фентезі в сучасній польській та українській літературі. «Імагологічний дискурс роману «Михайло Чарнишенко» Пантелеймона Куліша» досліджував доктор філологічних наук, професор Денис Чик. Цікаву наукову розвідку «Де у Кременці жив студент Томаш Падура?» запропонував доктор філологічних наук, професор Олександр Глотов. Кандидат філологічних наук, доцент Наталія Янусь вивчала «Лінгвостилістичні особливості англомовної соціальної реклами». Значну увагу приділили доповідачі питанням методики вивчення іноземної мови. Серед запропонованих ними тем – «Практика викладання англійської мови: виклики і перспективи» (кандидат педагогічних наук, доцент Микола Сиротюк), «Розвиток когнітивно-пізнавальних здібностей студентів у процесі навчання основ латинської мови» (кандидат філологічних наук, доцент Анатолій Янков), «Використання Інтернет-ресурсів у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти» (кандидат педагогічних наук, доцент Інна Клак), «Особливості вивчення граматики німецької мови в умовах змішаного навчання» (кандидат філологічних наук, доцент Орися Марунько), «Використання інноваційних технологій навчання на уроках іноземної мови» (кандидат педагогічних наук, доцент Надія Яценюк), «Використання ресурсу GPT у вивченні іноземних мов» (кандидат філологічних наук, доцент Тетяна Семегин і асистент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Надія Данік).

Науково-педагогічні працівники кафедри історії та методик її навчання аналізували «Суспільні процеси в регіональному та європейському контекстах на тлі війни в Україні». В такому контексті кандидат філософських наук, старший викладач кафедри Олена Мороз висвітлювала «Світоглядно-філософські орієнтири студентів-третьокурсників Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка в умовах війни». «Тренінг як форма активного навчання учнів (всесвітня історія, 11 клас, тема «Велика Британія») склав зміст виступу доктора історичних наук, завідувача кафедри історії та методик її навчання, професора Ірини Скакальської. Кандидат історичних наук Галина Сеньківська охарактеризувала «Культурно-освітні та туристично-краєзнавчі товариства Тернопілля в 1920–1930-ті рр. XX століття». «Історіографію розвитку державотворення незалежної України (1991–2004 рр.)» відтворює старший викладач кафедри Ірина Самойленко, а її колега викладач Олександр Повар описує «Інтерактивні методи навчання з використанням онлайн-ресурсів на уроках історії».

«Сучасні вектори розвитку музично-педагогічної та мистецької освіти в Україні» склали зміст аналітичних пошуків, здійснюваних науково-педагогічними працівниками кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання. Науковий дискурс мистецтвознавців розпочали кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри, доцент Інна Ратинська і старший викладач цієї ж кафедри Василь Райчук: тема їх доповіді – «Художній смак: критерії формування художнього смаку у сфері музичного мистецтва». Схожою за методичною спрямованістю була доповідь кандидата педагогічних наук, старшого викладача Іванни Погонець: вона визначала «Критерії аналізу ілюстративного матеріалу навчальної книги». Змістом окремих виступів членів мистецької студії стали конкретні методологічні проблеми: «Формування музичної грамотності молодших школярів у процесі колективного музикування» (кандидат педагогічних наук, доцент Ліна Ільчук), «Методичні прийоми формування естрадно-вокальних навичок на заняттях з постановки голосу у студентів мистецьких спеціальностей» (заслужений артист України, доцент Микола Швидків і асистент кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Ольга Пуцик), «Виховання хормейстера за методичними принципами Костянтина Пігрова» (кандидат педагогічних наук, старший викладач Олена Тарківська-Нагиналюк і старший викладач Алла Афанасенко). До історії музичного мистецтва звернулася кандидат мистецтвознавства, доцент Оксана Легкун: тема її доповіді – «Фортепіанна творчість Василя Барвінського». Гостем кафедри мистецтвознавців став їх польський колега, доктор музикознавства Якуб Шафранський, який презентував власне наукове дослідження «Реквієм Я.А.Маклакєвіча (1932). Приклад літургійної музики міжвоєнного періоду у Варшаві».

Члени десятої студії, науково-педагогічні працівники кафедри біології, екології та методик їх викладання працювали над науковою проблематикою «Інновації в біологічній та екологічній освіті та науці». Доктор біологічних наук, професор Микола Ільєнко продемонстрував науково-пізнавальні можливості дослідницько-методологічної тріади «Поведінка тварин – засіб конкурентної боротьби – рушійні сили природного відбору». «Заказники Кременецького району, їх роль у формуванні довкілля та світогляду людини» – тема доповіді кандидата біологічних наук, завідувача кафедри біології, екології та методик їх викладання, доцента Нелі Цицюри. До конкретних екологічних проблем звернулися кандидат біологічних наук, доцент Людмила Головатюк («Забруднення водойм: ризик та небезпека для організму людини») і кандидат історичних наук, доцент Ольга Кратко («Оцінка негативного екологічного впливу на ґрунти та основних екологічних проблем, пов'язаних із ґрунтами»). Не залишилися поза увагою доповідачів і методологічні проблеми вивчення природничих дисциплін: кандидат біологічних наук, старший викладач Оксана Гурська і доктор філософії, старший викладач Антоніна Гура характеризували «Технології формування дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти природничих спеціальностей», а кандидат педагогічних наук Тетяна Бондаренко – «Випереджувальну освіту для сталого розвитку як ключовий напрямок сучасної освіти».

За матеріалами XIX Звітної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка буде опубліковано черговий збірник наукових праць.

МОЛОДА НАУКА ПРО АСПЕКТИ РОЗВИТКУ

Олена ТРИГУБА, голова Ради молодих науковців

Рада молодих науковців Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка в рамках VIII щорічної програми «Kremenets science open air, або Наука в кросівках» підготувала і провела науково-практичну конференцію «Освітні аспекти сталого розвитку», в якій брали участь молоді науковці, магістранти і студенти бакалаврату нашої академії та коледжу, Вінницького національного технічного університету, Національного університету фізичної культури і спорту (м.Київ), наукові співробітники НЦ «Мала академія наук України», а також педагоги загальноосвітньої школи №24 Дніпровської міської Ради, наукові співробітники Національного парку «Кременецькі гори» та Кременецького ботанічного саду.

На пленарному засіданні науково-практичної конференції з вітальними словами до її учасників звернулися доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, професор Микола Курач і кандидат сільськогосподарських наук, голова Ради молодих науковців академії, доцент кафедри біології, екології та методик їх вивчення Олена Тригуба. Логічно і тематично обґрунтованим стартом роботи конференції стали наукові доповіді, що прозвучали першими на її пленарному засіданні. Наукові співробітники НЦ «Мала академія наук України», кандидат технічних наук Євгеній Шаповаов, доктор педагогічних наук Ірина Слєпухіна і старший науковий співробітник Віктор Шаповалов, розпочали цілеспрямований дискурс за тематикою конференції доповіддю «Обгрунтування термінів сталої педагогіки: євроінтеграційний контекст». Їх думки продовжила та ідеї конкретизувала практичний психолог Дніпровської загальноосвітньої школи №24 Ольга Шпак у науковому дослідженні «Сталий розвиток і модель гармонії: засади для співпраці». Від наших науковців на трибуну конференції першими зійшли кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри біології, екології та методик їх навчання Оксана Гурська та студентка бакалаврату Єлизавета Бєбнєва: вони розкрили «Поняття фотоіндикації в історико-екологічному ракурсі». Тему «Використання TINKERCAD CIRCUITS ARDUINO як засобу реалізації STEM-ОСВІТИ» розкрили кандидат технічних наук, доцент Іванна Саланда, викладач академії Дмитро Клак, викладач Фахового коледжу Юрій Ляшук. Оригінальний за змістом і методикою тлумачення науково-теоретичний матеріал запропонували учасникам пленарного засідання представники нашого коледжу, викладач Наталія Сербай і студентка Мар'яна Солтис: вони продемонстрували методику використання в навчальному процесі «Тез-висловів видатних українських і зарубіжних педагогів про природу». Таким чином, на пленарному засіданні науково-практичної конференції «Освітні аспекти сталого розвитку» були оприлюднені 5 тематичних доповідей, над підготовкою яких працювали 11 авторів-науковців, з них 7 – науково-педагогічні працівники і студенти нашої академії та коледжу, і 4 – представники інших науково-освітніх установ України.

У студійному форматі робота науково-практичної конференції здійснювалася в трьох тематичних напрямках. Молоді науковці-доповідачі першої студії працювали над проблемою «Найсучасніші освітні тренди (STEM-освіта, гейм-технології, мобільне навчання і неформальна освіта)». Модератором цієї студії виступала кандидат технічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Іванна Саланда. «Відображення ідеї сталого розвитку в контексті освіти» – тематика засідання другої студії. Функції модератора виконував викладач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Дмитро Клак. Проблему «Екологічна та біологічна безпека і сталий розвиток» аналізували молоді науковці – члени третьої студії, де модерувала кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Олена Тригуба. У підсумку, на студійних засіданнях оприлюднено 38 наукових повідомлень, над підготовкою яких працювали 64 молодих науковці; семеро з них представляли інші науково-освітні установи України.

Проблематику першої студії «Найсучасніші освітні тренди (STEM-освіта, гейм-технології, мобільне навчання і неформальна освіта)» розпочинає розробляти доктор філософії з технічних наук (кандидат технічних наук), науковий співробітник НЦ «Мала академія наук України» Євгеній Шаповалов, який запропонував тематичну доповідь «Підвищення рівня міждисциплінарного навчання та мотивації студентів у STEM-освіті за допомогою онтологій». Кандидати педагогічних наук, науковці Національного університету фізичної культури і спорту України Галина Жукова і Тетяна Булгакова зацікавили членів секції оригінальною темою «Неакадемічна освіта як освітнє явище». Тандем науково-педагогічних працівників Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у складі доктора педагогічних наук, професора Олени Столяренко та кандидата педагогічних наук, доцента Оксани Столяренко досліджували процеси «Реформування освіти України і виховання особистості в руслі ідей сталого розвитку», а представники нашої академії, кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри біології, екології та методик їх навчання Людмила Головатюк і магістрантка Вікторія Атаманчук, висвітлювали процес «Використання інтерактивних технологій навчання з метою активізації пізнавальної діяльності учнів». Про організацію роботи зі «Створення соціокультурного освітнього простору через співпрацю загальноосвітньої школи із краєзнавчим музеєм» говорили кандидат філософських наук, старший викладач кафедри історії та методики її навчання Олена Мороз і студент бакалаврату Роман Пришляк. Процес «Використання ігрових технологій на уроках трудового навчання у 6–7 класах загальноосвітньої школи» характеризували кандидат педагогічних наук, доцент Олександр Омельчук і магістрант Юрій Олексюк. Під науковим керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Степана Шабаги аспірант Павло Чуйко та магістрант Ілля Голуб здійснили «Аналіз педагогічного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні ключових компетентностей майбутніх учителів». У цьому ж тематичному полі виступив і начальник організаційно-виховного відділу нашого Фахового коледжу Сергій Колісецький: тема його доповіді – «Неформальна освіта як чинник розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності сучасного вчителя трудового навчання».

Учасники другої студії висвітлювали методологію «Відображення ідеї сталого розвитку в контексті освіти». Під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, професора Миколи Курача магістрант Василь Петровський аналізував «Методичні аспекти вивчення старшокласниками основ дизайну на уроках профільного навчання». Викладач Фахового коледжу Людмила Мишаківська керувала авторськими пошуками студентів Людмили Трачук і Єлизавети Чумакевич, які працювали в цікавих тематичних напрямках – «Вплив тривожності на дітей дошкільного віку» та «Формування емпатії у старших дошкільників». Студентка коледжу Ольга Похила з допомогою викладача коледжу Алли Фурсик висвітлила «Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнень школярів». «Основні наукові підходи до трактування соціальної компетентності особистості» – проблематика наукових пошуків аспіранта Сергія Грушвицького та його молодших колег, магістрантів Ірини Гриньків і Михайла Кубінського, «Особистісна компетентність як передумова гармонійних взаємин дитини передшкільного віку із соціальним оточенням» – предмет авторсько-дослідницького інтересу магістрантки Ілони Данилюк, а її колега, магістрантка Марія Клюба переконує, що «Етнопедагогіка – невичерпна скарбниця навчально-виховних засобів, які сприяють вихованню особистості». Увагу магістрантки Ірини Кулик привернула «Підготовка дитини старшого дошкільного віку до навчання в Новій українській школі», а студентка бакалаврату Сніжана Лошкобанова висвітлює «Особливості формування основ безпечної поведінки у дітей дошкільного віку». Голова Ради студентського наукового товариства Наталія Лясківська визначає «Роль діяльнісного підходу в навчальному процесі початкової школи». Завжди актуальну та складну для практичного вирішення проблему піднімає аспірант Андрій Марценюк, який говорить про «Професійне здоров'я майбутніх учителів». Студентка бакалаврату Ірина Михалик характеризує «Наступність дошкільної та початкової освіти у вимірах сьогодення», а її колега Валентина Романів – «Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на психічний та фізичний розвиток дітей передшкільного віку». Змістовно і методично складну та відповідальну тему «Забезпечення якості підготовки магістрів з управління навчальним закладом» розкривають аспірант Віталій Павлишин, магістранти Степан Шушвар і Олег Черемшинський. Звернулися доповідачі студії до конкретних проблем виховання: «Виховний ідеал як орієнтир у формуванні особистості» характеризує студентка бакалаврату Олена Цицюра, а магістрантка Оксана Рак привернула увагу присутніх «До проблеми національно-патріотичного виховання дітей передшкільного віку». Прозвучала тема історико-педагогічного змісту: студентка бакалаврату Ніна Палій запропонувала оригінальну наукову розвідку «Історія освітньої діяльності в палаці Кароліни Дзембовської».

Учасники третьої студії вийшли за рамки педагогічної проблематики: вони зосередили свої науково-теоретичні та дослідницько-методичні зусилля на важливій не тільки для України, а й для всієї сучасної світової спільноти проблемі «Екологічна та біологічна безпека і сталий розвиток». У цій студії спільно з науково-педагогічними працівниками наших академії та коледжу працювали наукові співробітники Національного природного парку «Кременецькі гори» та Кременецького ботанічного саду. Начальник науково-дослідного відділу НПП «Кременецькі гори» Андрій Штогун і молодший науковий співробітник НПП Ірина Довганюк інформували про «Основні результати досліджень за програмою «Літопис природи» Національного природного парку «Кременецькі гори», а науковий співробітник Кременецького ботанічного саду Ольга Берідзе характеризувала «Декоративні та естетичні якості ліан для зеленого будівництва». Гостро актуальну проблему «Вплив воєнних дій на довкілля України» аналізували кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри біології, екології та методик їх навчання Олександр Бондар і студент бакалаврату Ігор Бондар. «Удосконалення форм і методів екологічного виховання учнів під час вивчення біології та екології» – тема виступу кандидата педагогічних наук, старшого викладача кафедри біології, екології та методик їх навчання Тетяни Бондаренко і магістрантки Анастасії Мазур. Під цим же науковим керівництвом студентка бакалаврату Тетяна Томчук підготувала науково-методичне повідомлення «Методи проведення профілактичної роботи та формування навичок запобігання інфекційним захворюванням під час вивчення біології». Конкретне інформаційно-методичне повідомлення «Формування здоров'язберігаючої компетентності на уроках біології у 8 класі Жолобівської гімназії» підготували кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри біології, екології та методик їх навчання Людмила Головатюк і студентка бакалаврату Соломія Кулінчук. Доктора філософії з природничих наук, викладача нашого Фахового коледжу Антоніну Гуру і студентку бакалаврату Тетяну Гоцьку зацікавила «Методика використання проєктного навчання на уроках біології у 6–9 класах загальноосвітньої школи». Під науковим керівництвом кандидата біологічних наук, старшого викладача кафедри біології, екології та методик їх навчання Оксани Гурської працювали студенти бакалаврату: Ірина Онуфрійчук висвітлила процес «Формування навичок розв'язування біологічних задач в учнів старшої школи», а Богдана Літвінова й Андрій Шуманський теоретично доповіли про результати практично здійсненої «Оцінки вмісту нітратів в овочах, що реалізуються в роздрібній торгівлі міста Кременця». Інформацію про «Досвід поводження з відходами в Україні відповідно до принципів ZERO WASTE» оприлюднили кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Ольга Дух і студентка бакалаврату Олена Романчук. Кандидат сільськогосподарських наук, доцент Олена Тригуба та магістрант Артур Носалюк характеризують «Майндмеппінг як сучасний методичний інструмент творчого вчителя біології та екології». Наукове повідомлення «Деградація грунтів – глобальна екологічна проблема» підготувала студентка бакалаврату Людмила Кремпович, а її колега Олена Цвенцишин оприлюднила власне дослідження «Регіональна екологічна мережа Тернопільської області як реалізація сучасної концепції збереження біологічного та ландшафтного різноманіття».

За матеріалами науково-практичної конференції «Освітні аспекти сталого розвитку», що проходила в рамках традиційної щорічної програми «Kremenets science open air, або Наука в кросівках», буде опубліковано тематичний Збірник наукових праць молодих науковців Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка та нашого Фахового коледжу.

ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ ОЧИМА МОЛОДИХ: РОЗДІЛ XIX

Наталія ЛЯСКІВСЬКА, голова Студентського наукового товариства

В КОГПА імені Тараса Шевченка відбулась XIX Студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сьогодення очима молодих», підготовлена і проведена студентами і магістрантами – членами Студентського наукового товариства нашої Академії під науковим керівництвом науково-педагогічних працівників її профільних кафедр. Традиційно зібрання юних науковців було приурочене Дню науки в Україні. Його учасників вітали доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи, професор М.С.Курач, кандидат сільськогосподарських наук, голова Ради молодих науковців, доцент О.В.Тригуба, голова Студентського наукового товариства Наталія Лясківська.

Робота молодіжного наукового форуму проходила у пленарному та студійному форматах. На пленарному засіданні прозвучали доповіді «Теоретичні основи дослідження проблеми впливу іміджу Збройних Сил України на формування почуття патріотизму студентської молоді» (доповідач – Павло Процик, студент спеціальності «Психологія»; науковий керівник – кандидат психологічних наук, доцент кафедри Т.О.Долга), «Теорія комплексної реабілітації військовослужбовців» (доповідач – Тетяна Лук'янчук, студентка спеціальності «Психологія»; науковий керівник – кандидат психологічних наук, старший викладач Ю.С.Мельник), «Вплив воєнних дій на екосистему Львівщини» (Людмила Кремпович, студентка спеціальності «Екологія»; науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.Б.Бондар), «Структура та стилістичні особливості сучасних англомовних блогів» (Марія Бабій, магістрантка спеціальності «Англійська мова»; науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Н.В.Янусь), «Творчість Миколи Вінграновського в дискурсі українського літературознавства» (Іванна Драчук, магістрантка спеціальності «Українська мова і література. Історія»; науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент О.В.Василишин).

Студійні засідання конференції проходили у восьми тематичних напрямах: «Вітчизняна і світова історія та методика їх навчання» (модератори – доктор історичних наук, професор І.Б.Скакальська і магістрантка спеціальності «Українська мова і література. Історія» Ольга Ониськів), «Чинники особистісного зростання в сучасному соціумі та психолого-педагогічні проблеми освіти» (модератори – кандидат психологічних наук, доцент Н.А.Фіголь і студент спеціальності «Психологія» Орест Лук'янчук), «Психолого-педагогічні аспекти дошкільної освіти» (модератори – кандидат педагогічних наук, доцент О.М.Доманюк і студентка спеціальності «Початкова освіта» Ольга Медведюк), «Актуальні проблеми філологічних досліджень: лінгвістичні, літературознавчі та дидактичні аспекти» (модератори – кандидат філологічних наук, доцент І.О.Волянюк і студентка спеціальності «Українська мова і література» Анна Шикута), «Сучасні тенденції в дослідженні іншомовного дискурсу та лінгводидактики» (модератори – кандидат філологічних наук, доцент Н.В.Янусь і студентка спеціальності «Англійська мова і література» Ірина Рижа), «Методичні аспекти вивчення загальних та професійних дисциплін» (модератори – доктор філологічних наук, доцент В.М.Назарець і студентка спеціальності «Українська мова і література» Софія Борак), «Фізична культура та спорт у системі безперервної освіти» (модератори – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент В.І.Банах і студент спеціальності «Технологічна освіта» Валентин Нестерук), «Суспільна, наукова та політичні сфери в у мовах російсько-української війни» (модератори – кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.Б.Бондар і студентка спеціальності «Екологія» Людмила Кремпович).

На засіданні студії «Вітчизняна і світова історія та методика їх навчання» говорили про способи реалізації компетентнісного підходу при вивченні локальної та субрегіональної складових шкільного курсу історії України (магістрантка Катерина Шмигун; науковий керівник – доцент В.Д.Собчук), аналізували фундаментальні дослідження політолога й славіста Агатангела Кримського (студентка Надія Пашко; науковий керівник – доцент Л.М.Кравець), характеризували становлення нації як ключового елемента політичної ідентичності (магістрант Назар Багнюк, науковий керівник – доцент кафедри Г.Я.Сеньківська) та вплив політики Маргарет Тетчер на внутрішньо- і зовнішньополітичне життя Великобританії (магістрантка Ольга Ониськів; науковий керівник – професор І.Б.Скакальська), звернулися до такої важливої проблематики, як методика вивчення історії України в старших класах загальноосвітньої школи (магістрантка Оксана Рись; науковий керівник – старший викладач І.М.Самойленко).

Юні науковці, що аналізували «Чинники особистісного зростання в сучасному соціумі та психолого-педагогічні проблеми освіти» як тематику студійного засідання, виясняли розуміння сенсу життя у вітчизняних і зарубіжних психологічних парадигмах (студент Орест Лук'янчук; науковий керівник – доцент М.Б.Боднар) і психолого-педагогічні та соціально-економічні аспекти професійної орієнтації школярів (студентка Катерина Петручок; науковий керівник – доцент Н.А.Фіголь), характеризували заходи протидії булінгу в освітньому середовищі (студентка Віра Вальчук; науковий керівник – старший викладач А.Р.Заблоцький) та особливості розвитку творчих здібностей підлітків (магістрантка Юлія Швед; науковий керівник – доцент С.С.Гуральна), визначали роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти (студент Самуїл Владика; науковий керівник – доцент Н.А.Фіголь) та роль педагогічного спостереження як важливого компонента формули Нової української школи (студентка Наталія Гудима; науковий керівник – доцент Н.В.Приймас), говорили про шляхи подолання тривожності у студентів (студентка Руслана Райд; науковий керівник – старший викладач Ю.С.Мельник) і про проблеми деонтології у формуванні етичної компетентності соціального працівника (студентка Тетяна Колонтай; науковий керівник – доцент Н.А.Фіголь). Йшлося і про експериментальне дослідження процесу використання психотерапевтичних програм у закладі вищої освіти (студентка Вікторія Щерба; науковий керівник – доцент Т.В.Новак).

«Психолого-педагогічні аспекти дошкільної та початкової освіти» – предмет наукового дискурсу членів третьої студії. Вони говорили про природу як засіб розвитку спостережливості дітей передшкільного віку (студентка Юлія Мартинюк; науковий керівник – доцент кафедри О.М.Доманюк), про формування здорового способу життя молодших школярів (магістрант Олександр Марценюк; науковий керівник – доцент М.В.Божик), а також про вплив іміджу сучасного вихователя на його професійну діяльність (магістрантка Валентина Захарчук; науковий керівник – доцент Т.В.Новак). Доповідачі виясняли особливості навчального курсу «Я досліджую світ» (студентка Ольга Медведюк; науковий керівник – доцент Н.В.Приймас), специфіку використання групової роботи (студентка Віта Васильчук; науковий керівник В.В.Павелко) та цеглинок LEGO (студентки Наталія Лясківська й Анастасія Кальчук; науковий керівник – доцент В.В.Павелко) на уроках математики в початковій школі, значення художньої літератури (магістрантка Жанна Михайлівська; науковий керівник – доцент Н.В.Приймас) та казкотерапії (магістрантка Марія Миханюк; науковий керівник – доцент кафедри Ю.В.Тимош) у вихованні дітей дошкільного віку. Значна увага була приділена конкретним методичним питанням: доповідачі висвітлювали проектну діяльність на уроках читання в початковій школі (студентка Софія Демчук; науковий керівник – доцент І.М.Комінярська), засоби формування логіко-математичної компетентності дітей передшкільного віку (студентка Наталія Ковальчук; науковий керівник – доцент кафедри О.М.Доманюк) та засоби корекції негативних емоційних станів дошкільників (магістрантка Наталія Мандрук; науковий керівник – доцент Новак Т.В.), а також про мотивацію та структуру мотиву в період молодшого шкільного віку (магістрант Назар Демидюк; науковий керівник – старший викладач Л.Ю.Левандовська) і професійно-психологічний тренінг розвитку спостережливості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (магістрантка Тетяна Соловей; науковий керівник – доцент Т.В.Новак). Психологічні чинники синдрому «професійного вигорання» педагогічних працівників закладів дошкільної освіти характеризував магістрант Михайло Яремчук (науковий керівник – доцент кафедри Ю.В.Тимош).

Студенти і магістранти спеціальності «Українська мова та література» аналізували «Актуальні проблеми філологічних досліджень: лінгвістичні, літературознавчі та дидактичні аспекти». Саме такою була тематика засідання четвертої студії, де увага доповідачів рівномірно розподілилася між мовознавчими та літературознавчими питаннями. Серед висвітлених мовознавчих питань – вивчення префікса як важливої частини слова (студентка Діана Ревуцька) та засвоєння лексики за допомогою платформи «На урок» (студентка Ольга Гончар) у п'ятому класі загальноосвітньої школи, а також особливості та значення критичного мислення на уроках української мови (магістрантка Христина Дублянко. Їх науковими пошуками керувала доцент І.М.Комінярська. До літературознавчої проблематики звернулися магістранти Надія Ярмолюк з темою «Борис Харчук – живописець своєї епохи» (науковий керівник – доцент І.О.Волянюк) і Олена Дячук з дослідженням «Елементи вивчення сугестивної лірики в закладах загальної середньої освіти» (науковий керівник – доцент Р.О.Дубровський). Діяльність поета Дмитра Павличка у контексті ідейно-літературної течії «Шістдесятництво» характеризувала магістрантка Юлія Кононьчук (її науковий керівник – доцент В.М.Назарець). Студентка Анна Шикута темою виступу обрала лексику роману Пантелеймона Куліша «Чорна рада» (науковий керівник – доцент І.О.Волянюк).

Учасники п'ятої студії аналізували «Сучасні тенденції в дослідженні іншомовного дискурсу та лінгводидактики». Їх аналітичні зусилля спрямувалися на висвітлення автентичних текстів країнознавчого характеру як мотивації для розвитку культури спілкування англійською мовою (магістрантка Наталія Панасюк), стилістичних особливостей роману Роальда Дала «Чарлі й шоколадна фабрика» (студентка Ірина Рижа) та на сучасні підходи до формування навичок мовлення англійською мовою в учнів старших класів загальноосвітньої школи (магістрантка Олександра Солонина). Наукові зусилля юних філологів, майбутніх фахівців іноземної філології спрямовувала кандидат філологічних наук, доцент Н.В.Янусь.

«Методичні аспекти вивчення загальних і професійних дисциплін» висвітлювали учасники шостої студії. Серед розглянутих ними загальних питань – особливості професійного становлення сучасного вчителя-словесника (студентка Софія Борак; науковий керівник – доцент В.М.Назарець), основні аспекти професійної компетентності вчителя української мови і літератури (магістрантка Наталя Гладенюк; науковий керівник – доцент І.М.Комінярська), проблема гармонізації особистості в системі освіти (магістрант Андрій Кулініч; науковий керівник – старший викладач Л.Ю.Левандовська). Основну увагу доповідачі приділили конкретним методологічним питанням: вони характеризували кейс-технології при вивченні лексики (магістрантка Ольга Загарійчук), систему оцінювання навчальних досягнень з української мови (магістрантука Марія Гончарук) і застосування онлайн-інструментів на уроках української мови (студентка Ірина Вітичук) у п'ятому класі Нової української школи (їх науковий керівник – доцент І.М.Комінярська). Місце української історичної прози другої половини XIX – початку XX століть у шкільному курсі української літератури визначала магістрантка Ірина Поліщук (науковий керівник – В.М.Назарець). Виясняли доповідачі основи класифікації та розвиток комп'ютерних ігор в сучасній індустрії дозвілля (магістрантка Діана Іванюк; науковий керівник – професор І.М.Пашечко), характеризували виробництво композиційних деревинних матеріалів як важливий напрям комплексної переробки деревної сировини (студент Юрій Шевчук; науковий керівник – старший викладач О.П.Ємець) і навіть висвітлювали теорію та практику діяльності експериментальної школи Баухауз як можливий приклад викладання основ дизайну у профільних класах закладів загальної середньої освіти (магістрант Василь Петровський; науковий керівник – професор М.С.Курач).

В тематичній студії «Фізична культура та спорт у системі безперервної освіти» працювали магістранти – майбутні фахівці фізичного виховання. Характерно, що всі їх доповіді мали чітку і конкретну професійну спрямованість: вони виясняли вплив занять легкою атлетикою на фізичну підготовленість дітей 11–12 років (Володимир Дмитрук; науковий керівник – професор О.М.Довгань), особливості функціонального стану і працездатності школярів (Максим Онук; науковий керівник – доцент М.В.Божик), специфіку лижної підготовки школярів (Іван Пилипчук, Віталіна Герасим'юк; науковий керівник – доцент В.І.Банах) і здійснення корекції порушень постави у школярів за допомогою «кінетотерапії» (Володимир Дмитрук; науковий керівник – професор О.М.Довгань). Методику розвитку швидкісно-силових якостей учнів середніх класів характеризували магістранти Ігор Котовський і Назарій Герус (науковий керівник – доцент В.І.Банах), а їх колега Андрій Корчинський повідомив про чирлідинг як інноваційний засіб фізичного виховання та досвід його застосування на практиці (науковий керівник – доцент Т.В.Кучер).

Особливою актуальністю відзначалася тематична спрямованість доповідей учасників восьмої студії, котрі аналізували «Суспільну, наукову та політичну сфери в умовах російсько-української війни». Магістрантка Олеся Крамар під науковим керівництвом доцента О.Г.Легкун висвітлила специфіку вирішення проблеми національно-патріотичного виховання молоді у вітчизняній теорії та практиці. Студентка Богдана Гладенюк досліджувала історичні корені та традиції благодійництва (науковий керівник – доцент Н.А.Фіголь). Магістрант Дмитро Шеретюк під науковим керівництвом доцента М.Б.Боднар охарактеризував особливості формування етнічної ідентичності у дітей.

За підсумками роботи XIX студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сьогодення очима молодих» буде опубліковано дев'ятнадцятий випуск збірника студентських наукових робіт «Студентський науковий вісник», до якого увійдуть 63 науково-дослідницькі розвідки студентів і магістрантів нашої академії.

ЧЕТВЕРТИЙ КРОК «UNIВЕРСУМУ»

Павло ЯЛОВСЬКИЙ, заступник директора коледжу з навчально-виховної роботи

Серед традицій, яких дотримуються педагогічний та студентський колективи Фахового коледжу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, – підготовка і проведення тематичних студентських науково-практичних конференцій. Нещодавно в читальному залі бібліотеки академії відбулася IV Студентська науково-практична конференція «UNIВЕРСУМ: кроки до майбутнього». На пленарному засіданні учасників студентського наукового форуму вітав кандидат філологічних наук, директор Фахового коледжу нашої академії, доцент Р.О.Дубровський і голова Ради молодих науковців Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.В.Тригуба. Функції модератора пленарного засідання виконувала викладач О.А.Бончик, адміністратора – викладач Ю.М.Ліщук.

Доповіддю на тему «Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнень школярів» дискурс юних науковців розпочала студентка четвертого курсу спеціальності «Трудове навчання та технології» Ольга Похила (її науковий керівник – викладач А.О.Фурсик). Ґрунтовну наукову розвідку «Оцінка діяльності Володимира Винниченка як одного із провідних діячів Української революції 1917-1921 років» запропонував майбутній вчитель образотворчого мистецтва Давид Лесь (науковий керівник – викладач В.В.Романюк). Четвертокурсниця спеціальності «Музичне мистецтво» Тетяна Потапчук під науковим керівництвом доктора філософії П.М.Яловського підготувала наукове повідомлення «Значення сучасної музики в музично-етичному вихованні школярів». Представниця спеціальності «Дошкільна освіта», студентка четвертого курсу Мар'яна Солтис обрала темою доповіді «Екологічну освіту дітей дошкільного віку в закладах дошкільної освіти» (науковий керівник – викладач Н.В.Сербай). Про «Народні традиції оздоровлення в галузі фізичного виховання» інформувала третьокурсниця спеціальності «Фізична культура» Наталія Бацьків (її науковими пошуками керувала заслужений працівник освіти України, викладач К.Г.Єрусалимець). «Методику розробки творчого проекту «Технологія виготовлення декоративних квітів» висвітлювала студентка четвертого курсу спеціальності «Трудове навчання та технології» Олександра Вітіннік (науковий керівник – викладач О.М.Мушак), а майбутній фахівець дошкільної освіти Єлизавета Чумадевська аналізувала процес «Формування емпатії у старших дошкільників» (науковий керівник – викладач Л.О.Мишаківська).

Юні науковці першої секції визначали «Психолого-педагогічні аспекти розвитку особистості в контексті освітнього процесу» (модератор – Н.В.Сербай, секретар – Л.О.Мишаківська; викладачі психолого-

педагогічних дисциплін). Доповідь класичної тематики «В.О.Сухомлинський про фізичне виховання учнів» запропонувала студентка четвертого курсу спеціальності «Фізична культура» Катерина Кузьо, а Назарій Ткач, четвертокурсник спеціальності «Трудове навчання та технології» характеризував «Систему профорієнтаційної роботи з учнями в закладі загальної середньо освіти» (їх науковий керівник – викладач О.М.Цибульська). Під науковим керівництвом викладача Л.О.Мишаківської студентки четвертого курсу спеціальності «Дошкільна освіта» Людмила Трачук та Іоанна Скропляс підготували доповіді про «Вплив тривожності на прояви обману в дошкільному віці» та про «Особливості вольової поведінки дошкільників». «Методика навчання роботи з природними матеріалами учнів 5–9 класів на уроках трудового навчання в загальноосвітній школі» – тема доповіді студентки четвертого курсу спеціальності «Трудове навчання та технології» Діани Черняк (науковий керівник – викладач С.М.Томашівський).

«Організаційно-методичні особливості підготовки майбутніх педагогів у системі фахової передвищої освіти» – тематичний напрям авторсько-аналітичних пошуків, здійснюваних учасниками засідання другої секції, де функції модератора виконував голова циклової комісії викладачів фізичного виховання коледжу О.М.Гурковський, а секретаря – викладач фізичного виховання А.О.Саєнко. Студентки четвертого курсу спеціальності «Музичне мистецтво» Ангеліна Сімора та Олена Шушвар під науковим керівництвом викладача П.М.Яловського охарактеризували «Музично-дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорних музичних здібностей першокласників» і розкрили «Особливості організації музичного сприймання школярів 5–7 класів». Під науковим керівництвом викладача О.М.Гурковського працювали студенти четвертого курсу спеціальності «Фізична культура» Володимир Далекий і Олександр Гладин, які підготували фахові повідомлення «Використання лікарсько-педагогічного контролю в процесі занять лікувальною фізичною культурою» та «Використання тренажерів, пристроїв і нестандартного обладнання на уроках фізичної культури».

Програма науково-практичної конференції IV Студентської науково-практичної конференції «UNIВЕРСУМ: кроки до майбутнього» включала елементи студентської творчості: учасникам теоретичних дискусій була запропонована музична пауза, під час якої студентка коледжу Вікторія Грицюк виконала пісню Святослава Вакарчука «Мить», а поетична хвилинка принесла юним науковцям поетичний виступ їх колеги Вікторії Камінської, котра прочитала авторський вірш «Все змінилося».

У ФОРМАТІ РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ

Ірина СКАКАЛЬСЬКА, доктор історичних наук, професор

На базі історичного факультету Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського під патронатом Міністерства освіти і науки України та з організаційною участю науковців Волинського національного університету імені Лесі Українки, Маріупольського державного університету та Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького відбулася Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Регіональні студії української історії».

Організаційний комітет конференції очолювала проректор з наукової роботи Вінницького ДПУ, доктор педагогічних наук, професор Алла Коломієць. До його складу увійшли провідні науково-педагогічні працівники університету-господаря цього молодіжного наукового зібрання, а також представники вінницького студентства: заступник голови Ради студентського самоврядування Вадим Гурняк, голова Ради студентського самоврядування історичного факультету Ганна Вальчук і голова Студентського наукового товариства історичного факультету Катерина Остапенко.

Учасників конференції вітали доктор педагогічних наук, ректор університету, професор Наталія Лазаренко, кандидат історичних наук, декан історичного факультету, професор Юрій Зінько, доктор історичних наук, директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин, історії та філософії Черкаського НУ імені Богдана Хмельницького, професор Наталія Земзюліна, доктор політичних наук, декан факультету історії, політології та національної безпеки Волинського НУ імені Лесі Українки, професор Ярослав Ярош і доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та археології Маріупольського державного університету, професор Володимир Романцов.

На пленарному засіданні (модератори – професор Іван Романюк і аспірант Олександр Красян) прозвучали доповіді різної тематично спеціалізованої спрямованості. Третьокурсник Навчально-наукового інституту міжнародних відносин, історії та філософії Черкаського НУ імені Богдана Хмельницького Василь Лук'яниця доповів про «Новітні дослідження поселення-гіганта Трипільської культури «Тальянка»» (науковий керівник – кандидат історичних наук А.І.Касян). Тематику продовжили представники Миколаївського НУ імені Василя Сухомлинського магістр історії та археології Юрій Жирок і магістрант Давид Чежия: вони надали інформацію про «Перші дослідження городища бронзового віку «Дикий сад»» (науковий керівник – старший викладач К.В.Горбенко). Студентка четвертого курсу факультету дошкільної і початкової освіти, історії та мистецтв нашої Академії Валентина Лясковська характеризувала «Епістолярій та публіцистику Івана Огієнка як джерело локальної історії Кременеччини» (науковий керівник – професор Ірина Скакальська). «Кримське питання в політиці гетьмана П.Скоропадського» аналізували магістранти Маріупольського ДУ Олександр Воробйов і Максим Болгов (науковий керівник – С.В.Новікова), а четвертокурсниця факультету історії, політології та національної безпеки (Волинський НУ імені Лесі Українки) Софія Бахотниця – «Участь волинян у подіях 2013–214 років» (науковий керівник – доцент Л.А.Понєдєльнік). Окремі юні науковці досліджували спогади учасників історичних процесів і подій: студент другого курсу історичного факультету Вінницького ДПУ Іван Жмудь висвітлив питання «Вінниччина у спогадах «чорних запорожців» під час національно-визвольних змагань 1917–1921 років» (науковий керівник – доцент В.А.Тучинський), а четвертокурсниця цього ж факультету Інна Гоменюк – тему «Голод 1946–1947 р.р. на Вінниччині: спогади очевидців» (науковий керівник – професор Ю.А.Зінько). Цікаву наукову розвідку «Етнорегіональна ідентичність українців Вінниччини (на прикладі альбому-монографії В.Козюка та В.Косаківського «Хата під стріхою: останній штрих минулого тисячоліття»») оприлюднила аспірантка історичного факультету Вінницького ДПУ Тетяна Рабчук (науковий керівник – доцент В.Косаківський).

Секційна робота студентської науково-практичної конференції «Регіональні студії української історії проходила у п'яти проблемно-тематичних напрямках: «Актуальні проблеми регіональної історії України», «Історіографічні та джерелознавчі аспекти дослідження регіональної історії України», «Регіональна історія в сучасній соціогуманітаристиці», «Єдність України через міжрегіональний діалог: історія і сучасність», «Історична пам'ять: регіональний вимір». Над висвітленням кожного зі згаданих тематичних напрямків працювали три категорії молодих дослідників-аналітиків: аспіранти, магістранти і студенти вищих закладів освіти – учасників конференції.

За тематикою секції «Актуальні проблеми регіональної історії України» аспіранти зосередилися на вивченні питань внутрішньої політики, особливо, репресивних заходів зі сторони окупаційної влади, особливостей пенсійного забезпечення і соціального страхування населення, охорони здоров'я та функціонування тогочасної мережі лікувальних закладів. Магістранти і студенти бакалаврату досліджували політику більшовицького терору, депортації та розкуркулення окремих категорій населення, репресій проти віруючих і Голодомору на теренах різних регіонів України, діяльність відомих історичних персоналій, а також окремі аспекти агресії Російської Федерації проти України.

В секції «Історіографічні та джерелознавчі аспекти дослідження регіональної історії України» аспіранти аналізували політику окупаційних адміністрацій на території України, практичну і теоретичну діяльність окремих персоналій української історичної науки, а магістранти запропонували власне бачення історіографії формування політичних режимів в історії України, ролі громадських організацій в соціально-культурному розвитку українського соціуму, діяльності опозиційних організацій в радянський період, радянсько-російської пропаганди як негативного фактора формування суспільної свідомості громадян. Тут прозвучали доповіді юних науковців нашої Академії: «Локальна і субрегіональна складові шкільного курсу з історії крізь призму компетентнісного підходу до навчання», яку підготувала магістрантка Катерина Шмигун, і «Ретромандрівка містом за старою картою як форма краєзнавчої роботи в школі (на матеріалах з історії Шумська та його околиць», яку здійснив четвертокурсник спеціальності «Історія» Віталій Вавренчук. (науковий керівник – доцент В.Д.Собчук).

Над проблематикою секції «Регіональна історія в сучасній соціогуманітаристиці» активно працювали магістранти і студенти бакалаврату. Вони вирішували питання іноземного впливу на розвиток різних регіонів України, використання зарубіжного досвіду економічного і соціально-культурного розвитку в організації життя населення окремих національних регіонів, висвітлювали окремі проблеми історичного минулого і сучасного періоду української історії. Студенткою четвертого курсу спеціальності «Історія» нашої Академії Світланою Чорною було запропонована наукова розвідка «Історія Збаража та його околиць як просторово-часовий феномен» (науковий керівник – доцент В.Д.Собчук).

Учасники тематичної секції «Єдність України через міжрегіональний діалог: історія і сучасність» вивчали минуле і нинішній стан української державності в її міжрегіональному прочитанні та у контексті загальноєвропейської історії, на фоні подій і процесів на європейському соціоісторичному просторі. Йшлося і про революційні події в Україні першої чверті та 90-их років XX-го і про складний період першої чверті XXI століття, і про окремі аспекти регіонально політики, що впливають на консолідацію українського суспільства, і про проблеми відновлення національного економічного потенціалу та соціально-політичного життя суспільства на різних етапах історичного розвитку, і про деякі аспекти зовнішньополітичних зв'язків України. Окрім цього, йшлося про умови формування українського національного менталітету і про роль мистецтва та окремих видатних персоналій в соціально-культурному поступі.

В секції ««Історична пам'ять: регіональний вимір» молоді науковці висвітлювали історичне минуле регіонів України з князівських часів і до кінця XIX століття; окреслювали історичні портрети окремих населених пунктів; характеризували регіональні особливості розвитку господарства і комерційних структур; використали сучасні документи у висвітленні суті більшовицького терору та Холокосту, політики окупаційних режимів щодо окремих українських регіонів. Студент четвертого курсу спеціальності «Історія» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Олександр Улянюк оприлюднив дослідження «Локальна історія Кременеччини у контексті подій Другої світової війни (за матеріалами Кременецького краєзнавчого музею)» (науковий керівник – професор І.Б.Скакальська).

ВАГОМЕ СЛОВО ФАХІВЦІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Ірина ЦІСАРУК, кандидат педагогічних наук

Науковцями Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка та Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського проведено Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти». Основні практичні організаційно-методичні заходи з підготовки та проведення наукового форуму виконали науково-педагогічні працівники профільних кафедр закладів вищої освіти – учасників конференції: кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій науково-дослідної лабораторії «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії, кафедр теорії і методики технологічної освіти та кафедра основ виробництва і дизайну Полтавського національного педуніверситету, кафедри технологічної та професійної освіти Південноукраїнського національного педуніверситету.

До Організаційного комітету конференції, який очолював ректор нашої Академії, професор Афанасій Ломакович, увійшли доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи Академії, професор Микола Курач, кандидат педагогічних наук, декан гуманітарно-технологічного факультету, доцент Олександр Омельчук, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій нашої Академії Ірина Цісарук, кандидат педагогічних наук, декан факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, доцент Юлія Срібна, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики технологічної освіти цього ж університету, професор Андрій Цина, заслужений діяч мистецтв України, декан художньо-графічного факультету Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського, член Національної спілки художників України Дмитро Величко, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти цього ж університету, доцент Тетяна Пєтухова.

На пленарному засіданні конференції її учасників вітали професор Микола Курач, доцент Олександр Омельчук, доцент Юлія Срібна, доктор педагогічних наук, декан факультету інженерно-педагогічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, професор Станіслав Ткачук, доктор педагогічних наук, професор Хмельницького національного університету Ігор Андрощук, кандидат педагогічних наук, доцент Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Володимир Рак. Модератором пленарного засідання виступила кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Ірина Цісарук.

Пленарний дискурс науковців розпочала доктор педагогічних наук, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету, професор Ірина Андрощук, яка аналізувала «Проблеми та перспективи підготовки майбутніх учителів трудового навчання і технологій у контексті сучасних вимог». Доктор педагогічних наук, завідувач кафедри основ виробництва та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, професор Євген Кулик звернувся до проблеми «Трансформація змісту технологічної освіти в Україні у контексті «Україна – ЄС»». Актуальну проблему «Реалізація компетентнісного підходу в технологічній освіті в умовах воєнного стану» висвітлював доктор педагогічних наук, професор Донбаського державного педагогічного університету Володимир Стешенко. «Вимоги до підготовки майбутніх учителів технологій у контексті реалізації стратегії розвитку вищої освіти України на 2022–2032 роки» характеризував доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, професор Микола Курач. Кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського, доцент Тетяна Пєтухова оприлюднила тему «Професійна освіта: сучасні підходи на основі партнерства».

Секційний формат наукової Інтернет-конференції характеризувався увагою до актуальних тематично-змістових напрямків, а також до ефективних методичних підходів до вирішення теоретичних і практичних проблем технологічної та професійної освіти в Україні та за рубежем. Так, учасники першої секції вивчали «Теоретико-методологічні аспекти підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти в закладах вищої освіти» (модератор – кандидат педагогічних наук, доцент Марія Олексюк); тематика дискурсу учасників другого секційного засідання – «Компетентнісний підхід у технологічній та професійній освіті» (модератор – кандидат технічних наук Ростислав Гарматюк); науковці третьої секції аналізували «Інноваційні технології у технологічній та професійній освіті» (модератор – кандидат педагогічних наук, доцент Степан Шабага); члени четвертої секції висвітлювали «Особливості організації освітнього процесу у закладах освіти в умовах Нової української школи» (модератор: кандидат педагогічних наук, доцент Олександр Омельчук).

На засіданні першої секції, члени якої здійснювали аналіз «Теоретико-методологічних аспектів підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти в закладах вищої освіти», першими взяли слово модератор секції, доцент нашої Академії Марія Олексюк та її молодий колега, магістрант Вадим Лотоцький. Тематика їх науково-методичної розвідки – «Особливості організації позаурочної трудової діяльності учнів в загальноосвітніх навчальних закладах». У цій секції наш заклад вищої освіти представляли викладач Фахового коледжу Сергій Томашівський (тема виступу – «Розвиток цілісної особистості учнів засобами декоративно-прикладного мистецтва»), кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Ірина Цісарук і магістрантка Антоніна Свиридюк (тема доповіді – «Методичні аспекти організації роботи гуртка з бісероплетіння»), магістранти Віталій Гонта («Методика організації профільного навчання за спеціалізацією «Автосправа» у закладах загальної середньої освіти») і Руслан Козак («Методика організації профільного навчання за спеціалізацією «Підприємництво» у закладах загальної середньої освіти»), доцент Марія Олексюк і студент бакалаврату Максим Разумей («Використання творчих проектів в освітньому процесі сучасної школи». Науковці інших вищих закладів освіти визначали критерії рівня сформованості інформаційної культури учасників навчального процесу, методи формування творчої особистості майбутніх фахівців, структуру та зміст практичної підготовки майбутніх фахівців, аналізували сучасні підходи до забезпечення якості професійної підготовки та кваліфікаційні вимоги освітніх програм, говорили про виклики та перспективи технологічної освіти в сучасних умовах, про ціннісні орієнтації сучасних вчителів технологій, про забезпечення природничо-наукової основи технічних знань майбутніх учителів технологій, про їх естетичне та етнокультурне виховання. Значна увага приділялася питанням методики навчання технологій: озброєння студентів навиками проектно-технологічної діяльності та застосування методів технічної творчості, зокрема арт-методів в організації позаурочної інклюзивної діяльності та методів проектної діяльності як особливого виду технологій, розробки і застосування план-конспектів майстер-класів із технологічних дисциплін, методів і форм позанавчальної роботи, організації стажувальної практики на виробництві. Науковці акцентували на особливостях реалізації завдань профільної підготовки майбутніх фахівців, зверталися до зарубіжного досвіду технологічної освіти.

Проблемою «Компетентнісний підхід у технологічній та професійній освіті» зацікавилися науковці, що працювали у другій секції. Доповіді актуальної тематики оприлюднили наші науковці. Кандидат технічних наук, завідувач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Надія Бабій і магістрантка Владислава Мартинюк здійснили «Аналіз навчального вибіркового модуля «Основи електронного документообігу» для здобувачів освіти старшої школи». Про «Лабораторний практикум як складову освітнього процесу» говорили кандидат технічних наук Ростислав Гарматюк, магістранти Іван Гарматюк і Володимир Остапчук. Кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Ірина Цісарук характеризувала «Розвиток креативності майбутніх учителів трудового навчання та технологій у процесі професійної підготовки», а під її науковим керівництвом магістрантка Анастасія Тимощук підготувала доповідь на тему «Організація самостійної роботи як засіб формування предметних компетентностей із технологій». Доповідачі з інших навчальних закладів висвітлювали особливості та методи формування критичного мислення, фахових і загальнонаукових компетентностей майбутніх фахівців професійної освіти, аналізували інноваційні освітні технології та методичні аспекти вивчення сучасної техніки і технологій, організацію методичної роботи вчителів технологій та формування їх професійних компетентностей у процесі інноваційної діяльності. Згадали і про основи інженерної графіки та засвоєння цифрових технологій як необхідних елементів підготовки фахівців технологічних спеціальностей. Серед актуальних проблем технологічної освіти названі забезпечення її якості та гарантування безпекової складової професійних компетентностей фахівців. З інших завдань виокремлені заходи зі створення умов для формування основ розвитку педагогічної майстерності майбутнього вчителя трудового навчання і технологій, для соціально-психологічної адаптації учнів і студентів, для формування та застосування їх творчих здібностей, для реалізації завдань і розширення можливостей позаурочної діяльності учасників навчального процесу.

Науковці-учасники третьої тематичної секції аналізували проблему «Інноваційні технології у технологічній і професійній освіті». Над цією проблематикою активно працювали наші науковці. Зокрема, під науковим керівництвом ректора Академії, професора Афанасія Ломаковича доцент кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Ігор Галаган і здобувач вищої освіти Валентин Шевчук підготували доповідь актуальної тематики «Особливості використання Інтернет-сервісу MICROSOFT DESIGNER з інтеграцією нейромереж на уроках інформатики». Про «Використання інформаційних технологій у підготовці вчителя трудового навчання» говорили доцент кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Степан Шабага і магістрант Віктор Іващук. Тему продовжили кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Ірина Цісарук і магістрантка Тетяна Бездощук у доповіді «Використання інноваційних педагогічних технологій на уроках трудового навчання у 8 класі загальноосвітньої школи». Доцент Ігор Галаган, викладач Фахового коледжу Академії Юрій Ліщук і здобувач вищої освіти Анатолій Григорчук висвітлювали «Особливості використання онлайн-відеоредактора CLIPCHAMP на уроках інформатики». З темою «Використання сучасних ігрових методик на уроках трудового навчання у 8–9 класах загальноосвітньої школи» до них приєднався магістрант Олег Будник, а викладач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Дмитро Клак, викладач коледжу Юрій Ліщук і здобувач вищої освіти Олександр Кравчук завершили виступи наших науковців інформаційно-методичним повідомленням «Використання 3D-принтерів у системі освіти». Представники інших закладів вищої освіти говорили про формування фахових якостей здобувачів вищої освіти засобами комп'ютерних технологій, про застосування методики проблемного навчання та інноваційних технологій, насамперед засобів цифрових технологій і цифрових ресурсів у пізнавальній діяльності учнів і студентів, у розвитку їх критичного мислення, про технології 3-D-друку і про проблеми дистанційного навчання майбутніх учителів технологій, про актуальність їх графічної підготовки і викладання фахових дисциплін англійською мовою. Увагою виступаючих заволоділи особливості організації освітнього середовища підготовки фахівців технологічної спрямованості, організаційно-методичного забезпечення навчального процесу в закладах загальної середньої освіти, формування правової, економічної, екологічної, інформаційної культури та творчого мислення майбутніх педагогів, до формування готовності майбутніх педагогів до застосування діалогових форм навчання, до організації проектно-конструкторської діяльності та використання імерсивних технологій і соціальних мереж як засобу навчання. Згадали доповідачі і про особливості ознайомлення учасників навчального процесу з основами кібербезпеки в системі професійної освіти.

«Особливості організації освітнього процесу у закладах освіти в умовах Нової української школи» – тематика, яку висвітлювали науковці четвертої секції. Співзвучною з проблематикою секційного засідання стала доповідь «Формування безпечного освітнього середовища як однієї із основних вимог Нової української школи», з якою виступив доцент кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій нашої Академії Іван Білосевич. Його колега, завідувач цієї кафедри Ірина Цісарук спільно з магістранткою Оксаною Гевко характеризували «Методику навчання учнів з особливими освітніми потребами на уроках технологій». Декан гуманітарно-технологічного факультету нашого навчального закладу, доцент Олександр Омельчук висвітлив «Особливості виконання творчих проєктів студентами гуманітарно-технологічного факультету». Серед теоретичних і практично-методичних проблем становлення Нової української школи, на яких зосередилися науковці-представники різних закладів освіти, переважала тематика перспектив розвитку технологічної та професійної освіти згідно з вимогами НУШ, підготовка вчителів трудового навчання і технологій до вирішення конкретних організаційно-методичних завдань здійснення навчального процесу в умовах Нової української школи.

ДО НЕТЛІННИХ СКАРБІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Олександр ОМЕЛЬЧУК, кандидат педагогічних наук, доцент

Науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка брали участь в роботі ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Народне мистецтво Бойківщини: історія і сучасність». Форум науковців України проходив на науково-методичній базі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, а його співорганізаторами виступили наукові колективи Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі», Навчально-наукової лабораторії «Мистецька Бойківщина», Товариства «Бойківщина» і «Майстерні Магди Дзвін» (м.Львів), а також науково-педагогічні працівники Львівського коледжу декоративного і прикладного мистецтва імені Івана Труша. Організаційни комітет конференції очолювали ректор Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка, професор Валентина Бодак, директор Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі», доцент Богдан Лазорак, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка, професор Леонід Оршанський, завідувачка відділу Львівського коледжу декоративного і ужиткового мистецтва Світлана Карпін.

При відкритті науково-практичної конференції її учасників привітали очільники Дрогобицького ДПУ – ректор, професор Валентина Бодак, проректор з наукової роботи, професор Микола Пантюк і декан факультету фізики, математики, економіки та інформаційних технологій, професор Ігор Столярчук, а також директор Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі», доцент Богдан Лазорак.

Сценарій відкриття наукового форуму виявився нестандартним і багатим на інновації. Насамперед, у його рамках пройшов телеміст єднання митців і науковців України, під час якого своє сказали член-кореспондент НАПН України, професор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка Віра Курок, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, член Спілки дизайнерів України Валентина Титаренко, професор Київського університету імені Бориса Грінченка Алла Руденченко, професор Хмельницького національного університету Ірина Андрощук і професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки художників України Богдан Тимків. Окрім цього, до церемоніалу відкриття конференції входили три презентації. Відбулася презентація прикарпатських чаїв, яку провели науковці університету-господаря, доценти Світлана Волошанська й Інесса Дрозд, спільно із завідувачкою науково-виробничою лабораторією лікарських рослин Дрогобицького ДПУ Лесею Сушко. Особливий інтерес викликала презентація науково-літературних новинок. Зокрема, «Мовний портрет бойківського села: презентація словника «Мокряни. Говірка маминого села» – про це видання інформувала доктор філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту українознавства НАН України, історик мови і лексикограф Ганна Дидик-Меуш. Член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, науковець кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького ДПУ Галина Гром у виступі «Ткацькі пристрої та їх використання» презентувала навчальний посібник «Основи технології ткання: ткацькі пристрої та проектування тканих виробів». Заступник директора з наукової роботи Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі» Лілія Хміль, використовуючи матеріали заповідника, у виступі «Автентична бойківська ноша з фондової збірки Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі»», здійснила презентацію бойківської ноші як одягу бойків – однієї з карпатських етнографічних груп.

На пленарному засіданні конференції (модератор – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького ДПУ, член Спілки дизайнерів України, професор Леонід Ольшанський) було заслухано 16 тематичних доповідей, в яких йшлося про високий інтелектуально-духовний потенціал етнічних регіонів України, розвиток різних видів, жанрів і шкіл декоративно-ужиткового мистецтва, про художні та композиційні особливості, символіку і колористику української, в тому числі бойківської, вишивки, про вивчення, популяризацію, збереження національних традицій художньо-побутової культури, зокрема про краєзнавчі музеї як важливий чинник збереження національної художньо-мистецької спадщини, про життєтворчість відомих і незаслужено забутих діячів українського народного мистецтва та про їх роль в національному духовно-культурному поступі.

Науковці першої секції працювали над тематичною проблематикою «Іван Франко і бойківська народна культура. Подвижники народного мистецтва Бойківщини». Функції модератора виконував директор Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі, доцент Богдан Лазорак. Основна увага доповідачів спрямувалася на висвітленні таланту і впливу Франкової творчості на утвердження національної ідентичності українців у форматі їх окремих етнографічних груп, на формування характеру та світоглядних орієнтирів представників нашої національної спільноти. Науковці аргументували взаємовплив творчості відомих діячів української культури та представників народного декоративно-ужиткового мистецтва у створенні шедеврів національної культурної спадщини. Йшлося про індивідуальну творчість окремих сподвижників народного мистецтва України і Бойківщини зокрема, про невтомну працю хранителів національних культурних багатств, скарбів народного мистецтва.

«Творчий і науковий внесок у дослідження та популяризацію народного мистецтва України» – тематична спрямованість дискусії на засіданні другої секції (модератор – доктор педагогічних наук, професор Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка Іван Нищак). Науковці висвітлювали концепції, джерела та умови розвитку художніх ремесел і промислів в окремих регіонах України, говорили про становлення, діяльність і значення національних художньо-промислових шкіл. Йшлося про трансформацію елементів національної культури в нові стилі та сучасне оформлення об'єктів побутової інфраструктури, про етнодизайн як чинник збереження народного декоративно-ужиткового мистецтва і традиційних художніх ремесел в умовах глобальної трансформації сучасної світової культури. Не залишилися поза увагою науковців і специфічні питання: вони аналізували етнографічні аспекти використання лікарських рослин в побутових традиціях чаювання, аскетичні елементи бойківської традиційної писанки, лексикон народних мотивів-символів художніх робіт з деревиною, особливості втілення творчого задуму за допомогою нестандартних творчих технологій, декоративну народну стилістику в оздобленні предметів і в оформленні інтер'єрів. Науковці приділили належну увагу класичній тематиці в її традиційному оформленні: саме в такому розумінні висвітлювали звичаї і традиції народного музичного, образотворчого декоративно-ужиткового мистецтва, особливості відображення природи в народній творчості, національний стиль сакральної і побутової архітектури, особливості народної вишивки, писанкової орнаментики, бісероплетіння, в'язання спицями, ткацтва, гончарства, токарної справи і художнього різьблення, ложкарства і лозоплетіння, шкіряних промислів. Серед озвучених тем – навіть такі, що стосувалися залишків язичництва, народної демонології в місцевих традиціях, у житті сучасної молоді.

Учасники третьої секції працювали у професійно-спрямованому методично-тематичному полі «Традиції народного мистецтва у художньо-трудовій підготовці та національно-патріотичному вихованні сучасної молоді» (модератор – кандидат педагогічних наук, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, доцент Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Галина Мельник). Робота секції розпочалася інформаційно-методичним науковим повідомленням «Кафедра творчих ідей та особистостей», з яким виступив доктор педагогічних наук, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти університету-господаря конференції, член Спілки дизайнерів України, професор Леонід Оршанський. Науковці говорили про методичні аспекти художньо-трудової підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій засобами декоративно-ужиткового мистецтва, про інтеграцію мистецької та технологічної складових навчального процесу в загальноосвітній школі, а також висвітлювали можливості художніх ремесел і технологічної творчості в етично-естетичному вихованні та формуванні господарсько-виробничої культури учнівської молоді. Фахівці наголошували на важливості використання інноваційних технологій навчання в художньо-технологічному секторі освітнього процесу, у формуванні технологічних умінь і творчих здібностей, екологічної культури учнів і студентів на основі симбіозу традицій та інновацій в системах навчально-виховної роботи загальноосвітньої та вищої школи, а також висвітлювали конкретний досвід художньо-технологічної підготовки майбутніх учителів трудового навчання і технологій у закладах вищої освіти України та зарубіжжя. Йшлося про високий виховний потенціал локальних народних традицій і загальнонаціональних культурно-духовних цінностей у формуванні світоглядних орієнтирів молодої людини, в актуалізації національно-патріотичного виховання та формування національної самосвідомості учасників навчального процесу. Наголошувалося на важливості врахування особливостей освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Значна увага приділена методиці трудового навчання та технологій: доповідачі розкривали методичні основи формування та розвитку ключових компетентностей з даної спеціальності, висвітлювали основні елементи практичної професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців, особливості використання місцевого фольклорно-етнографічного матеріалу, специфіку та форми застосування в навчальному процесі класичних та інноваційних педагогічних, проектних, арттерапевтичних та цифрових технологій і технік, характеризували сучасні тенденції художньо-трудової підготовки учнів у процесі проектно-технологічної діяльності.

Активну участь в роботі науково-практичної конференції брали науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій нашої Академії. Доктор педагогічних наук, проректор зі стратегічного планування та наукової роботи, професор Микола Курач охарактеризував «Розвиток творчих здібностей майбутніх учителів технологій у процесі художньо-проектної діяльності». Спрямованістю на перспективне реформування вивчення технологічних дисциплін у закладах загальної середньої освіти відзначалася доповідь кандидата педагогічних наук, декана гуманітарно-педагогічного факультету, доцента Олександра Омельчука; він предметно говорив «Про необхідність відкриття технологічних профілів у старшій школі за напрямками декоративно-ужиткового мистецтва». Кандидат педагогічних наук, доцент Марія Олексюк спільно із магістрантом Юрієм Турчаком висвітлювали процес «Формування національної самосвідомості учнів 6–9 класів засобами декоративно-ужиткового мистецтва». «Розвиток підприємницької компетентності учнів засобами творчих проектів у галузі декоративно-ужиткового мистецтва» – тема доповіді кандидата педагогічних наук, доцента Віталія Цісарука. Кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання і технологій Ірина Цісарук аналізувала процес «Використання інтерактивних вправ при викладанні декоративно-ужиткового мистецтва».

КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відповідно до Закону України «Про вищу освіту»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади:

завідувача кафедри біології, екології та методик їх навчання – 1 посада.

Перелік документів, які подають претенденти закладу освіти на ім'я ректора академії: заява, список наукових праць і винаходів; документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва, інші передбачені законодавством України документи); копія документа про повну загальну середню освіту, який підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни) або копія державного сертифіката про рівень володіння державною мовою; письмовий звіт за попередній період про наукову, навчальну, методичну, організаційну роботу; пропозиції факультету та пропозиції кафедри про участь у конкурсі у формі витягу з протоколів загальних зборів трудового колективу факультету і трудового колективу кафедри (для претендентів на посаду завідувача кафедри).

Претенденти, які не працюють в академії, крім заяви подають: особовий листок з обліку кадрів (засвідчений за попереднім місцем роботи); 2 фотокартки розміром 4×6 см, автобіографію; копії документів про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені в установленому порядку; копію паспорта громадянина України (стор. 1, 2, 3 і 11); копія документа про повну загальну середню освіту, який підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни) або копія державного сертифіката про рівень володіння державною мовою; копію трудової книжки, засвідчену кадровою службою за основним місцем роботи із зазначенням дати засвідчення; список наукових праць і винаходів та інші документи, які свідчать про професійні якості претендента.

Термін подання документів на участь у конкурсі – 30 днів від дня опублікування оголошення у пресі (газета «Замок») та офіційному веб-сайті академії.

Документи подаються у відділ кадрів академії за адресою: вул. Ліцейна, 1, м. Кременець, 47003. Телефон для довідок: (03546) 2-19-91.

СЛОВО ПРО ДУХОВНУ МУЗИКУ

Світлана ГУРАЛЬНА, кандидат мистецтвознавства, доцент

Під патронатом Тернопільської обласної ради та Департаменту освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації науковцями Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка у співпраці з їх колегами з Музичного університету Фридерика Шопена (Республіка Польща), Товариства відродження польської культури імені Юліуша Словацького у Кременці, Кременецького літературно-мееморіального музею Юліуша Словацького підготовлено і проведено Круглий стіл міжнародного формату «Музика в літургії». Міжнародна науково-мистецька зустріч проходила в режимах офлайн і онлайн (на платформі Join Zoom Meeting Meeting ID). Місцем проведення офлайн-зустрічі став читальний зал бібліотеки Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Модератором дійства виступила кандидат мистецтвознавства, доцент, старший викладач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання нашої Академії, доцент Світлана Гуральна. Технічну підтримку Круглого столу забезпечив працівник кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Андрій Бурма.

Науковців-мистецтвознавців України та Польщі привітали доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи Академії, професор Микола Курач, кандидат педагогічних наук, проректор з міжнародного співробітництва, доцент Микола Сиротюк, кандидат мистецтвознавства, доцент Світлана Гуральна. Засідання Круглого столу проходило у форматі творчих діалогів: науковці обох країн виступали з презентаціями творчих проектів, оприлюднювали наукові доповіді, обмінювалися досвідом, брали участь у продуктивних дискусіях.

Доктор філософії, українська органістка, солістка Львівської національної філармонії та Львівського Будинку органної і камерної музики, а також Рівненської обласної філармонії, науковий працівник Львівського музею історії релігії Інституту філософії НАН України Олена Мацелюх розпочала науковий дискурс доповіддю «Сакральне і світське в релігії, філософії та в органному мистецтві». Випускник факультету церковної музики Музичного університету Фридерика Шопена, органіст-віртуоз, магістр Петро Арсенюк охарактеризував «Освіту церковних музикантів в Польщі». Змістовно близьку та значиму для всіх учасників Круглого столу тему «Органна музика у Кременці: історія та сучасність» висвітлила заслужений діяч культури Республіки Польща, член Національної спілки журналістів України, директор Обласного літературно-меморіального музею Юліуша Словацького у Кременці Тамара Сєніна.

«Григоріанський хорал як архетип літургійної музики Західної Церкви» – доповідь такої тематики запропонував своїм польським і українським колегам доктор габілітований, декан факультету церковної музики Університету музики Фридерика Шопена у Варшаві, органіст, композитор, диригент, професор Міхал Славецький. Його колега, доктор музичного мистецтва, доцент-асистент, менеджер і головний редактор видавництва «Chopin University Pressna» при Університеті музики імені Фридерика Шопена у Варшаві, музикознавець і теолог Емілія Дудкевич заворожила учасників Круглого столу оригінальною за змістом і формою викладу темою «"Він потребує музики, щоб співати Богові"… Внесок Фелікса Рончковського в розвиток церковної музики в Польщі XX століття». Про «Пісню як базовий жанр літургічної музики Римо-Католицької Церкви в Україні» говорила доктор мистецтвознавства, професор кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв у Києві, професор Ольга Зосім.

Доктор габілітований з гуманітарних наук, професор, голова Наукової ради Історичного музею імені Яна Ольшевського в Скерневіце, польський органіст, нагороджений золотою і платиновою платівками, віце-президент Варшавського музичного товариства Віктор Лияк аналізував «Збірку творів для клавішних інструментів, виконану сестрою-бенедиктинкою Ядвігою Дигульською з Сандомира († 3 квітня 1796 р.)», а доктор мистецтвознавства, професор кафедри теоретичної та прикладної культурології Одеської національної музичної академії імені А.В.Нежданової, професор Ольга Муравська – «Герменевтичні аспекти жанру реквієму в католицькій та німецькій протестантській традиції». Про «"Реквієм" Я.А.Маклакевича як приклад літургійної музики міжвоєнного періоду у Варшаві» говорив доктор мистецтвознавства, викладач факультету церковної музики Університету музики імені Фридерика Шопена у Варшаві, керівник і диригент вокального ансамблю Польської королівської опери, композитор Якуб Шафранський, а випускник кафедри церковної музики Музичного університету Фридерика Шопена у Варшаві, органіст римо-католицької парафії Пресвятої Діви Марії Матері Милосердя у Василькові біля Бялистоку Петро Камінський характеризував «Законодавство духовної музики та виконавську практику в Літургії Римо-Католицької Церкви».

Над висвітленням проблематики Круглого столу активно працювали науковці-музикознавці кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Кандидат мистецтвознавства, старший викладач цієї кафедри, доцент Світлана Гуральна, окрім виконання функцій модератора, виступила з доповіддю про фахово-творчу «Діяльність майстра-органобудівника Яна Сливінського», а її колега, кандидат педагогічних наук, доцент Лариса Соляр розкрила «Виховний потенціал духовної музики українських композиторів як засіб формування морально-світоглядних якостей підлітків». Такий тематичний напрям у доповіді «Духовна музика як чинник виховання в контексті українського шкільництва» зберегла і продовжила кандидат педагогічних наук, доцент Ліна Ільчук.

Після засідання Міжнародного Круглого столу «Музика в Літургії» його учасники, науковці-музикознавці України та Польщі, були присутніми на концерті органної музики в римо-католицькому костелі св. Станіслава у Кременці.

ВИСОКА ВІДЗНАКА НАНУ

За підсумками конкурсу 2022 року за кращі наукові роботи серед молодих учених і студентів, проведеного відділеннями Національної академії наук України, Президія НАН України постановила присудити премії групі молодих науковців, серед яких - єдиному представникові Тернопілля, кандидату мистецтвознавства, доценту Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка Світлані Гуральній – за працю «Духовні твори галицьких композиторів римо-католицької конфесії кінця XIX – першої половини XX століть».

ДИПЛОМ

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

НА ЗАСІДАННІ ВІД 22 лютого 2023 року ПРИСУДИЛА

ПРЕМІЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ ДЛЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

доценту Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

кандидату мистецтвознавства

ГУРАЛЬНІЙ Світлані Степанівні

за працю «Духовні твори галицьких композиторів римо-католицької конфесії кінця XIX – першої половини XX століть»

В урочистій обстановці ректор КОГПА ім.Тараса Шевченка, професор Афанасій Ломакович вручив посвідчення переможниці конкурсу. Вітаємо Світлану Гуральну з перемогою і приєднуємося до численних вітань, які вона продовжує отримувати від своїх українських і зарубіжних колег.

ІНФОРМАЦІЙНО-ДІАЛОГОВИЙ МАЙДАНЧИК

Ліна ІЛЬЧУК, керівник сектору працевлаштування випускників академії

Сектором працевлаштування випускників академії спільно з Кременецьким районним центром зайнятості Тернопільської області було проведено інформаційно-діалоговий майданчик «Технології пошуку роботи та особливості працевлаштування випускників». Проведення такого заходу обумовлено основною метою діяльності Сектору - надання допомоги здобувачам академії у плануванні професійної кар'єри, сприяння їх працевлаштуванню, а також адаптації до практичної діяльності.

Під час заходу випускники мали нагоду почути відповіді на найбільш важливі питання у сфері пошуку роботи. Керівник сектору, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Ліна Ільчук окреслила основні вектори діяльності сектору, зокрема повідомила про наявність вільних робочих місць (вакансій) за окремими спеціальностями.

Психолог і фахівець із профнавчання та профорієнтації Кременецького районного центру зайнятості Надія Гонта розкрила основні послуги державної служби зайнятості та сучасні підходи щодо їх отримання, електронні сервіси державної служби зайнятості й інші сайти пошуку роботи. Випускники, зокрема, довідалися про переваги легальної зайнятості

та загрози нелегальної трудової міграції, про стан регіонального ринку праці, отримали психологічні поради щодо особливостей написання резюме, створення портфоліо тощо.

Начальник відділу рекрутингу та взаємодії з роботодавцями Кременецького районного центру зайнятості Віталій Скакальський розповів про актуальні вакансії та мікрогранти для розвитку власного бізнесу.

Директор ГО «Зоря надії» Алла Андрущук повідомила про потребу у фахівцях педагогічного профілю для реабілітаційного центру, відкриття якого відбудеться наступного року у м. Кременець.

Завідувач практики академії Василь Трифонюк поінформував студентів про особливості підписання тристоронніх угод та одноразові грошові виплати допомоги при працевлаштуванні за спеціальністю.

Насамкінець завідувачка кафедри психології та соціальної роботи, доцент Тетяна Новак провела з учасниками заходу психологічний тренінг «Моя професія. Психологія успішних людей». Випускники отримали корисні поради, як стати успішними у своїй професії, як не боятися своїх мрій та активно намагатися втілювати їх у життя.

Проведений захід став корисним для наших випускників, а отримані знання допоможуть знайти омріяну роботу, яка буде приносити як матеріальне, так і психологічне задоволення.

ТИЖДЕНЬ ПСИХОЛОГІЇ В АКАДЕМІЇ

Тиждень Психології у Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка стартував вікториною «Мандрівка на острів «Психологія»» з участю студентів спеціальності «Психологія» і «Соціальна робота» академії, а також здобувачів Фахового коледжу. ...Маршрут пролягав через людське «Я», у те, що називаєм «Особистістю», світом, який омивають океан «Взаємин» і море «Діяльності».

Почалась подорож із країни «Хочу все знати». Шлях нею тернистий і нелегкий. Є в ній гора «Мотивів» із піком «Важко». На неї дійсно буває важко підійматися і здається, що нічого не вийде. Часом хочеться все кинути, особливо на піках «Нудно» і «Невдало». Та наші студенти успішно побороли цю гору, шукаючи стежки «Хочу», «Можу» і «Буду». ...Друга частина цікавого та водночас пізнавального заходу завершилась у дружній атмосфері та приємному спілкуванні за чашкою кави та солодощами.

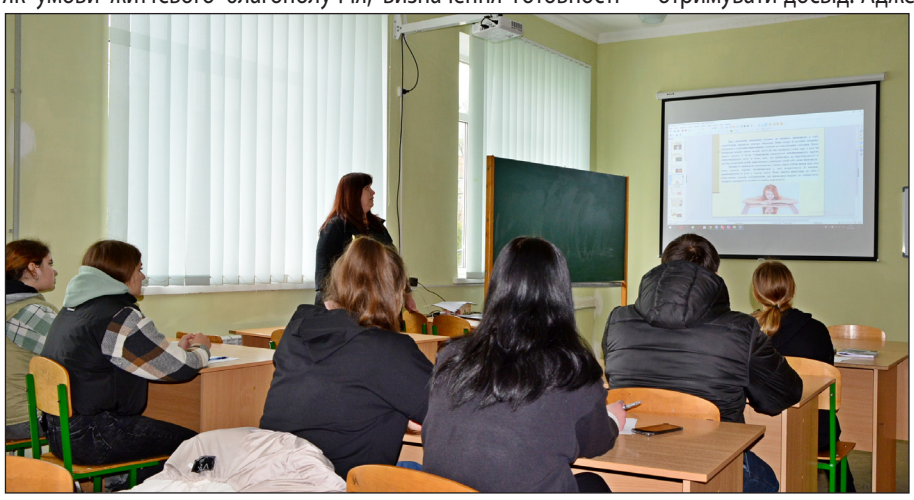
Організатором заходу виступила кафедра психології і соціальної роботи, а модератором - старший викладач кафедри, доктор філософії Андрій Заблоцький. Вели програму студенти 31-ПС групи Софія Нецюк і Надія Царук.

У рамках Тижня Психології у психологічній студії КОГПА ім.Тараса Шевченка пройшло тренінгове заняття «Стратегія особистісного самовдосконалення», яке провела викладач кафедри психології і соціальної роботи академії Людмила Савіцька.

Фахівець поставила перед собою мету формування у студентів усвідомлення значення особистісного зростання як умови життєвого благополуччя, визначення готовності до самовдосконалення своїх особистісних якостей та відповідних навичок.

У процесі активного спілкування зі студентами було розкрито сутність інтегрованого поняття «стратегія особистісного самовдосконалення». Протягом зустрічі присутні шукали відповіді на запитання: у чому необхідність особистісного самовдосконалення, що для цього потрібно та як працювати над собою, щоб досягти якісного результату.

Частково відповіді на ці запитання віднайшли під час роботи в групах та аналізу життєвого шляху відомих людей, які досягли значних успіхів у своєму житті всупереч несприятливим умовам чи завдяки їм. Людмила Савіцька ознайомила із законами особистісного зростання та основними умовами, необхідними для самовдосконалення і досягнення успіху.

Студенти провели дослідження своєї готовності до саморозвитку і вдосконалення особистісних якостей, визначили «точки опори», що стануть у нагоді на шляху до самовдосконалення та допоможуть вижити, вистояти і зберегти свою гідність в нинішніх складних життєвих умовах.

У процесі дискусії обговорили значення комунікативних здібностей для досягнення успіху; експериментальним шляхом визначили вплив словесних образ на людину та налагодження стосунків з оточуючими. Найвідважніші учасники тренінгового заняття зіграли ролі людини «переможця» та «невдахи», імітуючи їх поведінку, мислення та висловлювання.

Присутні відгадали секрет успіху за оповіданням «Три кроки до успіху», а «чарівне блюдечко» дало усім дієві поради, які допоможуть розвинути у собі необхідні навички для самовдосконалення.

На завершення студенти прослухали притчу про пихатого мандарина, вся мудрість якої помістилась у короткій фразі «Все в твоїх руках». Отже, 1лише від кожного з нас залежить наше майбутнє, наш успіх і наше благополуччя. Особистісне зростання і творчість – такі складники успіху.

Тиждень Психології продовжило розвивальне заняття на тему «Самооцінка: на чому базується, як її покращити і чому важливо навчитися цінувати себе».

Здобувачі освіти спеціальностей «Психологія» і «Соціальна робота» та здобувачі освіти фахового коледжу під керівництвом доцента кафедри, кандидата психологічних наук Юлії Тимош із цікавістю розглянули питання, що таке самооцінка, що формує нашу самооцінку, чому важливо вчитися цінувати себе. Вони отримали корисні поради, які допоможуть підвищити власну самооцінку.

Отже, самооцінка – це здатність людини оцінювати себе, свої якості, і, спираючись на цю оцінку, розвиватися і жити. Правильна самооцінка дозволяє помилятися і не страждати від безглуздого почуття провини. Замість цього - отримувати досвід. Адже життя без помилок неможливе. Та кожному з нас під силу змінювати його на краще, якщо вірити у власні сили та можливості.

У кімнаті самопідготовки гуртожитку №1 було проведено бесіду «Психологічна безпека у сім'ї, закладі освіти та на вулиці» із студентами академії та фахового коледжу.

Завдяки спільній організації та тісній співпраці між вихователем Сергієм Колісецьким, студентським ректором Аліною Дарморост та інспектором ювінальної превенції Русланою Міщук розглянуто питання: «Що таке булінг?», «Як боротися з булінгом?»; «Куріння. Як насправді куріння вбиває?»; «Причини та наслідки розпивання алкогольних та вживання наркотичних засобів»; «Насильство у сім'ї»; «Що таке «ЧВК Редан» та як від неї вберегтися?».

На завершення зустрічі інспектор ювінальної превенції Руслана Міщук наголосила на обов'язковій евакуації в укриття під час повітряних тривог.

Надзвичайно цікавим та важливим для кожного заходом Тижня Психології став воркшоп, що мав на меті висвітлення кризової інтервенції та засобів психологічного розвантаження.

Зважаючи на непрості умови сьогодення, кожен з нас просто зобов'язаний володіти набором технік самодопомоги в кризовий період. Саме цьому й активно вчилися під час воркшопу.

Крім цього, опираючись на когнітивний підхід, аналізували власні стресові та тривожні стани. А практичні техніки «Кола мого життя», «Пори року» дали можливість студентами' проскакнувати минуле та сформувати орієнтири для власного саморозвитку.

Медитативна техніка зняла напругу на м'язовому рівні, а побудова колективного дерева з метою структуризації превентивної роботи над стресом стала гармонійним завершенням зустрічі.

Черговою складовою Тижня Психології було інтерактивне заняття-тренінг «Дозволь собі бути щасливим» під керівництвом завідувачки кафедри, кандидата педагогічних наук, доцента Тетяни Новак .

Мета даного тренінгу - розкрити глибину розуміння поняття щастя; донести до учасників впевненість у тому, що кожна людина - творець свого щастя; сприяти розвитку унікального вміння володіти ним; мотивація та бажання робити добро, дарувати щастя іншим.

Студенти спеціальностей «Психологія» і «Соціальна робота» стали активними учасниками тренінгу, тому отримали багато цікавої та необхідної інформації. ...Як підсумок, цю зустріч завершили слова видатного витязя українських літератури Василя Симоненка: Як мені даровано багато, скільки в мене щастя, чорт візьми! На землі сміятись і страждати, жити і любить поміж людьми!

Студенти спеціальностей «Психологія», «Соціальна робота», «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» нашої академії та спеціальності «Дошкільна освіта» Фахового коледжу брали участь у Квест-грі «Загадкова психологія», який був організований практичним психологом Аллою Фурсик та студентами 41-Дк групи Фахового коледжу. Учасники

Квест-гри сформували чотири команди: «Експерти», «Мафія», «Children», «Котики» та змагалися за перемогу. Щоб впоратись із запропонованими завданнями, необхідно було продемонструвати як набуті знання та вміння, так і творчі здібності, кмітливість, прагненя злагоджено працювати в команді.

Всі команди відвідали 9 зупинок, на яких їх чекали захоплюючі психологічні завдання: «Асоціації», «Павутина», «Дешифратор», «Крокодил», «Цікаві факти», «Віднайди слова», «Розминка», «Кросворд» та «Анаграми».

Зупинки були розміщені по всій території Академії та Коледжу, тому на команди чекало не лише інтелектуальне, а й фізичне випробування,. Попри вирування емоцій, команди діяли злагоджено й оперативно.

Такі тематичні заходи, сповнені незабутніх вражень для пізнання світу та самопізнання, й суттєво сприяють формуванню в майбутніх фахівців професійних та особистісних якостей.

За інформацією кафедри психології і соціальної роботи

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ

Микола КУРАЧ, проректор із стратегічного планування та наукової роботи

У функціонуванні кожної науково-освітньої установи, особливо закладу вищої освіти, важливим фактором виступає налагодження ефективної співпраці з органами місцевого самоврядування. Така взаємодія освітньої та самоврядної інституцій ґрунтується на спільності їх локальних можливостей та інтересів, що виступають необхідним і невід'ємним елементом можливостей та інтересів загальнонаціональних. Це засвідчується і підтверджується Меморандумом про співпрацю між Кременецькою міською радою та Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією, підписаним від імені цих організацій головою Кременецької міськради Андрієм Смаглюком і ректором Академії, професором Афанасієм Ломаковичем.

Стратегічна мета Меморандуму – налагодження співпраці та координація діяльності його учасників – органу місцевої влади та нашого закладу вищої освіти. Тактичні напрямки такої співпраці – вдосконалення освітнього, наукового, інтеграційного та організаційного процесів, забезпечення взаємодії у питаннях упровадження сучасних освітніх технологій. У документі зазначається, що спільна діяльність міськради й Академії здійснюється у форматі підготовки та реалізації конкретних і взаємоузгоджених заходів і проєктів. Меморандум стає дієвою основою такого співробітництва, бо визначає необхідні для цього принципи, засоби, форми взаємодії його учасників та їх конкретні повноваження. Сам факт підписання Меморандуму дає імпульс і посилює стимули до розробки та реалізації заходів, на розширення та зміцнення співробітництва Академії з Кременецькою міською радою у питаннях підготовки фахівців для системи національної освіти

і активної участі науково-педагогічного, адміністративно-технічного і студентського колективів ЗВО у житті територіальної громади. Враховано, що учасники Меморандуму забезпечуватимуть підтримку один одного в реалізації спільних проєктів і виконанні важливих для них завдань та програм, спрямованих на їх розвиток, і постійну, оперативну та об'єктивну інформацію в питаннях, дотичних до реалізації таких завдань і програм. Окрім цього, передбачено, що вони можуть за взаємною згодою в рамках узгоджених заходів запрошувати до співробітництва інші організації та установи, незалежно від форм власності, інституції громадянського суспільства, окремих фахівців відповідних профілів.

Меморандум чітко визначає напрямки співробітництва нашої Академії з міською радою. Зазначено, що Кременецька міськрада забезпечує участь науково-педагогічних працівників Академії у теоретичних і практичних конференціях, семінарах-практикумах, науково-методичних семінарах, конкурсах та інших заходах науково-освітнього спрямування. З цією метою міськрада й Академія організовують і реалізовують спільні науково-теоретичні та науково-методичні заходи, залучають наших освітян до регіональних, загальнонаціональних і міжнародних проєктів, у тому числі грантових. Йдеться і про залучення партнерських і донорських організацій до розробки та впровадження взаємоузгоджених проєктів. Передбачено, що про діяльність учасників Меморандуму з реалізації його заходів інформуватимуть їх офіційні сторінки в мережі Інтернет та на офіційних сторінках у соціальних мережах.

Зауважимо: як і належить у цивілізованих партнерських стосунках, Академія і Кременецька міськрада взаємодіятимуть на принципах рівноправності, відкритості та доброчинності. Так зафіксовано у Меморандумі. Партнери самостійно визначають і формують склад учасників спільних заходів, а також мають право пропозиції щодо вибору перспективних напрямків діяльності. Наголошено, що відносини учасників Меморандуму є виключно відносинами незалежних партнерів, а сам Меморандум виступає декларацією про наміри, що не накладає на його учасників юридичних чи фінансових наслідків або зобов'язань. Кожен із учасників Меморандуму має право співпрацювати із третьою стороною, якщо це сприяє вирішенню спільних завдань і досягненню спільних цілей, визначених змістом Меморандуму.

Факт підписання Меморандуму про співпрацю між Кременецькою міською радою та Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією імені Тараса Шевченка свідчить про те, що діяльність нашого закладу вищої освіти, його науково-педагогічного, адміністративно-технічного та студентського колективів стала важливим фактором соціально-культурного і науково-освітнього життя територіальної громади, а відтак і регіону.

АКАДЕМІЯ – В МІЖНАРОДНОМУ ПРОЄКТІ

Микола СИРОТЮК, проректор з міжнародного співробітництва і промоцій

«Надання можливостей та організаційного успіху регіональним університетам в Україні» – таку цільову спрямованість має Міжнародний проект «ErasmusPlus/BOOST», започаткований нашими зарубіжними партнерами. Важливо, що Кременецька гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка також долучилася до такого престижного всеєвропейського проєкту. Окрім нас, українську сторону в цьому проєкті представляють Полтавський національний педагогічний університет імені

В.Г.Короленка, Мукачівський державний університет, Донбаська національна академія будівництва і архітектури, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, а також представники зарубіжних закладів вищої освіти, зокрема Академія прикладних наук в Ельблонгу (Республіка Польща) і Приморський університет (Словенія).

Офіційний старт проєкту було дано під час зустрічі його учасників на базі Нарвського коледжу Тартуського університету в естонському місті Нарва. Координаторка проєкту «ErasmusPlus/BOOST» Олександра Головко, координаторка проекту «National ERAZMUS+Office в Україні» Світлана Шитікова, директор Нарвського коледжу, доктор Індрек Рейманд, координатор іноземних фондів Егле Румель да Коста зустрілися і провели робочі бесіди з представниками всіх закладів вищої освіти – учасників проєкту. Нашу Академію на цій зустрічі та бесідах представляли проректор з міжнародного співробітництва та промоцій, доцент Микола Сиротюк і доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Тетяна Семегин. Участь Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка в проєкті «National ERAZMUS+Office в Україні» дозволяє вивчати, засвоювати і поширювати європейський науково-освітній досвід, підвищувати якість освітніх послуг і наукових досліджень, налагоджувати міжнародну комунікацію та активізувати академічну мобільність всіх учасників освітнього процесу.

Є важливий момент актуального для закладів освіти значення: згаданий документ передбачає заходи матеріального характеру, що спрямовуються на задоволення предметних освітніх потреб учасників проєкту. Зокрема, такий момент, згідно тексту проєкту, конкретно стосується і нашого навчального закладу: в ході його реалізації передбачається закупівля нового сучасного обладнання для навчально-наукової бази Академії. Тут необхідно наголосити на принципово важливій особливості проєкту «ErasmusPlus/BOOST» в цілому та «National ERAZMUS+Office в Україні» зокрема: фінансування здійснюється за рахунок платників податку Європейського Союзу, що вимагає цілеспрямованого, ефективного і прозорого використання всіх фінансових і матеріальних ресурсів, виділених науково-освітнім закладам проєктними програмами. Більше того, елементи навчально-наукової бази, отримані закладом освіти в рамках «ErasmusPlus/BOOST», залишаються у власності цієї науково-освітньої установи і після закінчення дії проєкту.

Перебування представників українських закладів вищої освіти в естонських освітніх установах було змістовно насиченим і результативно продуктивним. На згаданій зустрічі у Нарвському коледжі фактично відбувся офіційний запуск проєкту «National ERAZMUS+Office в Україні». Учасників проєкту привітав директор коледжу, доктор Індрек Рейманд. Особливий інтерес викликала презентація вищих закладів освіти, представники яких ілюстрували традиції та інноваційні досягнення своїх альма-матер. Інформація про проблеми, які вирішуватимуть учасники, аналіз цих проблем і перспектив їх вирішення, про зміст і форми співпраці закладів освіти здійснювалася диференційовано представниками господарів зустрічі та її учасників із України та зарубіжжя. Зокрема, науковці Тартуського університету визначали місію закладів освіти у міжнародній співпраці, її принципи, очікування та результати.

Представники Приморського університету зі Словенії говорили про принципи, цілі та очікувані результати управління освітою, в тому числі, і в контексті впливу на діяльність закладів освіти у зв'язку з російською агресією проти України. Їх колеги з польського Університету прикладних наук в Ельблонгу аналізували стратегію реалізації освітніх і науково-дослідницьких цілей і завдань вищими навчальними закладами. Виявили ініціативу науковці вищої школи України. Представники Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка визначали принципи контролю, шляхи досягнення та дотримання найвищих стандартів якості науково-освітньої роботи, а їх колеги із Мелітопольського державного педагогічного університету говорили про принципи, форми і шляхи поширення наукової та навчально-методичної інформації. Йшлося і про таке, скажемо відверто, мало популярне в наукових і освітянських колах питання, як адміністративне управління, фінанси та звітність в закладах освіти.

Учасникам зустрічі в рамках проєкту «ErasmusPlus/BOOST» була запропонована змістовна інформаційно-культурна програма: вони ознайомилися з історією та сьогоденням Нарвського коледжу і Тартуського університету, як центру освіти та науки Естонії, здійснили екскурсії по

Нарві і Тарту. Основний висновок, який зробили українські науковці після відвідин Естонії: вони додатково переконалися в необхідності розширення співробітництва із зарубіжними закладами вищої освіти та реального входження до європейського науково-освітнього простору.

МІЖ БАЛТІЙСЬКИМ І ЧОРНИМ МОРЯМИ

Міжнародна наукова конференція «Між Балтійським і Чорним морями: історія та дослідження військової справи» проходила у столиці Республіки Литва Вільнюсі. Співорганізаторами наукового форуму виступили Національний музей «Палац Великих Князів Литовських» та Інститут військових справ Командування навчання та доктрин Збройних сил Литви». Робочими мовами конференції стали литовська, англійська й українська. Це підтверджує, що організатори наукового зібрання фахівців-істориків із європейських країн визнали вагомий внесок представників української історично науки в анонсовану темою конференції проблематику.

Науковий дискурс учасників Конференції продемонстрував, що Балтійсько-Чорноморський регіон займає особливе місце завдяки своїй географічній самобутності, історії та геополітичному положенню. Як місце зустрічі різних національних культур і військових традицій, регіон став своєрідним «плавильним котлом» їх особливостей, що знайшло своє відображення в культурі Великого Князівства Литовського. Сучасна складна і напружена ситуація в цьому регіоні безпосередньо пов'язана з історією держав і націй, які тут існували та продовжують існувати. Тому провідною метою конференції стало комплексне дослідження історії війни, що допомогло б зрозуміти не лише минулі соціально-історичні процеси, а й сьогодення Балтійсько-Чорноморського регіону сучасної Європи. Особлива увага буда зосереджена на розвитку міжнародної академічної співпраці в галузях дослідження історії війни та історії військового мистецтва, дослідження нових артефактів озброєння в музеях і приватних колекціях, введення до наукового обігу нових історичних джерел, вивчення еволюції війни від найдавніших часів до сьогодення.

На стартовому сесійному засіданні першим надали слово представнику української історичної науки, професору Національної академії сухопутних військ імені Гетьмана Сагайдачного Андрію Харуку, який у доповіді «Перший етап Слобожанської наступальної операції (6–12 вересня 2022 р.)» дав фаховий аналіз окремого епізоду російської агресії проти сучасної України. Таким фактом організатори та учасники міжнародного наукового форуму виявили свою підтримку українському народові в його боротьбі з московськими окупантами. На цьому ж засідання науковці Національного університету «Львівська політехніка», професори Ольга Савченко і Святослав Терський оприлюднили дослідження «Городища IX–XIII ст. на території північно-східного Прикарпаття: сучасний стан дослідження».

Під час чотирьох сесійних засідань виступили представники Вільнюського університету, Університету м.Клайпеда, Латвійського університету (м.Рига), сейму Литовської Республіки, Міністерства культури Республіки Литва, Вроцлавського університету (Республіка Польща), Музею історії в Саноку, Археологічного музею в Зеленій Гурі, Литовських Інституту історії та Інституту археології, інших науково-освітніх інституцій країн Центрально-Східної Європи, а також науково-педагогічні працівники та фахівці-дослідники різних вищих закладів освіти України. В загальному, 49 науковців доповіли про результати 39 теоретичних і науково-методичних досліджень за тематикою наукової конференції. Серед оприлюднених доповідей 12 належать українським авторам-аналітикам, дослідникам анонсованої проблематики.

Професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Світлана Біляєва інформує про «Фортифікаційне будівництво часів Великого князя Вітовта у Північному Причорномор'ї», а доцент Ужгородського національного університету Володимир Гуцул – про «Лицарську міліарну технологію у битві під Оршею 1514 року». Науковий співробітник Інституту археології НАН України Денис Тоїчкін описує «Булави «Львівської мануфактури» в музеях України». Доцент Хмельницького торговельно-економічного інституту Вікторія Церклевич і науковий працівник Хмельницького науково-методичного центру культури і мистецтва, магістр Сергій Шпаковський аналізують процес «Формування традицій прикордонної служби в Речі Посполитій (лицар з Прикордоння Бернард Претвич)». «Морські звитяги козаків в українських народних думах» – тема виступу науковців Сумського державного університету, професора Тетяни Беценко і доцента Юрія Пушкарьова. Тему методично-практичного спрямування «Каталоги музейних колекцій артилерії XIV–XVIII століть як джерела до вивчення гармат: проблеми та методологія» запропонувала доцент Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Мар'яна Верхотурова-Коновалова. Науковий працівник Галузевого Державного архіву Служби безпеки України Руслана Марценюк презентувала дослідження «Легіонерки: військовий досвід українських жінок у роки Першої світової війни». Про «Два військових паради у Києві в травні 1920 року» розповідає і їх порівнює доцент Київського національного університету Андрій Руккас. Увагу науковця Інституту гуманітарних і соціальних наук «Львівської політехніки» Олени Лукащук привернула тема «Три нації, одне бачення: українське-польсько-литовське військове співробітництво на сучасному етапі», а її колеги із Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, професор Віра Гапоненко і доцент Сергій Піддубний, продовжуючи таку важливу й актуальну тематику, оприлюднили доповідь «Громадська підтримка військових формувань в Україні в контексті подолання глобальних викликів і загроз». Цікаву наукову розвідку «Український фронтир: історіографічно-методологічний аспект» запропонував науковий працівник Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника Сергій Калуцький. Доцент Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Ольга Шелюк охарактеризувала «Новотвори в сучасному військовому назовництві».

На третьому сесійному засіданні з доповіддю «Кримська операція Петра Болбочана крізь призму політики пам'яті в сучасній Україні» виступила доктор історичних наук, завідувачка кафедри історії та методики її навчання нашої академії, професор Ірина Скакальська. Співавтором її наукового дослідження була доцент Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Світлана Бульбенюк. Авторки-дослідниці акцентують на тому, що постать полковника армії УНР Петра Болбочана в просторі політики пам'яті України засвітилася тільки декілька років тому. Повномасштабна війна Росії проти України з 24 лютого 2022 року актуалізувала питання повернення Криму під повноцінну юрисдикцію України. Показово, що дискурс щодо перспектив повернення півострова став затребуваним не лише на громадсько-публіцистичному рівні, а й в академічному середовищі. В цьому контексті успішний похід Петра Болбочана на Крим у 1918 році заслуговує особливої уваги науковців-істориків, насамперед тим, що з огляду на конкретні сучасні чинники сприяє з'ясуванню важливості історичних подій Української революції XX століття.

КАРАЗІНСЬКІ ЧИТАННЯ: ІСТОРИЧНИЙ СЕКТОР

За Програмою та в рамках 76-ої Міжнародної конференції молодих вчених, що проходила на базі історичного факультету Харківського національного університету імені Василя Каразіна з участю Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених. а також науковців Харківського національного університету міського господарства імені О.М.Бекетова, відбулися «Каразінські читання (історичні науки)». Організаційний комітет Читань, до якого увійшли провідні науковці та представники молодіжної науки ХНУ, очолював декан історичного факультету університету-господаря, доцент С.Д.Литовченко. Над підготовкою Читань працювала робоча група, до складу якої входили студенти і магістранти історичного факультету.

Учасниками Читань стали студенти, магістранти, аспіранти і молоді науковці з науково-освітніх інституцій України та зарубіжжя: Волинського національного університету імені Лесі Українки, Ужгородського національного університету, Дніпровського національного університету, Інституту всесвітньої історії НАН України, Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені Володимира Вернадського, Зміївського ліцею №1 імені З.К.Слюсаренка, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, Кременецького фахового медичного коледжу імені Арсена Річинського, Львівського національного університету імені Івана Франка, Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського, Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, Скарбниці Національного музею історії України, Сумського державного університету, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, Центральноукраїнського національного технічного університету, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, University of Latvia.

«Каразінські читання» проходили у визначених тематично-секційних напрямках: «Археологія», «Воєнна історія», «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні науки», «Історія культури», «Історія релігії та церкви», «Історія освіти і науки», «Історія стародавнього світу та середніх віків», «Новітня історія країн Західної Європи та історія міжнародних відносин», «Ранньомодерна та модерна історія України», «Новітня історія України (1917–1939)», «Новітня історія України (1939–2022)», «Історія Харківщини».

В секції «Археологія» прозвучали наукові повідомлення про релегійно-міфологічні вірування, культурно-побутові звичаї та форми господарської діяльності наших предків в стародавню епоху, зокрема в добу енеоліту – ранньої бронзи. Йшлося і про археологічні дослідження, що проводять українські вчені в наш час. Різноплановий характер мали розвідки молодих науковців, які працювали в секції «Воєнна історія». Вони досліджували залучення жінок до військової служби в колишньому СРСР, підготовку командирських кадрів у Галицькій Армії, систему оборони окремих регіонів України під час воєнних кампаній та систему навчання військової справи у різних групах збройних сил і навіть про діяльність військових формувань на території інших країн.

Важливі за фахово змістовною та методологічно спрямованою тематикою питання вирішували студенти, магістранти і науковці, які працювали у секції «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни». Цікавим було повідомлення про тематику міжнародних конгресів з історичних наук, що проходили упродовж останніх трьох десятиріч, про співпрацю вчених із вивчення важливих загальноцивілізаційних і національних історичних проблем. Подана інформація про соціальний стан українського суспільства в минулому та позаминулому століттях, зроблено аналіз окремих періодичних видань другої половини XX століття. Учасники секції «Історія культури» аналізували тенденції розвитку європейського кінематографу та особливостей образів і техніки мистецтва фотографії XX–початку XXI століть, зокрема мистецтва сюрреалістичної фотографії, оцінювали пам'яткоохоронну діяльність в Україні, ефективність роботи державних інституцій з повернення національних культурних цінностей та популяризації нашої культурної спадщини за допомогою заходів обліку, моніторингу, перспективних проєктів та ефективних ініціатив.

У секції «Історія релігії та церкви» йшла розмова про релігійне відродження України, про специфіку тлумачення та застосування символіки духовних образів в релігійній теорії та церковній практиці, про роль і значення окремих духовних постатей в історії національної культури, про догматичне тлумачення та реальний статус жінки в релігійно-обрядовій сфері. Група молодих науковців, досліджуючи питання «Історії освіти і науки», висвітлювали розвиток православної книжності в період Середньовіччя, організацію роботи та діяльність українських організацій та об'єднань за рубежем, роль окремих персоналій української історії в розвитку національної науки, в забезпеченні інтелектуальних зв'язків між окремими групами і представниками української національної еліти. У цій секції з доповіддю «Організація патріархом Йосифом Сліпим роботи науково-освітніх установ в еміграції» виступила магістрантка Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка Ольга Левочко (науковий керівник – доктор історичних наук, професор Ірина Скакальська).

Молоді науковці активно досліджували «Історію стародавнього світу і середніх віків». Вони аналізували обряди та звичаї давніх народів, особливості, тактику і стратегію давніх і середньовічних воєн, розвиток ремісництва у тогочасних містах; характеризували соціальний статус і господарську діяльність окремих соціальних груп, воєнно-політичне протистояння між регіонами, країнами та соціально-політичними об'єднаннями. Тему «Новітня історія країн Західної Європи та історія міжнародних відносин» доповідачі розкривали у різновекторних змістових напрямках: формування, розвиток, внутрішня і зовнішня політика європейських держав та їх об'єднань, парламентська боротьба як важливий політичний фактор, позиція США і європейських держав щодо політичного режиму в Росії та щодо регіональних конфліктів і функціонування авторитарних режимів, становлення співдружності європейських держав. Надзвичайно важливими і, безсумнівно, актуальними темами для учасників Читань стали «Ранньомодерна і модерна історія України» та «Новітня історія України». Молоді науковці звернулися до проблем аграризованості ранньомодерних українських міст, висвітлювали роль січового козацтва в національній історії та особливості політичного, господарського і культурного життя українського соціуму в згаданий період. При висвітленні проблематики новітньої історії України за період 1917–1939 років доповідачі зосередилися на питаннях більшовицьких репресій проти українських громадян, біженства у період Першої світової війни, а також теорії та практики української еміграції на початку Другої світової війни; звернулися вони і до проблем тогочасного мистецтва, розвитку преси і літератури, висвітлювали творчий і публічний доробок представників українського політикуму.

Увагою доповідачів, що висвітлювали важливі питання історичного часопростору в межах 1939–2022 років, заволоділа тематика Другої світової війни у різних її контекстах, діяльність політичних партій, формування громадянського суспільства в Україні, проблематика формування і збереження історичної пам'яті українських громадян. Закономірно, що учасники Читань звернулися до окремих моментів історії Харківщини, серед яких особливу увагу привертають громадянські портрети харків'ян-патріотів, чиї імена – серед героїв Небесної Сотні, проблеми збереження культурної спадщини Харкова в умовах російської агресії проти України. Тут же була оприлюднена узагальнююча інформація про традиційну та багаторічну участь харківських студентів і магістрантів в роботі Міжнародної наукової конференції молодих учених «Каразінські читання».

За інформацією доктора історичних наук, професора Ірини СКАКАЛЬСЬКОЇ

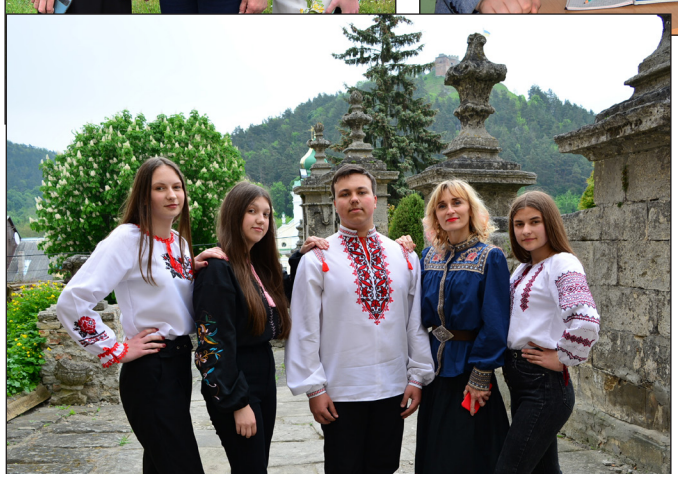
ВИШИВАНИЙ ФОТОВЕРНІСАЖ

ДОТОРК ДО ВОЄННИХ РЕАЛІЙ

Сергій КОЛІСЕЦЬКИЙ

Для студентів Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка та Фахового коледжу було проведено спеціальне об'єктове навчання з цивільного захисту за темою «Вибухонебезпечні предмети».

Навчання провели наші гості з Тернополя - інструктори Громадської організації «Десантно-козацький рій», що налічує майже чотири сотні членів.

Ось уже декілька років ця організація здійснює волонтерську діяльність. Вони відправляють необхідні вантажі у найгарячіші точки України та проводять навчання з цивільного захисту населення у навчальних закладах та інших організаціях.

Голова правління ГО ДКР - Володимир Мосейко. Керівником кременецької групи був Сергій Ліпянін. Йому асистував Юрій Луговий.

Студенти мали нагоду доторкнутися до предметів воєнних реалій: зброї, уламків безпілотників та отримали необхідну інформацію із цивільного захисту. А головне те, що наша молодь відчула безмежну вдячність до наших захисників і до тих безстрашних людей, що виступають зв'язковими між вогненною зоною боротьби та мирною зоною підтримки.

ЦІКАВИМОСЬ ЕКОЛОГІЧНОЮ ПОЛІТИКОЮ

Оександр БОНДАР, кандидат сільськогосподаських наук

Здобувачі вищої освіти 31-Е і 41-Е груп спеціальності «Екологія» відвідали Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА з метою ознайомлення з роботою державної структури екологічного спрямування.

Під час цієї екскурсії вони ознайомилися зі структурою управління та повноваженнями державної служби в галузі природоохоронної діяльності, дізналися про засади державної екологічної політики та плани розвитку Тернопільщини.

Ця співпраця дозволила студентам підтвердити на практиці свої теоретичні знання, щоб згодом брати активну участь у різних природоохоронних акціях, екологічних конкурсах та флешмобах. Адже студенти - це молодь, яка готова боротися за зміни та підтримувати екологічні ініціативи. Тому такі зустрічі є для них цікавими і корисними.

ЗМАГАННЯ ЮНИХ ЛЕГКОАТЛЕТІВ

Олександр Гурковський

На базі легкоатлетичного стадіону КОГПА ім.Тараса Шевченка пройшли змагання з легкої атлетики (бігові види) серед студентів Фахового коледжу усіх спеціальностей. У ході змагань найкращими бігунами визнано вісім спортсменів, котрі й посіли перші місця на відповідних дистанціях.

Найбагатшим на перемоги став третьокурсник Костянтин Іщук (100м, 400м і 800м). Дві дистанції (у 100 та 200м) найшвидше підкорила бігунка Юлія Федьків з 31-Фкс групи. Одногрупниці Костянтина Вікторія Сидорук і Наталія Бацьків випередили своїх подруг відповідно на дистанція 400 і 800м.

Не відстають від своїх старших колег і легкоатлети з 21-Фк групи. Найвищі результати показали Михайло Коваль (100м) і Юрій Чорнобай (200м). Проте особливо хочеться відмітити досягнення Єлизавети Кричковської та Олександра Шовкопляса, котрі стали недосяжними у найважчому випробуванні - на дистанції 1500м.

Решта учасників показали хороші результати та якісну підготовку.

Змагання обслуговувала суддівська колегія у складі Василя Коханця (головний суддя), Юрія Яворського (секретар) та медпрацівник Василь Лісайчук.

ЗУСТРІЧ ПРИЄМНА І КОРИСНА

Василь КУЧЕР, кандидат філологічних наук

Кременецьку гуманітарно-педагогічну академію імені Тараса Шевченка відвідав особливий гість із США Крис Ексклайн - виконавчий директор компанії Home Essentials, яка здійснює операційну діяльність у 28 країнах світу.

Гість був приємно здивований, побачивши наше навчальне середовище, що відповідає сучасним технологіям та вимогам ринку освітніх послуг.

Приємна несподіванка очікувала і студентів 11-ДО, 11-ПО, 11-Т груп, адже носій мови з радістю взяв участь в онлайн-занятті з англійської мови (рівень А1).

Плануються зустрічі Криса зі студентами філологічних спеціальностей Кременецької Академії з метою підвищення мовленнєвої компетентності здобувачів вищої освіти, адже спілкування з носієм мови, зокрема англійської, є надзвичайно ефективним та корисним для викладачів та студентів, які поглиблено вивчають англійську мову.

Крім занять, Крис Ексклайн провів під відкритим небом при вході у студентський гуртожиток свою першу благодійну акцію для студентів: він подарував їм матраци, кожен з яких має відповідну позначку «Home Essential» та інформацію про сім'ю, яка пожертвували свої кошти на їх виробництво.

Ми раді, що високоповажний гість відчув дух і престиж нашого навчального закладу. Наші методи навчання – це прагматичний та сучасний підхід, який заохочує студентів до розвитку та високих досягнень.

Крис отримав у дарунок від ректорату Кременецької Академії ювілейне видання про 200-ліття становлення вищої освіти у місті Кременець, а від студентів - глибоку вдячність за благодійну акцію та смачний пиріг.

Надіємось, що наше знайомство стане хорошим початком для майбутньої співпраці та обміну ідеями.

ПОГЛИБЛЮЄМО ІСТОРІЮ КРАЮ

Юлія КОНОНЬЧУК

Кременецько-Почаївським державним історико-архітектурним заповідником, Студентським ректоратом, Студентським науковим товариством, Студентським історичним клубом «X legion», Студентським профкомом, Радою молодих науковців, ЕПЦ «Екохаб Кременець» Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка та культорганізатором Сергієм Колісецьким на території навчального закладу було проведено квест-екскурсію «Стежками Волинських Афін» для студентів коледжу та академії. Спонсорами заходу виступили Кременецько-Почаївський ДІАЗ, Студентський профком, Етно-арт проєкт «Автентичний Дім» і магазин дублікатів ключів «Key house».

У ході квесту студенти-учасники зіткнулися з випробуваннями різного формату та складності, і, крім того, на станціях прослуховували фрагменти історії Волинської гімназії та ліцею. Учасниками квесту були 10 команд по 5 студентів: «Білі», «Червоно-чорні - Богдан Бандера», «Жовті - Смайлики», «Зелені - Весна», «Червоні - Смурфики - Деруни», «Сірі - Фокс», «Зелено - сині», «Зелено-жовті - Солодкі кавунчики», «Синьо-жовті», «Дівчата та Орест».

За результатами квесту у топ-3 увійшли такі команди: III місце - команда «Білі» з кількістю балів 171; II місце - команда «Зелені - Весна» з кількістю балів 173 і I місце - команда «Червоні - Смурфики - Деруни» з переможною кількістю - 176 балів.

По закінченню квесту кожен учасник отримав пам'ятний приз, а також за рахунок розроблених організаторами завдань розширив свої знання з історії навчального закладу, міста Кременця та України в цілому.

АРХЕОЛОГІЧНА СПАДЩИНА І МУЗЕЙНІ ПРАКТИКИ

Ірина Скакальська, доктор історичних наук, професор

На базі Залозецького краєзнавчого музею Тернопільської області проведена Міжнародна науково-практична конференція «Управління археологічною спадщиною та музейні практики», приурочена Всеукраїнському дню пам'яток історії та культури і Міжнародному дню пам'яток і визначних місць. Конференція працювала під патронатом Департаменту культури і туризму Тернопільської обласної військової адміністрації та Залозецької селищної ради, була організована і підготовлена науковими працівниками Залозецького краєзнавчого музею у співпраці з науковцями кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини Національного університету «Львівська політехніка» і Науково-дослідного центру охоронної археологічної служби України Інституту археології НАН України, а також із участю науково-педагогічних працівників кафедри історії та методики її навчання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Учасників Конференції вітали заступник Міністра культури з інформаційної політики України Катерина Чуєва, заступник начальника Тернопільської обласної військової адміністрації Віктор Устенко, голова Залозецької селищної ради Андрій Нога, начальник Департаменту культури і туризм Тернопільської ОВА Світлана Байталюк, завідувач кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини НУ «Львівська політехніка» Іван Хома, директор Залозецького краєзнавчого музею Василь Ільчишин. Зустріч науковців проходила у змішаному очно-дистанційному форматі. Учасникам наукового форуму були запропоновані презентація археологічної експозиції Залозецького краєзнавчого музею та екскурсія руїнами Залозецького замку і костелу Св. Антонія XVI століття.

В оприлюднених наукових доповіфдях висвітлювалися проблеми посилення ролі музейних фондів і архівної документації в науково-дослідницькій діяльності (Василь Ільчишин, Віталій Рудь, Віктор Косаківський та інші), збереження та використання пам'яток археології для популяризації історичної спадщини (Наталія Собкович, Олена Жукова, Роман Миська, Нестор Рибчинський, Світлана Муравська, Оксана Годованська, Віталій Окатенко, Віталій Каспрук). Методологію популяризації археологічної спадщини розкривали Наталія Білас, Віктор Гуменний, Наталія Стеблій, Ярослав Погоральський, Наталія Тимець, Ярослав Онищук, Богдан Строцень, Павло Нечитайло і їх колеги з різних наукових і освітніх установ.

Ґрунтовно йшлося про конкретику археологічної роботи та музейної справи: в цьому напрямку предметно працювали Віра Гупало, Наталія Войцещук, Олег Осаульчук, Людмила Строцень, Тарас Василик, Марина Ягодинська. Серед таких конкретних питань домінували проблеми формування та збереження археологічної спадщини (Наталія Адамович, Андрій Кліш, Василь Ковбаса, Володимир Сидорович, Богдан Гринчишин, Галина Ковбаса,Тетяна Крупа). Доповідачі характеризували європейський вимір превентивної археології (Марія Падюка), трасологічні дослідження за матеріалами розкопок і досвід експериментально-трасологічних досліджень під час студентської археологічної практики (Василь Ільчишин, Оксана Грицюта), висвітлювали історію формування археологічних експозицій окремих замків і музеїв (Наталія Ганусевич, Володимир Данилейко, Володимир Парацій), а також видатних археологічних пам'яток нашої України (Дмитро Желага, Ганя Жолоб, Оксана Лутай, Михайло Сохацький).

Колектив авторів у складі Руслана Коропецького, Наталії Булик, Марії Войтович, Яна Яковишина та інших розповідали про досвід роботи та перспективи розвитку археологічного музею Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України. Окремі доповідачі запропонували гостро-актуальні теми «Сучасні проблеми музеїв і археології на історичній Волині» (Святослав Терський) і «Виставкові проєкти Білицького краєзнавчого музею та краєзнавчого музею міста Горішні Плавні: співпраця під час військового стану» (Катерина Ткаченко, Євгеній Калашник).

Вагомий і змістовний внесок у виконання програми Конференції здійснили науково-педагогічні працівники нашої Академії. Доктор історичних наук, завідувачка кафедри історії та методики її навчання, професор Ірина Скакальська доповідала про «Формування SOFT SKILLS у здобувачів вищої освіти під час навчальної археологічної практики», а доктор історичних наук, професор Генріх Стронський звернувся «До питання про використання археологічних артефактів при вивчення історії первісного суспільства». «Кременецький замок в історіографічному дискурсі від початку XIX ст. до сьогодення» – тематика виступу кандидата історичних наук, доцента Володимира Собчука. Кандидат історичних наук Галина Сеньківська характеризувала «Шкільний музей як осередок навчально-виховної роботи та національно-патріотичного виховання учнів», а кандидат філософських наук Олена Мороз – «Артефакт як об'єкт філософсько-культурного аналізу».

За матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Управління археологічною спадщиною та музейні практики» опубліковано однойменний Збірник тез і доповідей. Під патронатом Департаменту культури і туризму Тернопільської ОВА видання підготували співробітники Залозецького краєзнавчого музею, науковці кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини Національного університету «Львівська політехніка» і Науково-дослідного центру охоронної археологічної служби України Інституту археології НАН України. Редакційну колегію Збірника очолювала доктор історичних наук, доцент НУ «Львівська політехніка» Світлана Муравська. В редколегії працювали науковий співробітник Інституту археології НАН України Павло Нечитайло, директор Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини Марина Ягодинська, начальник відділу культури, охорони культурної спадщини і туризму Тернопільської ОВА Наталія Собкович.

Серед авторів збірника – науковці вищих закладів освіти та наукові співробітники науково-дослідницьких установ: НУ «Львівська політехніка», історичного факультету Львівського НУ імені Івана Франка, Інституту археології НАН України, відділу археології Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, Вінницького ДПУ імені Михайла Коцюбинського, Прикарпатського НУ імені Василя Стефаника, Тернопільського НПУ імені Володимира Гнатюка, Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, Національних заповідників «Замки Тернопілля» і «Давній Галич», краєзнавчих музеїв Гусятина, Залозців, Борщова, Бережан (Тернопільська область) та Одеського археологічного музею. Опублікували свої статті працівники Міністерства культури та інформаційної політики України і Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини. У Збірнику представлені зарубіжні автори – співробітники науково-дослідних установ і музеїв Молдови та Казахстану, науковці Упсальського університету (Швеція) та Університету імені Адама Міцкевича) Польща).

Видання рекомендоване для археологів, істориків, музейних працівників, культурологів, фахівців з охорони пам'яток культурної спадщини, викладачів, студентів. Збірник присвячується археологам, історикам, музейним працівникам, пам'яткоохоронцям, які віддали своє життя, захищаючи України від російської агресії.

ВІЗІЙНИЙ ДИСКУРС МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

Олена ТРИГУБА, голова Ради молодих науковців

Під патронатом Міністерства освіти і науки України на базі Ужгородського національного університету відбулася Міжнародна дисциплінарна науково-практична конференція «Відкрита наука України: візійний дискурс в умовах воєнного стану». Організаторами та співорганізаторами такого специфічного за тематикою та складом учасників наукового зібрання стали Ради молодих вчених Одеського національного економічного університету, Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика, Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, Житомирського державного університету імені Івана Франка, Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «Наука майбутнього» Мукачівського державного університету, громадських об'єднань «Українська асоціація сімейної медицини», «Асоціація сімейних лікарів Закарпатської області», «Карпатські обрії», Інституту сімейної медицини Ужгородського НУ, а також Асоціації аспірантів «Центр досліджень європейської політики» (Республіка Польща). Організаційний комітет конференції очолював ректор Ужгородського національного університету, доктор медичних наук, професор Володимир Смоланка. До його складу увійшли провідні науковці-очільники структурних підрозділів університету-господаря та голови Рад молодих вчених, представники інших науково-освітніх установ-учасників конференції, Нашу Академію в Організаційному комітеті представляла голова Ради молодих науковців, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Олена Тригуба. Участь у молодіжному науковому форумі брали більше двохсот науковців-дослідників з України, Польщі, США та Сенегалу.

Міжнародна науково-практична конференція розпочалася вітальними виступами проректора з наукової роботи Ужгородського НУ, професора Івана Миронюка, проректора з науково-педагогічної роботи, професора Мирослави Ленд'єл, голови Ради молодих вчених Ужгородського НУ Тараса Гряділа та польського науковця Олександри Левандовської. На пленарному засіданні прозвучали доповіді «Пошук можливостей для продовження освіти під час війни» (Федір Шандор, доктор філософських наук, професор, Ужгородський НУ), «Побудова модуля «Інфраструктура досліджень» в Українській дослідницькій інформаційній системі» (Сабіна Аугунас, голова Ради молодих вчених НУ охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика), «Кібербезпека виробничих підприємств у світлі використовуваних операційних систем» (Кароль Берчинський, докторант, Опольська політехніка, Республіка Польща), «Роль Eurodoc у розвитку відкритої науки в Європі» (Олександр Березко, доцент, НУ «Львівська політехніка»), «Українська наукометрія в умовах воєнного стану» (Павло Коломієць, Науково-навчальний центр Компанії «Наукові Публікації»), «Соціальний концепт реформування самоврядування на рівні сільських територіальних громад» (Юрій Пасічник, Національна академія аграрних наук України), «Як створити український Гарвард? Роздуми сільського сімейного лікаря після стажування за програмою Scholars at Risk Program at Harvard University» (Вадим Вус, сімейний лікар), «Ресурси відкритої науки в Україні» (Аліна Кривобокова, Харківський НПУ імені Г.С.Сковороди), «Методи оцінки ефективності» (Ганна Костоват, Ужгородський НУ; Вячеслав Рогов, НУ кораблебудування імені адмірала Макарова), «Штучний інтелект в освітньому та науковому процесі: можливості та ризики» (Тарас Гряділь, Ужгородський НУ), «Наукові публікації в українських журналах під час воєнного стану» (Олена Комірська, Видавничий дім «Наукові журнали»). Загальнонауковим заходом конференції став круглий стіл на тему «Проблеми та перспективи розвитку науки в Україні».

Учасники секційних засідань працювали над висвітленням конкретних теоретичних і методичних проблем сучасної науки в їх навчально-освітньому контексті: «Архітектура, будівництво, технічні науки; охорона праці та безпека життєдіяльності», «Природничі науки (географія, біологія, хімія)», «Економіка, фінанси, фондовий ринок, менеджмент і маркетинг; міжнародні економічні відносини та державне управління», «Інформаційні технології та математичні науки», «Історія, археологія, мистецтво та філософські науки», «Медичні науки: діагностика, лікування, профілактика; фармацевтичні науки», «Мовознавство, літературознавство, соціальні комунікації», «Педагогіка. Питання додипломної та післядипломної освіти», «Соціальні та поведінкові науки: політологія, психологія, соціологія, культурологія», «Стоматологічні науки», «Юридичні науки».

Молоді науковці нашої Академії активно працювали у фахових тематичних напрямках і представили свої доповіді на відповідних секційних засіданнях. Кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач Олександр Бондар зробив акцент на дослідженні «Типологічне різноманіття лісів Хмельницької області». Викладач фахового коледжу Віталій Романюк здійснював «Оцінку діяльності Володимира Винниченка як одного із провідних діячів Української революції 1917-1921 років». Кандидат історичних наук Галина Сеньківська та здобувач бакалаврського рівня вищої освіти Валентин Крисько розглянули «Особливості самостійної роботи учнів з історичними джерелами». Під науковим керівництвом кандидата філологічних наук, доцента Інни Волянюк працювали студентка Софія Борак, яка зосередилась на «Лексичному полі кольору як засобі поетичної стилістики Лесі Українки», та Ірина Вітичук, що обрала предметом аналізу «Просторічну лексику творів Богдана Лепкого». Кандидат філологічних наук, старший викладач Ірина Поляк готувала наукові розвідки у тандемі з магістрантками: з Анастасією Ариванюк розглянули «Тенденції родової диференціації іменників у сучасній українській літературній мові», з Марією Дмитришин зупинилися над «Особливостями вивчення граматичної категорії роду на уроках української мови в закладах загальної середньої освіти», з Дарією Кравчук здійснили аналіз «Теоретичного аспекту вивчення неозначеності в системі функційно-семантичних категорій», а з Лілією Медвідь – «Теоретико-методичних аспектів дослідження речень в сучасному мовознавстві». Кандидат мистецтвознавства, доцент Світлана Гуральна та магістрантка Юлія Швед вирішували «Проблему розвитку творчих здібностей дітей шкільного віку у психолого-педагогічній літературі». Магістрантка Дарина Босик разом зі своїм наставником, кандидатом сільськогосподарських наук, доцентом Оленою Тригубою характеризували «Навчальні ігри на уроках біології та екології як засіб формування SOFT SKILLS». Група студентів презентували дослідження різновекторної педагогічної спрямованості: Володимир Ковалевич оприлюднив тему «Формування ключових та предметних компетентностей в учнів старших класів у процесі навчання технологій» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Марія Олексюк); Тетяна Москалюк озвучила проблему «Соціально-педагогічної реабілітації віктимних підлітків в умовах закладів загальної середньої освіти» (науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології і соціальної роботи Володимир Терпелюк); Іванна Скоропляс опрацювала «Особливості вольової поведінки дітей старшого дошкільного віку» під науковим керівництвом викладача Людмили Мишаківської.

ТУРБОТА ПРО ЗДОРОВ'Я - ЗМОЛОДУ

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

З метою популяризації здорового способу життя кафедрою біології, екології та методик їх навчання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка проводиться ряд цікавих і корисних заходів. Представники кафедри проводять пізнавальні екскурсії, екологічні ігри для студентів та учнівської молоді нашого регіону.

Нещодавно вони організували і провели квест «Наше здоров'я у наших руках». У заході брали участь учні 11 класів Волинського ліцею імені Нестора Літописця (вчитель біології, спеціаліст вищої категорії С.А.Стрижак), Кременецької ЗОШ №1 ім.Галини Гордасевич (вчитель біології та хімії І.М.Савчук), Кременецької ЗОШ №4 (психолог Н.В.Герасимович), НВК «Кременецька ЗОШ №5 – ДНЗ» (учитель біології, заступник директора з виховної роботи Т.А.Ляхович).

З вітальним словом до наших юних гостей та їх наставників звернулася завідувач кафедри біології, екології та методик їх навчання, кандидат біологічних наук, доцент Неля Цицюра. Вона познайомила присутніх із науково-педагогічними працівниками кафедри, які підготували цей захід: доцентами Ольгою Дух (автор сценарію квесту), Оксаною Галаган, Оленою Тригубою, Оленою Кратко, старшими викладачами Олександром Бондарем, Оксаною Гурською, Антоніною Гурою та секретарем Вікторією Вакуленко.

Учасників квесту привітали декан факультету фізичного виховання, біології та психології, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, майстер спорту України з лижного двоборства, доцент Олександр Бережанський та завідувач кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання, кандидат педагогічних наук, доцент Микола Божик, який є тренером-викладачем з гімнастики та загальної фізичної підготовки у Благодійному фонді «Спортивний Центр Розвитку Дитини» і практично займається питаннями здоров'язбереження.

Квест – це інтелектуальне змагання, яке передбачає послідовне виконання командами заздалегідь підготовлених завдань. У перекладі з англійської мови слово квест означає «пошук». Тож учасники шукали відповіді на питання, які стосуються здорового способу життя, здобували навички збереження і розвитку фізичного та психічного (ментального) здоров'я.

Для проходження квесту створено 6 локацій. «Здорове харчування»: місцерозташування – їдальня, куратор – доцент Олена Кратко, здобувачі 21-Е групи Богдана Літвінова, Оксана Луцик; «Екологічна безпека»: місцерозташування – кабінет хімії з основами геобіохімії), куратор – доцент Олена Тригуба, здобувачі 31-Е Єлизавета Бєбнєва, Ксенія Свіржевська; «Допомога при травмах»: місцерозташування – кабінет анатомії, фізіології та психофізіології, куратор – старший викладач Антоніна Гура, здобувач Анна Порученко; «Зелена аптека»: місцерозташування – оранжерея, куратори – старший викладач Олександр Бондар, секретар Вікторія Вакуленко; «Фізичне здоров'я»: місцерозташування гімнастичний зал, куратор – старший викладач Василь Довгаль; «Ментальне здоров'я»: місцерозташування – психологічний кабінет, куратор доцент Тетяна Новак, здобувачі Тетяна Лук'янова (41-ПС), Іванна Боринська (41-А), Дарина Дяк (11-СР).

Локації розміщені у двох корпусах академії. Для того, щоб учасники зорієнтувалися, де яка локація, перед початком квесту їх провели корпусами академії і водночас ознайомили з матеріально-технічною базою і студентським життям. Екскурсію провела кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та екології Оксана Галаган.

Кожна команда отримала карту, на якій зазначено назви локацій, їх місцерозташування та послідовність проходження, а також супровід гідів, обов'язки яких виконували студенти спеціальностей «Біологія та здоров'я людини» Ігор Габрук (31-Б), Марія Гузовата, Валентина Кочубей, Дмитро Копитчак, Дмитро Тимощук (11-Б) та «Екологія» - Олександр Гороцюк, Каріна Ефендієва (21-Е), Віктор Онищук, Юлія Дарманюк , Олена Романчук, Михайло Демідов (41-Е).

На кожній локації команда виконувала відповідні завдання, за які мала змогу отримати максимально 10 балів.

Правила виконання завдань та їх оцінювання пояснює куратор кожної локації. Це викладачі кафедр біології, екології та методик їх навчання психології і теорії та методики фізичного виховання. Їм допомагатимуть студенти кафедри Біології, екології та методик їх навчання.

Після виконання завдань куратор локації виставляв кількість зароблених балів у карті кожної команди та ставив підпис.

Переможця визначали по кількість балів на карті кожної команди. Квест передбачав також швидкість виконання. Тому виконувати завдання та переміщуватися від однієї локації до іншої потрібно було швидко.

Для участі у квесті необхідно було визначити команди і капітанів та дати назву кожній команді, яку зазначено на карті. Учасниками квесту були 6 команд: «Дружба», «Перемога», «Максимус», «Сонечко», «Євпропейці», «Орли». І місце – за командою «Перемога», ІІ місце вибороли гравці колективів «Максимус» і «Сонечко», ІІІ місце посіли команди «Орли» та «Дружба».

Після проходження усіх 6 локацій команди повернулися в аудиторію №50 для визначення та нагородження переможців.

Для них було організовано фіточаювання.

Результати заходу: учні здобули навички збереження і розвитку фізичного та ментального здоров'я, ознайомились із матеріально-технічною базою Академії та її спеціальностями, зі студентським життям і Правилами вступу до нашого ЗВО, а здобувачі вищої освіти освоїли навички проведення позакласної роботи з учнями закладів загальної середньої освіти.

У всіх учасників заходу залишилися позитивні враження. Запитання учнів «А коли ми підемо ще?» свідчать про якість проведеної роботи.

ПІЗНАЙ СЕБЕ І НАШ КОЛЕДЖ

Уміння працювати в одній команді заради загального результату (навіть якщо з партнерами ти щойно познайомився!) – ось та риса, яка дозволяє стати переможцем. Принаймні, переможцем квесту «Пізнай себе», який відбувся у Фаховому коледжі Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка.

Саме тут учні 9-х класів Волинського ліцею імені Нестора Літописця, Кременецької класичної гімназії Кременецького академічного ліцею імені У.Самчука, Гаївської, Підлісецької, Жолобівської, Колосівської гімназій та Кременецької гімназії № 3, яких зібралося аж 50, наснажені словами в. о. директора коледжу Романа Дубровського та завідувача відділення дошкільної та технологічної освіти Ольги Цимбалюк, змагалися у кмітливості, швидкості та винахідливості на п'яти локаціях, кожна з яких пов'язана з певною спеціальністю, представленою в коледжі.

Цікаво, що команди було сформовано через жеребкування, тож у кожній із них були представники різних освітніх закладів, яким допомагали студенти фахового коледжу. І хоча перемогу в нелегких змаганнях здобули «жовті» (Анна Притула, Ангеліна Лівар, Анна Тарасюта, Дмитро Добровольський, Денис Мазурок, Роман Мазурок, Марія Дмитрук, Микола Іванусь, В'ячеслав Зубкевич), однак сама атмосфера квесту засвідчила, що перемога таки за Дружбою, Юністю та Азартом.

Усіх учасників («жовтих», «червоних», «чорних», «синіх» та «зелених») нагородили цінними подарунками, а представники команди-лідера отримали також грамоти і солодкий сюрприз від організаторів дійства.

Квест залишив незабутні враження в його учасників, а для організаторів став одним із ефективних складників профорієнтаційної роботи.

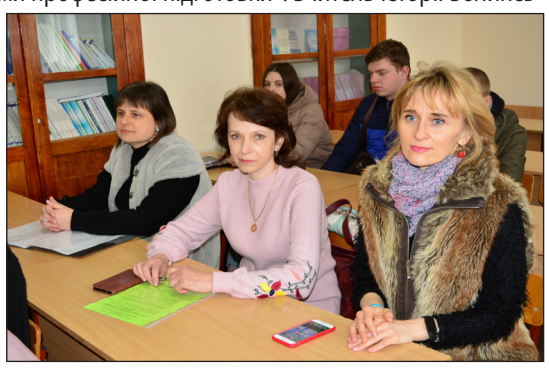
ОВОЛОДІВАЄМО ІНТЕРАКТИВНИМИ МЕТОДАМИ

Галина Сеньківська, кандидат історичних наук

Спільними організаційно-методичними зусиллями науковців кафедри історії та методики її навчання та української мови і літератури та методик їх навчання проведено науково-методичний семінар «Теорія та практика застосування інтерактивних методів навчання у закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти». Модератором семінару виступила доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та методики її навчання, професор Ірина Скакальська. Учасників наукового засідання привітали кандидати педагогічних наук, доценти декан факультету дошкільної і початкової освіти, історії та мистецтв Людмила Врочинська, декан гуманітарно-педагогічного факультету Олександр Омельчук і доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи, професор Микола Курач, який і розпочав теоретичну роботу семінару доповіддю «Використання інтерактивних технологій як необхідна умова активізації освітнього процесу».

Від нього прийняв естафету спеціаліст вищої категорії, старший вчитель Кременецької ЗОШ №5, фіналіст обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року–2020» у номінації «Історія», консультант Центру професійного розвитку педагогічних працівників Кременецької міської ради Василь Мороз, який висвітлював питання «Реалізація принципу зворотного зв'язку в умовах інтерактивного навчання на уроках історії». Кандидат педагогічних наук, доцент Любов Кравець характеризувала «Технології виховної роботи в освітньому процесі закладу освіти: виклики сучасності», а кандидат філологічних наук, виконувач обов'язків директора нашого Фахового коледжу, доцент Роман Дубровський обрав темою виступу «Засоби створення атмосфери співпраці під час інтерактивного навчання у закладі фахової передвищої освіти». «Забезпечення якості освітнього процесу навчально-методичного відділу» – фахово обумовлена тема виступу методиста навчально-методичного відділу нашої Академії Наталії Мандрук. Так само фахово і службово обґрунтованою була тема виступу завідувача практикою нашого ЗВО Василя Трифонюка «Виробнича практика як системна взаємодія між компонентами професійної підготовки». Вчитель історії Волинського ліцею імені Нестора Літописця Олександр Повар характеризував «Інтерактивні методи навчання з використанням онлайн-ресурсів на уроках історії».

Учасники семінару отримали змогу бути присутніми при захисті виробничої педагогічної практики студентами четвертого курсу спеціальності «Історія» нашої Академії. Після цього робота семінару здійснювалася у секційному форматі та дистанційною участю на платформі Zoom ID. Модератором семінарського засідання виступив доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, доцент Віталій Назарець.

Секційна робота розпочалася виступом магістрантки спеціальності «Українська мова і література. Історія» Катерини Шмигун, яка розповіла про «Формування аксіологічної компетентності учнів під час вивчення в школі місцевої історії із застосуванням інтерактивних методів», а її колега Людмила Білик продовжила дискурс темою «Лінгводидактичний потенціал творів Михайла Стельмаха для вивчення лексикології». Тематично і методично складну тему «Методика організації самостійної роботи учнів під час вивчення Голокосту на уроках історії» розробляв четвертокурсник спеціальності «Історія» Олександр Улянюк. Магістрантка Юлія Копиловська висвітлювала «Інтерактивні методи вивчення синтаксису», а її колега Юлія Марчук – «Інтерактивні методи вивчення лексикології на уроках української мови». Майбутній учитель історії Людмила Мишаківська пояснювала «Світові інтеграційні процеси в курсі всесвітньої історії для учнів старшої школи», а студентка четвертого курсу спеціальності «Історія» Валентина Лясковська розкривала «Проблеми виховання молоді у творчій спадщині Івана Огієнка».

Магістрантку Надію Ярмолюк професійно зацікавили «Особливості застосування інтерактивних методів навчання на уроках української мови в закладах загальної середньої освіти»; її колега Тетяна Олійник розповіла про «Уроки історії у шкільному краєзнавчому музеї селища Залізці з використанням інтерактивних методів»; магістрантка Ольга Ониськів під науковим керівництвом професора Ірини Скакальської підготувала доповідь «Методи організації продуктивних уроків історії в дистанційній формі навчання із застосуванням ЕОР (за темою «Великобританія» в 11 класі ЗЗСО)». Кандидат історичних наук Галина Сеньківська донесла до свідомості своїх майбутніх колег розуміння актуальної для нашого часу проблеми «Ефективність інтерактивного навчання при вивченні доби Просвітництва як основи сучасного європейського мислення». До методично оригінальної проблематики «Біографічний метод в історико-педагогічному дослідженні (на прикладі життєпису кардинала Йосифа Сліпого)» звернулася Ольга Левочко, а Тетяна Павлюк оцінювала процес «Використання інтерактивних вправ при вивченні історії козацької України (Гетьманщини) у 8 класі». Четвертокурсник спеціальності «Історія» Юрій Цьовка побачив «Музей Арсена Річинського як осередок навчальної і виховної роботи дослідників». Близькою за навчально-цільовим призначенням стала тема «Методика проведення дослідницьких розвідок учнями в процесі вивчення локальної історії», яку підготував магістрант Михайло Гриньків. До однієї з актуальних проблем сучасного освітнього процесу звернувся Владислав Яцина, який предметом власного наукового дослідження обрав «Дистанційне навчання: якість та стандарти».

РАЗОМ СПРИЯЄМО ОСВІТІ

Тетяна ФАСОЛЬКО, кандидат педагогічних наук, доцент

Студенти та викладачі кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка долучились до участі у проєкті «Сприяння освіті» МОН України та The LEGO Foundation.

Метою проєкту є підвищення якості освіти через всебічний розвиток дитини, формування прагнення відійти від педагогіки шаблонів, готовність взяти за основу у майбутній професійній діяльності ігрові технології, методи діяльнісного підходу.

Упродовж ІІ семестру 2022-2023 навчального року здобувачі освіти окремих груп спеціальностей «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» були залучені до імплементації спецкурсів «Педагогіка гри», «Діяльнісний підхід у початковій школі». Вони реалізуються в рамках проєкту «Сприяння освіті», організованого МОН України у співпраці з The LEGO Foundation.

Задля реалізації спецкурсів викладачі кафедри, доценти Вікторія Павелко, Тетяна Фасолько пройшли навчальні тренінги, отримали кейси необхідних методичних матеріалів до кожної із запропонованих тем, набори LEGO конструкторів, «білі» книги, парціальну програму «Творці майбутнього « та методичні рекомендації до неї.

Спецкурси реалізуються у формі тренінгів, передбачають велику кількість активностей, виконання творчих самостійних завдань, опрацювання цікавих науково-популярних видань тощо.

У процесі імплементації проєкту здобувачі освіти оволоділи великою кількістю сучасних термінів, як от: «агентність», «стан потоку», «дизайнерське мислення» педагога, «діти покоління одного пальця». Кожна тема названих спецкурсів наповнена цікавим пізнавальним змістом, різноманітними активностями, цікавими творчими завданнями.

Участь у спецкурсах дозволила здобувачам освіти оволодіти практичними аспектами використання гри, усього її спектру у впливі на становлення сучасної дитини; ознайомитись із можливостями діяльнісного підходу як ефективної стратегії освіти дітей - творців майбутнього.

Опрацювання змісту запропонованих тем сформувало у здобувачів освіти ціннісне ставлення до дитинства, як унікального етапу життя кожної людини, використання необмежених можливостей ігрових технологій, методів діяльнісного підходу в освітній діяльності дошкільників та молодших школярів.

Отримуємо цікавий досвід, нові уміння та компетенції. Разом сприяємо освіті. Дякуємо за надану можливість бути учасниками такого цікавого і корисного для нас усіх проєкту . Дякуємо за методичну та організаційну підтримку тренеру Ларисі Панкулич.

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ТРАГЕДІЯ. СУМНИЙ УРОК ДЛЯ ЛЮДСТВА

Юлія СТРЕЛЬЧУК

Як і кожна людина, кожний народ отримує від вищих сил саме ту долю, ті випробування, які може витримати. Здавалося, що пережити ту страшну трагедію 1986 року не вийде, що масштаб катастрофи перевищує всі можливості суспільства вистояти і зберегти сили для відродження. Та все ж, пройшовши через роки героїзму та байдужості, самовідданості та бюрократії, замовчування, брехні, щирості, людяності та допомоги, – можна з впевненістю сказати, що наш народ та наша українська земля витримали, пережили, частково вимили з себе отруту, подорослішали, почали цінувати життя та навчилися боротися з небаченими раніш ворогами.

За масштабами лиха та важкості наслідків людство не знало більшої катастрофи, ніж аварія на Чорнобильській АЕС. З перших хвилин після вибуху і до сьогодні Україні доводиться вирішувати нові, небачені раніше проблеми та задачі, розв`язку яких не знає ніхто. ...Чорнобильська аварія у 1986 р. була найважчою аварією в історії світової атомної промисловості й викликала величезний викид радіонуклідів на значні території в Україні, Білорусі та Росії. Досі, через 30 років після аварії, ООН та представники трьох постраждалих країн розглядають її наслідки для здоров'я людей і навколишнього середовища та соціально-економічні наслідки.

Висновок напрошується один: у сучасному складному і глобалізованому світі лише консолідовані і політично зрілі нації спроможні забезпечити конкурентоспроможність національної економіки, зберігати і розвивати свою соціокультурну ідентичність та самобутність, убезпечувати свій розвиток від зовнішніх і внутрішніх загроз. ...Проблема зменшення впливу Чорнобильської аварії на стан здоров'я громадян залишається важливою проблемою державного масштабу. Спостерігаються значні зміни у соціальному та психологічному стані людей, а також погіршення здоров'я населення, особливо дітей, які проживають на забруднених територіях.

Зсув державних пріоритетів, необхідність позитивних зрушень щодо дотримання прав людини в Україні, в тому числі і прав нових поколінь, спричиняє потребу у розробці нової Концепції захисту населення у зв'язку з чорнобильською аварією.

Про медичні, екологічні та соціально-економічні наслідки аварії на Чорнобильській АЕС йшлося на відкритому виховному заході для студентів Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка, який зі вступним словом відкрила завідувачка Юлія Стрельчук. Вона запросила до розмови своїх колег, бібліотекаря Надію Патру та викладача Фахового коледжу Ігоря Галагана, які перетворили свої виступи у полілог із молоддю, зацікавили їх цією непростою темою і закликали пам'ятати про трагічні сторінки нашої історії.

ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ НАШОГО ЧАСУ

Оксана ГАЛАГАН, кандидат біологічних наук, доцент

На науково-методичній базі Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка відбулась Міжнародна науково-практична конференція «Наукові, методичні та організаційні виклики для закладів освіти та громадськості щодо екологічної освіти та виховання у воєнний та післявоєнний періоди». Співорганізаторами конференції стали Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Кременецька гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка, Західноукраїнський національний університет, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти. До проведення наукового форуму вчених-природознавців долучилися науковці Білоцерківського національного аграрного університету, Вінницького національного аграрного університету, Національного лісотехнічного університету України, Національного університету оборони України імені Івана Черняховського, Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського, Харківського національного університету міського господарства імені О.М.Бекетова, а також наукові співробітники Інституту еволюційної екології НАН України, Інституту екології Карпат НАН України, Криворізького ботанічного саду НАН України та Кременецького ботанічного саду. Зарубіжну науку на конференції представляли фахівці-природознавці Університету сталого розвитку (Еберсвальде, Німеччина), Куявсько-Поморської академії (м.Бидгощ, Польща), Жешувського університету і Жешувського технічного університету (м.Жешув, Польща). Науковий форум проходив під патронатом Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Тернопільської обласної ради та Тернопільської обласної військової адміністрації. Організаційний комітет Конференції очолював директор Тернопільського ОКІППО, доцент Олександр Петровський. Нашу академію в Оргкомітеті представляла завідувачка кафедри біології, екології та методик їх навчання, доцент Неля Цицюра.

На пленарному засіданні Конференції її зарубіжних і українських учасників вітали голова Оргкомітету, директор Тернопільського ОКІППО, доцент Олександр Петровський, голова Тернопільської обласної Ради Михайло Головко, заступник голови Тернопільської ОВА Віктор Устенко, голова постійної комісії Тернопільської обласної ради з питань освіти, науки, молодіжної політики, фізичної культури та спорту Володимир Мисик, директор Департаменту освіти і науки Тернопільської ОВА Ольга Хома, перший заступник директора Інституту модернізації змісту освіти МОН України, професор Юрій Завалевський, завідувачка сектору інноваційних форм і методів діяльності педагогічних працівників відділу STEM-освіти Інституту модернізації змісту освіти МОН України.

Фахівці-природодослідники та працівники науково-освітніх установ висвітлювали процес формування нових напрямів екологічної освіти та виховання в контексті впливу воєнних дій та їхніх наслідків на довкілля та здоров'я людей, прогнозували й аналізували новітні аспекти взаємодії соціуму з природним оточенням та інтерпретації еколого-патріотичного виховання у повоєнному суспільстві, оцінювали вплив воєнних дій та їх наслідків на життєдіяльність та фізичне і психічне здоров'я громадян і на природне довкілля України. Науковці характеризували потенціал закладів вищої освіти України у формуванні екологічних компетентностей здобувачів освіти згідно з вимогами Нової української школи в сучасних, ускладнених російською агресією умовах. Йшла розмова про знакові особистості – науковців-природодослідників і працівників вищої школи, які здійснюють вагомий внесок в теорію та практику природоохоронної справи й екологічне виховання молоді.

На пленарному засіданні науковці висвітлювали «Деякі аспекти зміни принципів менеджменту природоохоронних територій у повоєнний час» (О.О.Кагало – Інститут екології Карпат НАН України; О.М.Петровський, В.М.Черняк – Тернопільський ОКІППО), «Вплив російського вторгнення в Україну на китоподібних Чорного моря» (Єва Вегзінь, Наталія Таньська, Ірина Медвєдєва, Александр Кагало, Конрад Леньовський – Жешувський університет, Польща), «Інноваційні аспекти реалізації екологічної дослідницької діяльності в умовах реформування сучасної української школи» (І.М.Вітенко, Л.А.Кучер, З.П.Миколів – Тернопільський ОКІППО), «Особливості екологічної освіти майбутніх учителів в умовах воєнного стану» (О.І.Янкович – Куявсько-Поморська Академія), «Роль екологічної освіти у збереженні біологічного різноманіття» (І.О.П'ятківський – Тернопільська ОВА). Про «Реалізацію цілей сталого розвитку середніх і вищих навчальних закладів у час війни як етап формування екологічної культури молоді» говорили Л.Я.Федонюк, А.К.Лесняк-Мочук, О.М.Ярема, В.М.Ліпська, (Тернопільський національний медичний університет імені І.Я.Горбачевського), Кароль Лесняк-Мочук (Жешувський університет, Польща), а В.М.Черняк (Тернопільський ОКІППО) і С.В.Гапон (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г Короленка) – про «Екологічне виховання студентської молоді на прикладі фіторізноманіття біологічного заказника «Галицький» (Тернопільська область)». Проблеми «STEM-освіти як інструменталізації екологічної освіти» привернули увагу науковців Інституту модернізації змісту освіти Ю.І.Завалевського та С.Л.Горбенко, а їх колега І.П.Василашко аналізував «STEM-підходи до формування екологічних компетентностей здобувачів освіти в умовах Нової української школи». Т.М.Димапн (Білоцерківський національний аграрний університет) продовжує дискурс доповіддю «Екологізація освіти як стратегічний пріоритет у розвитку університету». Гостро актуальну і навіть трагічну за змістом тему «Екоцид: що вже накоїли росіяни в Україні» запропонував В.В.Грубінко (Тернопільсий національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка). На цьому ж засіданні завідувачка кафедри біології, екології та методик їх навчання нашої Академії, доцент Н.І.Цицюра оприлюднила науково-інформаційне повідомлення «Черняк Володимир Максимович: з нагоди ювілею 75-річчя – з вдячністю за своє наукове становлення присвячую».

Науковці, що входили до першої секції, характеризували процес «Формування нових напрямів екологічної освіти та виховання у контексті впливу воєнних дій та їх наслідків на довкілля та здоров'я людей». Доповідачі характеризували екологічну освіту в умовах воєнного стану та інноваційні аспекти реалізації екологічної дослідницької діяльності в умовах реформування сучасної української школи, екологічну освіту як засіб формування життєвих компетентностей особистості та патріотичного виховання в умовах воєнного стану. Фахівці вели розмову про природотерапію як засіб психологічної релаксації учнівської молоді в умовах воєнного та післявоєнного стану, визначали особливості національно-патріотичного виховання при вивченні біорізноманіття рідного краю. Випускник нашого навчального закладу, а нині доцент кафедри геоекології, екології та методики їх навчання І.Ю.Чеболда висвітлив процес «Формування екологічної свідомості як умову становлення екологічного суспільства». В цій секції нашу Академію доповіддю «Сучасні технології організації екологічної освіти в Україні» представила кандидат педагогічних наук, науковець кафедри біології, екології та методик їх навчання Т.Є.Бондаренко.

«Повоєнне суспільство та еколого-патріотичне виховання – новітні аспекти взаємодії та інтерпретації: прогнози на майбутнє» характеризували науковці-члени другої секції. Вони говорили про екологічну етику як науку і як сектор моралі та психології, про зміну принципів менеджменту природоохоронних територій та еколого-просвітницьку роботу воєнний і повоєнний час, а також вирішували проблеми екологічного виховання як компоненту концепції національно-патріотичного виховання в епоху цифрових інновацій та в умовах сьогодення. Прозвучала ідея створення Всеукраїнського парку пам'яті борців за свободу і незалежність України як одного із елементів екологічного парку на території великого міста. До цієї ідеї долучилася пропозиція включити в схему озеленення території навчальних закладів сектор «Квіти Перемоги» та саме в такому контексті здійснювати екологічні акції з участю учнівської та студентської молоді, спрямовані на відновлення навколишнього середовища після війни. Цікавою виявилася розмова про міжгалузеву інтеграцію екологічної та мистецької освіти в Новій українській школі.

Проблематика третьої секції – «Оцінка впливу воєнних дій та їхніх наслідків на людей і довкілля України». Виступаючі давали оцінку впливу на довкілля факторів воєнного стану, зокрема, характеризували екоцид як наслідок російської агресії проти України, говорили про вплив війни на психічне здоров'я дітей та про емоційне здоров'я педагога в умовах сьогодення і про психолого-педагогічний супровід його професійної діяльності в умовах воєнного стану. Особлива увага була приділена екологічній безпеці України в умовах воєнного стану. Йшлося, зокрема, про вплив воєнних дій та їх наслідків на здоров'я людини і довкілля, про перспективи збереження та відновлення цивільної інфраструктури та лісів України після завершення бойових дій, проблеми збереження національного фонду раритетних елементів рослинного світу України, зокрема реінтродукції рідкісних видів рослин Кременецьких гір. Науковці нашої Академії, доценти Н.І.Цицюра та О.Б.Бондар вирішували специфічну і важливу проблему «Інвазійні види дерев: загроза чи перспективи для лісових екосистем?».

Науковці четвертої секції визначали «Потенціал закладів освіти України у формуванні екологічних компетентностей здобувачів освіти в умовах Нової української школи». Робота цієї секції розпочалася із доповіді тернопільських природознавців «Теоретико-методологічні засади формування екологічної компетентності здобувачів освіти Нової української школи». Таку тему доповнюють наукові повідомлення про STEM-підходи, про використання онлайн-сервісів і теоретико-методологічних можливостей навчальних предметів різних циклів, про здійснення інтердисциплінарного підходу до формування екологічних знань і соціально-екологічних компетентностей, проведення виховної роботи із здобувачами загальної середньої та вищої освіти. Наголошено, що важливою і характерною ознакою освіти в умовах сьогодення виступає її екологізація – і це стає стратегічним пріоритетом у розвитку навчальних закладів. Науковці характеризували аналітичний підхід як основу інноваційної діяльності науково-освітніх інституцій із врахуванням викликів сьогодення, підкреслювали важливість співпраці закладів позашкільної та загальної середньої освіти в забезпеченні якості навчання. Значна частина науково-методичних повідомлень ґрунтувалася на місцевому фактологічному матеріалі: йшлося про лікарські рослини Бучаччини при вивченні біології, про особливості освітнього туризму у Кременецькому ботанічному саду, про Національний природний парк «Північне Поділля» як базову екологоосвітню платформу Нової української школи. У цій секції нашу Академію представляла магістрантка спеціальності «Біологія» І.І.Копитчак, яка висвітлювала методику «Використання компетентнісно-орієнтованих завдань на уроках біології та екології з метою формування пізнавальних інтересів учнів 10–11 класів загальноосвітньої школи».

П'ята секція працювала над персоналістською тематикою «Постаті та події в контексті екологічної освіти». У цій секції науковці-аналітики через призму висвітлення життєтворчості своїх колег-природознавців і природодослідників аналізували проблеми, здобутки та напрямки розвитку національної екологічної освіти. Зокрема, заступник начальника відділу еколого-освітньої роботи та рекреації Мезинського національного природного парку А.Є.Наливайко виступив із науковим повідомленням «Непересічна постать наукової, освітньої та природоохоронної спільноти Чернігівщини в особі науковця і педагога Юрія Олександровича Карпенка». Науковці Тернопільського ОКІППО професор В.М.Черняк і методист Г.І.Смерека спільно окреслили науково-творчий портрет «Гайда Юрій Іванович: вчений, педагог, новатор – на вшанування ювіляра, якому виповнилося 60!». Наукові співробітники Державного дендрологічного парку «Олександрія» НАН України Л.В.Гандовська, Н.С.Бойко, Н.М.Дойко спільно з професором Тернопільського ОКІППО В.М.Черняком охарактеризували «Роль доктора біологічних наук Сергія Івановича Галкіна у становленні та розвитку Державного дендропарку «Олександрія» НАН України». Група наших науковців, членів кафедри біології, екології та методик їх навчання, доцентів О.І.Дух, О.К.Галаган і О.В.Тригуби та колишній працівник нашого навчального закладу, доктор біологічних наук, професор В.М.Черняк зобразили науково-творчий портрет завідувачки названої кафедри, доцента Н.І.Цицюри в інформаційно-аналітичній довідці «Життєвий і творчий шлях Нелі Іванівни Цицюри: з нагоди 55-річчя, шановній колезі, педагогу, ботаніку – присвячуємо». Водночас доцент Н.І.Цицюра стала автором оприлюдненого на конференції науково-інформаційного повідомлення «Черняк Володимир Максимович: з нагоди ювілею 75-річчя – з вдячністю за своє наукове становлення присвячую».

За матеріалами конференції опубліковано збірник наукових статей «Наукові, методичні та організаційні виклики для закладів освіти та громадськості щодо екологічної освіти та виховання у воєнний та післявоєнний періоди».

Цицюра Н.І. з проф. Любінською Л.Г. в оранжереї КОГПІ ім. Тараса Шевченка (Кременець, 2019)

Оранжерея

У цей час за ініціативи ректора КОГПА ім. Тараса Шевченка Ломаковича А. М. та під керівництвом Цицюри Н. І. було облаштовано оранжерею – важливу базу для підготовки майбутніх учителів біології. Започатковані Гербарій рослин флори Волино-Поділля та зоомузей.

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА – СФЕРА КРЕАТИВНА

Інна РАТИНСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент

Науково-педагогічними працівниками кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка підготовлено і проведено науково-методичний семінар «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті». Координували підготовчу роботу до семінару кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри, доцент Інна Ратинська та науковець цієї кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент Лариса Соляр. Вони ж виконали функції модераторів згаданого науково-методичного зібрання, в якому брали участь також представники бакалаврату і магістратури факультету дошкільної і початкової освіти, історії та мистецтв. На семінарі прозвучали доповіді загальнотеоретичної та загальнометодичної спрямованості, з питань методики музичного та образотворчого мистецтва, йшла розмова про особливості, конкретні проблеми та завдання вивчення мистецьких дисциплін майбутніми вчителями музичного та образотворчого мистецтва.

Висвітлення блоку загальнотеоретичних проблем процесу вивчення мистецьких дисциплін студентами педагогічних спеціальностей розпочалося доповіддю магістранта Ярослава Намчука «Розвиток творчих здібностей учнів у працях вітчизняних і зарубіжних учених» (науковий керівник –доцент Л.В.Соляр). Дискурс молодих науковців продовжила магістрантка Богдана Щербатюк темою «Сутнісна характеристика творчої компетентності як педагогічної проблеми» (науковий керівник – доцент Л.В.Соляр). Вікторія Бутрин звернулася «До проблеми творчо-креативного розвитку школярів», Андріана Білик визначала «Сутнісну характеристику патріотичного виховання підростаючої особистості» (їх науковий керівник – доцент Л.П.Ільчук). «Емоційно-естетичний розвиток школярів» характеризувала магістрантка Валентина Петрук (науковий керівник – доцент І.В.Ратинська), а «Формування пізнавальної самостійності молодших школярів як наукову проблему» висвітлював магістрант Назарій Панчук (науковий керівник – доктор філософії П.М.Яловський). Актуальну проблематику «Національна свідомість підростаючого покоління: її місце та роль в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти) аналізував магістрант Євген Кузь (науковий керівник – професор О.Н.Дем'янчук). Оригінальну тему «Аніме в музичній індустрії та українській школі» запропонували здобувачка кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Діана Лабунець та її науковий керівник, доцент С.С.Гуральна.

До питань загальнометодичної спрямованості першою звернулася магістрантка Олена Мінько, яка висвітлила «Стан вивчення проблеми формування дослідницьких якостей підлітків засобами проектних технологій у наукових дослідженнях» (науковий керівник – доцент Л.П.Ільчук). Масштабну за змістом і багатовекторну за методикою дослідження тему «Педагогічна майстерність викладача на заняттях із фаху» розкривають викладачі-методисти нашого Фахового коледжу Н.П.Найчук, О.С.Новик і С.А.Федюра. Доцент Л.В.Соляр і старший викладач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх вивчення А.М.Афанасенко продемонстрували «Значення української культури та музики у творчому розвитку молодого покоління». Про «Особливості музичного виховання підлітків» говорив магістрант Анатолій Макара (науковий керівник – доцент І.В.Ратинська), а про «Мотивацію учнів до творчої діяльності засобами мистецтва» – магістрантка Ірина Цюприк (науковий керівник – доцент Л.В.Соляр). Увагу їх колеги Світлани Сціборської привернули «Психолого-педагогічні аспекти розвитку музикальності дітей з особливими освітніми потребами» (науковий керівник – професор О.Н.Дем'янчук). Увагою магістранта Дениса Кісліцина заволоділи «Педагогічні умови формування інтересу школярів до музичної діяльності» (науковий керівник – доцент І.В.Ратинська), а Назара Бончика зацікавили «Сучасні вимоги до предмета «Музичне мистецтво» в Новій українській школі» (науковий керівник – професор О.Н.Дем'янчук). «Розвиток творчих здібностей школярів засобами ігрових технологій» висвітлювала магістрантка Ольга Миронець (науковий керівник – доцент О.Г.Легкун). Магістрант Олексій Боднар говорив про «Особливості формування художнього смаку школярів» (науковий керівник – доцент І.В.Ратинська), а магістрантка Тетяна Руденька – про «Художньо-естетичне виховання школярів засобами мистецтва» (науковий керівник – доцент М.Л.Швидків).

Частина доповідачів розкривали виховний потенціал і пізнавально-естетичне значення українського національного музичного мистецтва. Магістрантка Оксана Марчук представила «Сучасну українську пісню як найефективніший засіб формування духовного потенціалу учнів» (науковий керівник – доцент Л.В.Соляр); Яна Кондратюк продемонструвала, яке місце посідає «Сучасне хореографічне мистецтво у художньо-творчому розвитку старшокласників» (науковий керівник – старший викладач П.М.Яловський); Володимир Дрозда визначав «Вплив хореографічного мистецтва на творчий інтерес молодших школярів» (науковий керівник – доцент Л.В.Соляр). У цьому ж напрямі працювала магістрантка Ірина Стеблій, яка озвучила тему «Сутність і зміст хореографічної діяльності у закладах загальної середньої освіти» (науковий керівник – доцент Л.П.Ільчук). Про «Український пісенний фольклор як засіб формування національних почуттів молодших школярів» говорив магістрант Володимир Довгалюк (науковий керівник – доцент О.Г.Легкун). Магістрантка Ольга Нагребецька характеризувала «Сучасні тенденції культурного розвитку бандурного мистецтва» (науковий керівник – доцент Л.В.Соляр), а її колега Мар'яна Гром'як висвітлювала «Педагогічні умови формування психологічної культури старших підлітків засобами сучасної музики»; магістрант Тарас Дмитерчук досліджував «Психолого-педагогічну сутність музично-ритмічного виховання молодших школярів» (їх науковий керівник – професор О.Н.Дем'янчук). Магістрант Андрій Ярименчик характеризував «Народний танець як засіб патріотичного виховання школярів» (науковий керівник – доцент І.В.Ратинська).

Значну увагу доповідачі приділили конкретним методичним питанням вивчення мистецьких дисциплін музичного й образотворчого профілів. «Сутність мистецьких компетентностей школярів у контексті завдань уроку музичного мистецтва» висвітлювала магістрантка Софія Мостинчук (науковий керівник – М.М.Томашівська). Тематику вивчення мистецьких дисциплін в сучасних умовах досліджувала студентка Діана Верещинська в науковій розвідці «Сучасний урок музичного мистецтва в умовах онлайн-освіти: переваги та недоліки» (науковий керівник – доцент Л.П.Ільчук). До цієї ж проблематики звертаються концертмейстери кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Вікторія Лабунська, Юлія Петлій, Алла Савчук в колективному дослідженні «Особливості роботи концертмейстера в умовах дистанційного навчання», а їх колеги Інна Чорноока та Надія Русакова аналізують «Методичні аспекти застосування концертмейстером цифрових технологій у процесі вивчення музичних і хореографічних дисциплін». «Інтерпретація вокально-хорових творів як вагомий чинник музично-творчого розвитку школярів» – тема виступу магістрантки Вікторії Гусарук (науковий керівник – доктор філософії П.М.Яловський); у цьому ж змістовому напрямку працювала Марія Захарчук: вона визначала «Сутність і зміст художньої інтерпретації музичних творів» (науковий керівник – доцент Л.П.Ільчук). Окремі доповіді були тематично пов'язаними із відомими персоналіями українського національного мистецтва: старший викладач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Мар'яна Томашівська спільно зі студенткою спеціальності «Музичне виховання» Юлією Гребініченко характеризували «Жанрово-стильові джерела фортепіанної музики Мирослава Скорика», а доцент цієї ж кафедри Тетяна Балбус аналізувала методику «Вивчення образу козака Мамая на уроках образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої освіти».

З НАГОДИ ДНЯ НАУКИ

Микола КУРАЧ, проректор зі стратегічного планування та наукової роботи

Науково-дослідницька діяльність та навчально-виховна робота – два крила функціонування науково-освітніх інституцій, усіх рівнів і форм вищих закладів освіти, в чому науково-педагогічні колективи мають і дотримуються сталих професійних традицій. Одна із таких традицій – День науки в Україні, що відзначається у відповідності з Указом Президента України від 14 лютого 1997 року «Про День науки». За своєю суттю День науки у закладі вищої освіти виступає комплексним оглядом наукових здобутків науково-педагогічного колективу за означений період. У нашому ЗВО підведення підсумків науково-освітньої роботи професорсько-викладацького складу здійснюється на основі Положення про конкурс наукової діяльності Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка «Науковець року» та відповідно до рекомендацій вчених рад факультетів. Відзначення науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти за успіхи в науково-освітній діяльності з нагоди Дня науки в Академії відбувається в номінаціях «Автор року», «Молодий науковець року», «Науковий керівник року», «Менеджер науки року» і «Студент-дослідник року».

«Авторами року» визнані науковці кафедри іноземних мов і методик їх навчання, доктори філологічних наук, професори Олександр Глотов і Денис Чик. Лауреатами звання «Молодий науковець року» стали: кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Олександр Бондар; кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Світлана Гуральна; кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання Любов Левандовська. За ефективний науковий супровід студентських наукових досліджень «Науковим керівником року» визнано кандидата філологічних наук, доцента кафедри української мови і літератури та методик їх навчання Романа Дубровського. Звання «Менеджер науки року» отримали кандидат педагогічних наук, завідувачка кафедри психології та соціальної роботи, доцент Тетяна Новак; кандидат філологічних наук, науковий координатор науково-дослідної лабораторії «Сучасні тенденції у лінгводидактиці та дослідженні дискурсу», доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Тетяна Семегин; кандидат біологічних наук, науковий координатор науково-дослідної лабораторії «Фізкультурно-педагогічні чинники формування здорового способу життя молоді», професор кафедри теорії та методики фізичного виховання Віктор Чижик. «Студентами-дослідниками року» названі третьокурсниця спеціальності «Українська мова і література» Ірина Вітичук, студентка третього курсу спеціальності «Початкова освіта» Ольга Медведюк» і четвертокурсниця спеціальності «Історія» Світлана Чорна.

За досягнуті значні результати у науковій діяльності та з нагоди Дня науки в Україні науково-педагогічні працівники Академії та педагогічні працівники Фахового коледжу нагороджені Грамотами: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Ігор Галаган; кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Оксана Галаган; кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і соціальної роботи Тетяна Долга; кандидат філософських наук, старший викладач кафедри історії та методики її навчання Олена Мороз; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Марія Олексюк; доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Ірина Онищук; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Лариса Соляр; кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Олена Тригуба; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології і соціальної роботи Наталія Фіголь; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Олена Фурман; кандидат педагогічних наук, завідувачка кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Ірина Цісарук; викладач циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу Ольга Бончик; завідувачка відділення дошкільної і технологічної освіти Фахового коледжу Ольга Цимбалюк; методист Фахового коледжу Марія Коменярська.

НАГОРОДИ МИТЦЯМ АКАДЕМІЇ

Групі керівників мистецьких колективів та окремим виконавцям Академії було вручено Дипломи переможців конкурсних творчих звітів закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти під гаслом «За честь, за славу, за свободу рідної землі», організованих Департаментом освіти і науки Тернопільської ОВА і Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Тернопільській області. Нагороди конкурсу отримали солісти-інструменталісти Мар'яна Томашівська (сопілка), Світлана Гуральна (рояль) та Олег Дацюк (скрипка), народний художній вокальний ансамбль «Калина» (керівник Олена Новик), оркестр народних інструментів (керівник Надія Найчук), капела бандуристів (керівник Ірина Харамбура), симфонічний оркестр (керівник Володимир Козачок), хор народного співу (керівник Ольга Пуцик), ансамбль «Горлиця» (керівник Андрій Медецький), камерний хор (керівник Алла Афанасенко), вокальні дуети у складі Ілони Яловської та Івана Петручика; Світлани Марчук та Олександри Бондар (Диплом ІІ ступеня), Івана Петручика та Макарія Гусака (Диплом І ступеня), вокальний квартет у складі Олександри Бондар, Олексія Боднара, Світлани Марчук та Ярослава Намчука (Диплом ІІ ступеня) та читці-поети Павло Старух та Вікторія Камінська (Диплом І ступеня), солісти-вокалісти Ілона Яловська (Диплом І ступеня) і Макарій Гусак (Диплом ІІ ступеня).

ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕКИ В ПЕРСОНАЛІЯХ

Ніна БАГНЮК

Не зовсім звичне дійство пройшло у читальному залі бібліотеки Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Воно об'єднало в собі щиру любов до книги, глибоку історію, світлу пам'ять, душевні спогади і мистецькі хвилини. Тут зібралися працівники нашої книгозбірні, науково-педагогічні працівники і всі, кому небайдужа давня історія бібліотеки та непроста доля представників її персоналу. Про все це йшлося у цікавому виступі бібліотекаря Ольги Ставінської.

Історія нашої бібліотеки тісно пов'язана з історією освіти на Правобережній Україні. Кременець завжди був центром культури, освіти, книгодрукування. 1 жовтня 1805р. в історичних корпусах колишнього Єзуїтського колегіуму було відкрито Волинську гімназію, спадкоємицею якої нині є КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Створення бібліотеки почалося задовго до відкриття самого навчального закладу. Ще в 1803 р. Тадеуш Чацький – генеральний інспектор Волинської, Подільської, Київської губерній – якпоставив за мету придбати унікальну колекцію (книг, живопису, нумізматики), щоб у майбутньому розмістити її в навчальному закладі, який задумав відкрити у Кременці. «REGIA» або «Королівська бібліотека» – відоме у XVIII столітті зібрання останнього польського короля Станіслава Августа Понятовського (1732–1798).Воно на той час зберігалося у Варшаві під наглядом відомого польського історика, нумізмата та бібліофіла Яна Альбертранді (1731–1808), котрий зробив детальний каталог Королівської бібліотеки в 11 томах.

Цю ідею підтримував і Гуго Колонтай – ректор Краківського університету: в листі до Чацького від 8 вересня 1805 р. він написав, що бібліотека необхідна гімназії, оскільки «повинна кожного учня інформувати і допомагати у кращому викладанні предмета». Засновник гімназії своєї мети досягнув, закупивши у травні 1805 р. за 15 000 черв. злотих бібліотеку, що складалася з 15 680 фоліантів, та бібліотечні шафи. Зібрання було перевезено до Кременця, де за ним збереглася назва «Королівська бібліотека».

З часом просвітитель зумів створити в новоствореному навчальному закладів одну з найбагатших книжкових колекцій Європи, яка здатна була конкурувати з кращими університетськими книгозбірнями. Сюди передавали свої книжкові колекції відомі люди, тогочасні друкарні. Було організовано пожертвування грошей, залучено студентів до поповнення бібліотеки.

Важливу роль в організації роботи Кременецької бібліотеки, її укомплектуванні відіграв Павло Ярковський. Питання розміщення бібліотеки гімназії було особливою турботою Т.Чацького. Врешті її дуже вдало розмістили у правому крилі навчального корпусу – в Колонному залі і прилеглих до нього широких коридорах. Для перебудови приміщення було запрошено інженера Я.Кубіцького. Після реконструкції бібліотека займала два зали: колонний, в якому відбувалися урочисті події, концерти і бібліотечний. Декоративна ліпка, оздоблені мозаїкою колони, бюсти Коперника, Данте та ін. вказують на те, що бібліотека Волинського ліцею була найпишнішою залою міста. Книгозбірня була доступною не лише для викладачів та учнів навчального закладу, а й для жителів міста, які відвідували її, любили тут проводити вечори. У бібліотеці працювали три особи: головний бібліотекар і два помічники. Тут також був свій швейцар, сторож, а з 1818 р. і майстер з переплетення книг. Першими бібліотекарями були Г.Красінський, Ю.Дениско.

Крізь марево років яскраво висвічує постать Павла Ярковського – творця основ наукової бібліографії та бібліотекознавства. Він займався книгознавством теоретично і практично: підготував трактати, статті: «Про бібліографію і необхідних для бібліотекаря знання оної», «Елементарний курс бібліографії Волинського ліцею», «Відомості про бібліотеку Кременецького ліцею і про порядок оної», «Правила бібліотеки Волинської гімназії», «План бібліотеки Волинского ліцея», а також розробив свою систему каталогізації книг по каталогах: системний, діловий, алфавітний і предметний; склав систему класифікації книг у бібліотеці.

Народився Павло Осипович Ярковський 1781 р. недалеко від Кракова. Ще юнаком переїхав до Кременця, де закінчив Кременецьке повітове училище. Маючи особливий нахил до вивчення мов, у 1801- 1805 рр. викладав французьку та грецьку мови. На талановитого юнака звернули увагу засновники Волинської гімназії. Гуго Коллонтай навіть заповів Павлові свою книгозбірню. Крім того, у листі радив Чацькому взяти юнака викладачем французької мови в гімназії: «Це юнак з великими можливостями, і якщо подати йому руку допомоги, то згодом він стане дуже корисною людиною». Ці слова виявилися пророчими: бібліотека Волинського ліцею ніколи б не стала одним із найкраще впорядкованих та систематизованих осередків, якби не Павло Ярковський. Спочатку він завідував бібліотекою на громадських засадах, а з 1 вересня 1809 року зайняв платну посаду бібліотекаря, був третьою особою після директора у цьому навчальному закладі. Таку ж поважну посаду займав і після реорганізації (1819 р.) Волинської гімназії в ліцей, що прирівнювався до одних з найвищих закладів у тодішній Росії. Робота у бібліотеці для Павла Ярковського стала основою всього його життя. Повний бібліографічний опис книг, взірцеві каталоги, зроблені разом з помічниками Микульським та Урбанським, свідчили про добре організовану ним діяльність.

Бібліотека ліцею мала тісні зв'язки з іншими університетами. Сюди надходили цінні видання, які у наш час стали бібліографічною рідкістю. Зокрема, в нашій книгозбірні досі зберігаються 25 видань "Вестника Європи" (1887-1895 рр.), 16 журналів "Отечественныя записки" (1869-1884 рр.). Це золотий фонд нашої бібліотеки. На даний час проводиться оцифровування цих матеріалів.

Після закриття ліцею в 1834 р. багаті фонди бібліотеки (34 378 примірників) були перевезені у щойно створений у Києві Університет ім. Святого Володимира. Директора бібліотеки також запросили до Києва, де він став першим бібліотекарем новоствореного закладу вищої освіти, Ярковський очолював цю бібліотеку до кінця свого життя. Помер бібліотекознавець 24 травня 1845 р. Похований у старій частині Байкового кладовища.

Смерть Павла Ярковського дуже вразила Юліуша Словацького, який в листах до матері завжди цікавився долею „пана Павла, який господарював серед книг і квітів у бібліотечній залі». У 1831 році Юліуш Словацький писав із Дрездена до матері у Кременець: „Запах тутешньої бібліотеки пригадав мені Кременецьку, і я весь час думав про Павла Ярковського". В останні роки життя Ярковського, вже коли той проживав у Києві і працював в університеті, поет не переставав цікавитись його долею. Тоді у листі до матері з тривогою писав: „Твій останній лист повен сумних новин. Вістка про хворобу Павла викликала у мене масу почуттів. Хто ж більше, ніж він, пізнав тихого спокою на Землі? Згадується його помешкання у величезному, наповненому відлунням приміщенні. Цей мовчазний натовп духів, який був у книгах, і мільйони шепочучих голосів оточували його… Ця райдуга гвоздик, якою він насичував свої спокійні очі… " Ю. Словацький відкрив для себе у замкнутому і тихому чоловікові, котрий займався бібліотекою і вирощував гвоздики, багатющий світ, який тільки може носити в собі особлива людина.

Після закриття номінальним наступником Волинського ліцею стала Волинська духовна семінарія, що функціонувала з 1836 до 1902 рр. Серед її викладачів – визначний дослідник історії Волині Микола Теодорович. Наступним було Волинське Віталіївське єпархіальне жіноче училище, яке з 1902 до 1920 року, після закриття семінарії, діяло у цих приміщеннях. Бібліотека училища складала більше тисячі назв книг фундаментального значення, більше 400 назв учнівських підручників і посібників, окрім цього – літературу економічно-комерційного змісту, різноманітну періодику.

Із 27 травня 1920 по вересень 1939 року в цих навчальних корпусах розпочав роботу новий освітянський продовжувач – Кременецький ліцей. Фонд бібліотеки ліцею у 1935 р. складав 10500 примірників. Користування бібліотекою було безкоштовним для ліцеїстів та жителів міста й околиць. Був помітний постійний ріст відвідувань та читачів бібліотеки. Якщо в 1927/28 рр. читальний зал відвідувало 4 читачі в день, то вже в 1935/36 рр., відвідало 1700 читачів. В цей період були виготовлені книжкові шафи, які і досі є окрасою бібліотеки.

Після закриття ліцею, 12 квітня 1940 року, в Кременці був відкритий учительський інститут, а фонд бібліотеки ліцею став ядром його бібліотеки. Великої шкоди бібліотека зазнала за час фашистської окупації. Частина фонду була знищена (спалена), частина - розібрана кременчанами і збережена. Восени 1944р. учительський інститут відновив свою роботу. Більше 18 тис. книг принесли кременчани до бібліотеки: тут були не тільки книги ліцею, але і книги інших бібліотек, приватні видання. У 1950 році учительський інститут реорганізовано в Кременецький педагогічний інститут. Свідченням потужних можливостей навчально-матеріальної бази інституту була його бібліотека – порядку 250 тисяч книг, а штат бібліотечних працівників нараховував 10 чоловік. Тут з 1963 по 1969 рр. працював на посаді бібліографа відомий кременецький краєзнавець Гаврило Чернихівський.

У 1969 році інститут переведено до Тернополя разом із усім фондом, де на сьогодні він функціонує в статусі національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.

Цього ж року в стінах історико-архітектурного комплексу „Кременецький ліцей" відкрито Кременецьке педагогічне училище. Бібліотечний фонд нового закладу формувався заново, з першого номеру. Перший запис в інвентарну книгу було зроблено Галиною Гаськевич, яка до цього більше 10 років пропрацювала в бібліотеці педінституту і лишилася продовжувати бібліотечну справу в педагогічному училищі. У 1971 в бібліотеку прийшла Надія Василюк. У зв'язку зі збільшенням книжкового фонду до 8000 примірників збільшився штат працівників до 10 чоловік. В 1977 році їм на зміну прийшли дві Ольги: Ольга Ляшевич та Ольга Остапчук, яка пропрацювала в нашій книгозбірні 26 років і донині славно трудиться в Академії: вона вахтер в історичному корпусі №2.

У 1983 році ряди бібліотечних працівників поповнила Раїса Пасіюла - багаторічна завідувачка храму книг, людина світлої душі і тяжкої долі. Слід відмітити, що Раїса Миколаївна особливу увагу приділяла підбору бібліотечних кадрів. Завдяки їй до колективу влилися Ольга Кайда (з 1987 р.), Ольга Ставінська (з 1994 р.), Надія Патра (з 2003 р.). Хочеться звернути особливу увагу на таких різних за вдачею, темпераментом колег: енергійну, життєрадісну пані Раїсу та виважену, серйозну пані Ольгу, котрі працювали пліч-о-пліч 35 років. Їх об'єднувала спільна, самовіддана любов до своєї професії, що була для них однією з основ життя. А ще, на превеликий жаль, їх об'єднав рік смерті – 2022 - та число одинадцять: 11 лютого відійшла у вічність Раїса Пасіюла, а 11 червня - Ольга Кайда. На цій мінорній ноті згадуємо також доньку Раїси Миколаївни - Тетяну Міщену, яка була нашою колегою недовгих 3 роки, та світлий спомин про неї лишився в наших серцях назавжди. Вічна і світла їм пам'ять. Незадовго у зв'язку з сімейними обставинами розрахувалася завідуючка читального залу Ірина Трачук, яка присвятила бібліотеці 18 років професійного життя. Так цей страшний 2022 рік нещадно прорідив наші ряди.

На сьогоднішній день в бібліотеці працює 5 висококваліфікованих спеціалістів:

Юлія Стрельчук - завбібліотеки (2005 р.); Інна Баран (2013) - відділ науково-інформаційного забезпечення та автоматизації; Надія Патра (2003) - відділ комплектування і обробки літератури;

Тетяна Соколовська (2003) - відділ обслуговування (абонементи),

Ольга Ставінська (1994) - довідково-бібліографічний відділ.

За період із 1969 по 2023 роки тут трудилися Тетяна Пальчик, Тетяна Бєлкіна (1978-1980), Ірина Олійник (1982-1987), Ліда Андрощук (1986-1989), Надія Кубишкіна, Тетяна Туранова (1993-1997), Лариса Кір'янчук (1996), Людмила Коханчук (1997-1999), Наталія Маргіна (2003-2005), Андрій Цеголко (2007-2018), Ірина Кісіль (2018-2020).

Назва бібліотеки відповідно змінювалась відносно трансформації навчального закладу: 1940 р. - Бібліотека Кременецького учительського інституту, 1950 р. - Бібліотека Кременецького педагогічного інституту,1969 р. - Бібліотека Кременецького педагогічного училища, 1991 р. - Бібліотека Кременецького педагогічного коледжу ім.Тараса Шевченка, 2002 р. - Бібліотека Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка, 2014 р. - Бібліотека Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Отак поступово, цілеспрямовано, впевнено і самовіддано наш колектив творить свою непросту історію, оберігає своє багатотисячне багатство книг, щедро ділиться ним з усіма охочими, згадуючи кожного, хто долучився до цієї нелегкої місії.

Своїми спогадами про перше знайомство з книгою, про нашу бібліотеку та її працівників поділилися головний редактор газети «Замок» Анатолій Багнюк, доцент кафедри української мови і літератури та методики їх навчання Олег Василишин, проректор зі стратегічного планування і наукової роботи, професор Микола Курач, доцент кафедри педагогіки і соціальної роботи Любов Кравець.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять працівників бібліотеки, які назавжди залишилися у світлих спогадах, а також віддали данину вдячності тим, хто працює тут донині.

Окремим доповненням до цього світло-мінорного заходу стало віршоване вітання з Італії від колишньої завідувачки бібліотеки (1997-1999 р.) Людмили Коханчук, яке зачитала Тетяна Соколовська, і пісенний дарунок від третьокурсника спеціальності «Музичне мистецтво» Макарія Гусака. Поетичне і пісенне слово ніжним бальзамом доторкнулися до засмучених і зболених душ і внесло краплинку світла і тепла у наше тривожне сьогодення.

ВОЛИНСЬКІ ПОСТАТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРІ

Назар БАГНЮК, Юлія КОНОНЬЧУК

Науковці нашої академії – доктор історичних наук Ірина Скакальська, кандидати історичних наук Володимир Собчук, Олександр Соловей, Галина Сеньківська, кандидат філософських наук Олена Мороз, кандидати філологічних наук Олег Василишин і Олена Пасічник – мають вагомі наукові праці з питань регіональної історії та культури. Результати власних історично-аналітичних досліджень вони використовують у своїй науково-педагогічній діяльності, публікують у наукових часописах, оприлюднюють із трибун наукових форумів. Матеріали їх теоретичних напрацювань за регіональною тематикою та в контексті життєтворчості відомих персоналій нашої давньої та недавньої історії лягли в основу даної публікації, бо дають змогу побачити фрагменти історії Волинського краю в персоналіях. Нашу публіцистичну розповідь розпочнемо із портрета рідного міста…

Кременець: штрихи до портрета

Заснований понад тисячу літ назад, Кременець вистояв – першим у Європі! – перед монгольськими ордами. Замок, руїни якого величаво довершують нині одну з гір, тільки один раз був здобутий силою зброї, коли восени 1648 року сюди підійшли козацькі полки. У першій третині XIX століття місто було найбільшим на Правобережній Україні центром світської освіти. Звідси починається історія Київського національного університету імені Тараса Шевченка і Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, а нині освітянську історію міста і краю продовжує писати Кременецька гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка.

Кременець – одне з найдавніших міст України. За даними археологів, люди постійно проживають тут від кінця X століття, але перша писемна згадка про це поселення, що змальовує битву волинського князя Данила Романовича з військами угорського короля Андраша II, датується весною 1227 року. На початку 1241 року Кременець зумів вистояти перед ордами монгольського хана Батия. 1254 року тут знову точилися бої, відомі з літопису як Крем'янецька війна Куремси. І на цей раз русини, яких очолював воєвода Андрій, відбилися від степовиків. Восени 1259 року, коли на Волинь прийшли орди монгольського полководця Бурундая, кременчанам довелося скоритися й розібрати свої оборонні споруди. Останній раз місто згадане в літописі 1287 року, а далі на певний час воно випадає з поля зору істориків.

У Кременці – чимало пам'яток старовини. Серед них виділяються руїни середньовічного замку, кілька монастирів і храмів, садиба родини Юліуша Словацького, П'ятницьке кладовище та єврейське Окописько. Наприкінці XIX століття, коли на околиці Кременця почали освоювати поклади бурого вугілля, йому пророкували роль другого Манчестера, але у великий індустріальний центр він не перетворився: на долю міста випала роль центру освіти, науки, культури, туризму. Мальовнича і неповторна природа з її казковими краєвидами, численні пам'ятки старовини, глибокі традиції духовного, насамперед освітньо-культурного і релігійного життя, овіяне легендами та багате найрізноманітнішими подіями історичне минуле забезпечують Кременцю славу однієї з найяскравіших перлин України й приваблюють до нього тисячі гостей.

З XV століття місто знову засвітилося на історичній сцені: в 1410 році сформований у Кременці військовий загін брав участь у вирішальній для слов'янських і прибалтійських народів битві з німецьким рицарями під Ґрюнвальдом. На початку цього століття в місті часто перебував зі своїм двором великий князь литовський Вітовт, а в 1420 році він навіть приймав тут послів Англії і Франції та Великого Новгорода і Пскова. У 30-х роках XVI століття почалося нове піднесення Кременця: зміцнення замку, нові привілеї, виклопотані в польського короля і великого князя литовського Сиґізмунда I Старого його дружиною, італійкою Боною Сфорца д'Арагона, яка протягом двадцяти років (1536–1556) володіла містом, забезпечили сприятливі умови для швидкого зростання чисельності населення та розвитку ремесел і торгівлі та перетворення поселення в один із провідних економічних центрів Волині. 1538 року поряд із православними храмами тут з'явився католицький парафіяльний костел, при якому Бона фундувала латинську школу.

У першій половині XVII століття Кременець залишався одним із найбільших поселень Волинського воєводства. 1629 року він нараховував 1224 дими й за кількістю мешканців поступався тільки Острогу (1655 димів), а воєводський центр Луцьк (546 димів) перевищував у два з лишком рази. Місто стало важливим осередком культурного й релігійного життя. 1606 року тут з'явився католицький монастир ордену францисканців, 1633 року виник православний Богоявленський монастир; діяло також братство, яке опікувалося монастирем та відкритими при ньому школою, друкарнею і шпиталем. Восени 1648 року Кременецький замок упав під натиском повстанців. Безконечні війни середини й другої половини XVII століття розорили місто. Воно занепадає і починає окатоличуватися й полонізуватися. 1692 року всі розташовані тут цивільні установи перейшли в діловодстві на польську мову. На початку XVIII століття православні громади перейшли до унії з Римом. В останніх десятиліттях існування Речі Посполитої в місті вже не було православних осередків релігійного життя, а натомість діяли чотири католицькі (францисканський, єзуїтський, реформатський і тринітарський) та один унійний (василіанський) монастирі, а ще кілька унійних парафіяльних храмів.

1805 року в місті відкрили Волинську гімназію, яка 1819 року була реорганізована в однойменний ліцей. Цей навчальний заклад на чверть століття став найавторитетнішим на Правобережній Україні центром освіти й науки, зумовив пожвавлення громадського й культурного життя та відчутну зміну обличчя міста. В 1817 році варшавські книговидавці відкрили у Кременці книгарню, а через два роки – друкарню. За кільканадцять літ з-під верстатів кременецьких книговидавців вийшло 61 видання: навчальні плани ліцею, підручники для шкіл Віленського навчального округу, наукові праці, літературні твори. За кілька років після польського повстання 1830–1831 років царський уряд позакривав францисканський і василіанський монастирі, а ліцей забрав до Києва. Замість польської мови в усіх установах запровадили російську. На зміну Литовсь-кому статуту прийшло російське законодавство.

У результаті цих подій Креме¬нець утратив риси пові¬тового центру неіснуючої вже Речі Посполитої і набув вигляду провінційного міста Російської імперії. Промислове піднесення, що спостерігалося в Росії після реформ 1860–1870 х років, мало торкнулося Кременця. В економіч-ному відношенні місто залишилося поселенням дрібних ремісників і крамарів переважно єврейсь-кого походження. Новими прикметами економічного життя були хіба що невелика ша¬хта з видобутку бурого вугілля та залізниця, яку ввели в експлуатацію на початку 1896 року. На кінець XIX століття у Кременці було всього 9 заводів і фабрик з річним обсягом виробництва продукції на суму дещо більше 1000 рублів. На цих підприємствах працювали лише 64 робітники. Головними заняттями мешканців міста залишалися ремесла і торгівля, а домінуючими типами господарства – ремісниче майстерня й невеличка крамниця. 1899 року у місті була 271 крамниця. Станом на 1900 рік ремеслом займалися 1223 чоловіки, дві третини з яких походили з єврейської громади. До речі, євреям належали також усі три книгарні міста. Подібна ситуація склалася і в інших сферах . Зокрема, серед закладів охорони здоров'я та громадської опіки, крім загальноміської лікарні, в Кременці діяли лікарня і шпиталь єврейської громади; з єврейського середовища походили двоє із п'яти лікарів, які піклувалися здоров'ям кременчан. З освітніх закладів для євреїв на початку XX століття в місті були талмуд-тора, початкове чоловіче училище з ремісничим класом, яке утримувалося на кошти держави, приватне жіноче училище. Вихідці з єврейських сімей становили значну частину вихованців комерційного училища, яке від¬крилося 1904 року.

Єврейська частина населення Кременця загалом мирно співіснувала з християнською, вступала з нею в інтенсивні господарські стосунки, але намагалася зберегти свою національно-духовну окремішність. На цій основі напри¬кінці XIX століття в Кременці трапилася подія, яка сколи¬хнула широкі кола громадськості: дівчина-єврейка закохалася в хлопця-християнина – і громада за біблейським звичаєм забила її камінням. Ця трагічна подія відтворена в картині „Жертва фанатизму", яку 1899 року намалював відомий український художник Микола Пимоненко.

Під час Першої світової війни протягом року Кременець знаходився у прифронтовій смузі. У червні 1916 року під містом була одна з вузлових ділянок проведення знаменитої військової опе-рації російської армії, відомої під назвою «Брусиловський прорив». Протягом 1917–1920 років Кременець сім разів переходив між ворогуючими сторонами з рук у руки. Події цього періоду урів-няли євреїв у правах із християнами. Під час виборів гласних міської думи, які проходили восени 1917 року, вони отри¬мали більше половини мандатів. У квітні наступного року новообрана влада домоглися запровадження в місті восьмигодинного робочого дня.

Адміністративно в 20–30 х роках XX століття місто становило ядро однойменної з ним ґміни – самоврядної територіальної одиниці. Остаточні межі цього утворення були визначені 14 серпня 1933 року, коли в результаті відповідних адміністративно-територіальних змін міська ґміна Кременець включала власне місто з його вулицями й провулками та периферійні поселення сільського типу Велика Андруга, Білокриниця, Березина, Дівича, Глинянка, Грабівка, Климова, Корнії, Ляшуки-2, Липовиця-2, Макова, Моргви, Осовиця, Переліски, Плитниця-2, Сичівка й Воловиця, що трактувалися як передмістя, а передмістя Туники вважали тепер вулицею. Місто лежало в ярах і на схилах гір, а сільська периферія, за винятком передмість Велика Андруга, Білокриниця й Березина, розташованих на рівнині в долині річки Іква, знаходилася і в ярах, і на схилах гір, і на плоскогір'ях.

Після соціально-політичної стабілізації в Кременці спостерігалося певне економічне пожвавлення, яке змінилося економною кризою кінця 20-их – початку 30-их років. Зубожілі землероби перестали купувати промислову продукцію, промислові підприємства згортали виробництво, загострилося безробіття. Тільки із середини 30-их років розпочалося нове економічне пожвавлення, яке тривало аж до початку Другої світової війни. На той час у Кременці працювали три електростанції, фабрика з переробки тютюну, тартак, крейдяний завод, п'ять вапелень, дев'ять каменеломень, дев'ять цегелень, сім черепичних заводів, бетонний завод, 30 столярних і 13 слюсарних майстерень, свічковий завод, бровар, чотири моторні млини, одинадцять пекарень і 396 невеличких підприємств сфери обслуговування (їдалень, готелів, перукарень, майстерень з виробництва і ремонту одягу, взуття, побутових предметів). У місті діяли кінцева станція державної залізниці „Кам'яниця – Кременець" та поштово-телеграфне управління. Приватні автобусні лінії сполучали Кременець із містечками Шумськ і Вишневець та містами Дубно, Рівне й Луцьк. З фінансових інституцій функціонували кооперативний Купецький банк, Український банк, Комунальна каса заощадження та Каса заощадження працівників самоврядування міста Кременця. У місті було також 7 гуртовень торгівлі збіжжям, 8 торгівельних гуртовень, 8 аптечних складів, 40 колоніальних, 20 блаватних, 9 взуттєвих крамниць, а також 113 змішаних крамниць і 290 крамниць споживчих та інших товарів. За поточним обліком населення станом на 1 січня 1935 року 31,6% мешканців ґміни Кременець жили із землеробства, 22,8% – із ремесла й рукоділля, 13,4% – з торгівлі, 12,4% – з промисловості, 19,8% – з доходів від інших професій

Правлячі кола Другої Речі Посполитої відвели місту роль одного з ідеологічних бастіонів на „східних кресах". Із цих міркувань у травні 1920 року Юзеф Пілсудський видав указ про створення тут потужного освітнього й культурного осередку під назвою Кременецький ліцей, який складався з низки навчальних закладів. У середині 30 х років у Кременці були вчительська семінарія, середня рільнича школа, школа будівельних ремесел, торгова школа, три гімназії (державна ім.Чацького, комунальна міської управи і повітового відділу та приватна українська), православна духовна семінарія, чотири семикласні й одна трикласна загальноосвітні школи, єврейські реміснича школа „Орт" і школа „Тарбут". І до того ж, у 1920–1930 х роках Кременець став важливим осередком церковного життя регіону, оскільки тут знаходився центр Волинської єпархії, функціонували духовна семінарія і чоловічий монастир та виходили кілька релігійних часописів. Основними осередками національного життя української час¬тини населення міста в міжвоєнні роки були „Просвіта" й приватна українська гімназія. Єврейська частина населення ґміни мала своє Товариство опіки над людьми похилого віку, спортивні клуби „Гасмонея" та „Ютжня". Єврейські організації та спілки формували власні бібліотеки.

Після 1939 р. радянська влада відкрила в місті обласний учительський інститут, фельдшерсько-акушерську школу, кілька загальноосвітніх українських і єврейських шкіл, створила певні умови для культурно-освітньої роботи, забезпечила населення безоплатним медичним обслуговуванням, але розпустила всі існуючі тут громадські організації, установила над усіма сферами суспільного життя жорсткий ідеологічний контроль і почала політичні репресії, а тому переважна більшість населення швидко розчарувалася в більшовиках.

З липня 1941 року Кременець зайняли німецькі окупанти. Господарювання їх у місті почалося із розстрілу інтелігенції українського, польського і єврейського походження. На початку 1942 року гітлерівці створили тут гето, в яке зігнали євреїв Кременця та навколишніх сіл. Жорстокий окупаційний режим породив серед місцевого населення опір непроханим гостям. Під час війни в місті та його околицях діяли чотири українські збройні формування різної політичної орієнтації. Кременчани єврейського походження, які опинилися в гетто, теж пробували боротися і навіть підняли повстання, але воно було придушене. Улітку 1942 року фашисти вивезли мешканців гетто на окраїну міста, де на місці тиру на краю колишнього військового містечка 42 го піхотного Якутського полку царської армії залишився великий рів, і розстріляли. У ніч із 2 на 3 вересня 1942 року вся центральна частина міста, яка була від¬ведена під гето, згоріла. 19 березня 1944 року під натиском військ 1 го Українського фронту гітлерівці втекли. Понад дві тисячі жителів Кременеччини приєдналися до Червоної Армії і взяли участь у розгромі Німеччини та її союзників.

За післявоєнні десятиліття в Кременці збудовано низку нових промислових підприємств, найбільшими серед яких були цукровий завод (1965) і фабрика по виробництву ватину (1980). З'явилися масиви багатоповерхових будинків. У результаті інтенсивного будівництва 1960–1980 х років місто набуло сучасного вигляду. Вагомими складовими обличчя Кременця були педагогічний інститут, що постав 1950 року на основі вчительського й залишався тут аж до 1969 року, медичне училище та сільськогосподарський технікум.

ВОЛИНСЬКІ ПОСТАТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРІ

Наприкінці 80 х років XX століття в умовах лібералізації радянського режиму кременчани активно включилися в боротьбу за онов¬лення суспільства. Після проголошення незалежності України процеси розпаду економічної складової міста, зумовлені оновленням суспільства, на-були катастрофічного характеру, внаслідок чого загострилися старі й з'явилися нові соціальні проблеми, переважна більшість підприємств відчутно звузила або зовсім згорнула свою діяльність. На початку XXI століття в житті Кременця почало вимальовуватися певне пожвавлення. Відродився старовинний ботанічний сад, 2001 року з'явився історико-архітектурний заповідник, на основі педагогічного коледжу 2003 року виник гуманітарно-педагогічний інститут, наприкінці 2004 року відкрився Літературно-меморіальний музей Юліуша Словацького.

Серед уродженців Кременця – видатний єврейський просвітник Ісаак Бер-Левінзон, геніальний польський поет Юліуш Словацький, православний святий Олександр Хотовицький, відомий український композитор Михайло Вериківський, американський скрипаль єврейського походження Ісаак Стерн. Тривалий час тут працював і знайшов вічний спочинок знаменитий ботанік австрійського походження Вілібальд Бессер, починали свій шлях у літературу визначні українські письменники Улас Самчук і Борис Харчук. З Кременцем і Кременеччиною пов'язані імена Лаврентія Древинського, Олександра Неприцького-Грановського, Арсена Річинського, Костя Місевича, Івана Хворостецькрго, Івана Гарасевича, Іова Скакальського, Олексія Громадського, Бориса Козубського, Оксани Лятуринської, Галини Гордасевич, Сергія Даушкова, Гаврила Чернихівського, Миколи Матерського та багато інших, добре і менше відомих наших краян.

Лаврентій Древинський і його епоха

Епоха Лаврентія Древинського – це не просто епоха, в яку він жив, а епоха, якою він жив: для нього ця епоха була згустком вчорашньої історії, сьогоденних проблем і завтрашніх перспектив, якими він їх знав, усвідомлював і які прагнув вирішувати. Людину не пізнати і не зрозуміти без знання епохи, якою вона жила; так само не знати епохи, не пізнавши і не зрозумівши людей, котрі її творили. Важливо, з чого розпочати: для проникнення в епоху намагаємось зрозуміти її людей, а щоб зрозуміти людину, намагаємось відчути й усвідомити її епоху. Древинський був не просто людиною своєї епохи, а визначним її представником, котрий не тільки акумулював тогочасні проблеми, а й генерував ідеї щодо їх вирішення. Зауважимо, що значимість особи Древинського та інших, близьких йому діячів того часу, визначається не їх соціальним статусом (що, безсумнівно, само по собі важливе), а рівнем і масштабністю їх світогляду, глибиною розуміння тогочасних соціально-політичних і духовних процесів: Лаврентій Древинський, Адам Кисіль, Семен Гулевич – все це були волиняни, люди з досить широким як на свій час і свою верству політичним світоглядом і глибоким знанням тогочасної політичної ситуації.

Характер, спрямованість та інтенсивність національних процесів соціально-економічного, політичного та духовно-культурного змісту обумовлюються організованістю та активністю національної еліти, насамперед її здатністю такі процеси відчути і зрозуміти, щоб їх очолити і мобілізувати на участь в них інші соціальні верстви. З часом провідна роль національної еліти належатиме козацькій старшині, але на той час – перша чверть сімнадцятого століття – елітою нації була українська шляхта, найбільш потужною частиною якої виступала шляхта волинська. Волинь здавна була головним «огнищем» української шляхетської верстви; волинська шляхта була серед неї найбільш родовитою, багатою, впливовою, перейнятою державними українськими традиціями і високим почуттям про велику минувшину, великі заслуги і великі права своєї верстви і її національні обов'язки та завдання. Без сумніву, такі національно-патріотичні державницькі традиції проростали своїм корінням з часів Галицько-Волинської держави, бо в рішучих кроках представників волинської шляхти проглядався патріотичний дух незабутнього Данила, видатного князя Галицько-Волинського. Цей дух дасть себе знати і десятиріччями пізніше, коли шляхтичам-волинякам доведеться вести довготривалу, навіть нерівну боротьбу з антиукраїнськими польськими елементами, відстоюючи політичні та духовні права українського люду. Про вагомість впливу волинської шляхти на перебіг політичних процесів в Україні, зокрема і в Речі Посполитій, в загальному, свідчить той факт, що для того, аби пригасити надмірну соціально-політичну активність українців, польська влада свій силовий тиск спрямувала саме проти волинської еліти.

Зустрічаємо багато підтверджень того, що Лаврентій Древинський, як волинський посол до польського Сейму, був однією із центральних фігур тогочасного політичного життя, а в окремих гострих ситуаціях знаходився на вістрі політичного протистояння королівсько-шляхетських і національно-українських сил. Його чільне місце в політичних дискусіях 20-х років сімнадцятого сторіччя визначилось не волею випадку і не збігом історичних та особистих обставин, а глибоким розумінням ним суті політичної проблеми і баченням перспектив її вирішення. У своїй знаменитій промові на Варшавському сеймі 1620 року, як один з найенергійніших проповідників української православної шляхти й посол Волинської землі, Древинський підкреслив, що поміч українців для Польщі залежна від задоволення їх релігійно-національних домагань всередині держави, в якій судилося їм жити. Він питав, які старання може робити Польща для спокою від сусідів, коли не має внутрішнього спокою у себе вдома, назвав низку великих тягот, утисків і кривд, яких зазнає стародавній український народ у справах своєї віри, і, аби це не викликало обурення народних мас, вимагав повернення церковних маєтків православним. Його застереження справдилося через кілька десятиріч: війна Богдана Хмельницького продемонструвала, як небезпечно залишати народні рани незагоєними, тим більше, смертельно небезпечно поглиблювати їх…

Лаврентій Древинський має безпосереднє відношення до вибореного православними права на заснування братств та відкриття шкіл, друкарень і шпиталів при них. Структурно-функціональний чотирикутник православного братства „церква–школа–друкарня–шпиталь" став видатним творінням українського національного духу і навіть геніальним відкриттям в царині духовної культури. Бо, по-перше, до джерел християнської і національної духовності долучились найширші, в тому числі найбідніші, верстви населення; по-друге, друковане слово і писемність взагалі поширювались серед українського люду доступною для нього мовою; по-третє, закладались основи для підготовки в майбутньому інтелектуальної еліти нації; по-четверте, навколо осі „церква–школа" формувалась конкретна функціональна структура духовного життя українського народу. Причому така структура демонструвала високий рівень української духовності: три із чотирьох елементів структури (церква, школа, друкарня) служили духовним потребам людини, і лише один (шпиталь) призначався для її потреб тілесних. Зауважимо, що православне братство поряд із козацьким військом і хутірським господарством в середні і нові часи, а також поряд із землеробською справою, одомашненням коня і стаціонарним житлом в давню епоху – належить до визначних культурних здобутків, котрі український народ вніс до духовної скарбниці світової цивілізації. Лаврентій Древинський, як національний політик і діяч національної культури, був особисто і безпосередньо причетним до організації та діяльності Луцького і Кременецького православних братств. Закономірний і незаперечний висновок: Лаврентій Древинський був активним учасником соціально-політичних та духовно-культурних процесів українського суспільства першої чверті сімнадцятого століття, постійно перебував у центрі визначальних подій тогочасного національного життя.

18 травня 1633 р. на клопотання шляхтичів Лаврентія Древинського й Данила Єло-Малинського король Владислав IV видав привілей, за яким дозволив заснувати у Кременці новий православний монастир, організувати при ньому братство та відкрити школу, друкарню й шпиталь. Через чотири роки, 13 вересня 1636 р., цей осередок релігійного, культурного й громадського життя, який збудували в центрі міста на краю ринку й освятили на честь Богоявлення Господнього, благословив Петро Могила. У виданій ним грамоті йшлося про те, що братство й монастир повинні підпорядковуватися тільки вселенському патріархові й київському митрополитові, що тут мають бути порядки, які є в Київському, Львівському й Віленському братствах: ігумен повинен обиратися через кожні два роки, і що в школі, коли вона буде організована, науки мають викладатися за прикладом братської школи міста Києва. Восени 1638 р. з-під верстата монастирської друкарні вийшов один із перших підручників церковнослов'янської мови, відомий нині вченим і шанувальникам старовини як «Кременецька граматика». Таким значним було відлуння діяльності Древинського як політика і мецената.

Братства не могли виникнути ні спонтанно, ні за бажанням окремих, навіть дуже впливових і багатих осіб, бо роль особи виявиться тільки тоді, коли складуться необхідні передумови. Людська громада завжди має в своєму складі сильні і спроможні гурти, котрі покликані і зобов'язані творити добрі і корисні суспільству справи. В часи Древинського такими гуртами серед волинської людності були освічена волинська шляхта, православне духовенство і заможне міщанство. Як виразник їх інтересів, він став одним з ініціаторів головної доброї справи, до якої були спроможні ці гурти, – заснування і діяльності православних братств, зокрема в Луцьку та Кременці. Свої витоки Луцьке братство бере з 1617 року, за взірець йому стає братство Львівське, а основними завданнями – церковні, шкільні та шпитальні справи. Діяльність Лаврентія Древинського як фундатора Луцького (а потім і Кременецького) братства поставила його врівень з видатними волиняками того часу Адамом Киселем, родиною Гулевичів, котрі були невтомними організаторами і щедрими меценатами культурного життя краю.

Формування православних братств здійснювалось із конкретними цілями, і перед ними ставились також конкретні завдання, спрямовані на поєднання інтересів української шляхти і православного духовенства: монастир, школа, шпиталь – для «піднесення християнського життя і для милосердя». Історія свідчить, що волинська шляхта вже з 1617 р. «заходилася коло закладання братства на взірець Львівського, спільно з місцевим духовенством і лицарством». Участь волинського міщанства у формуванні і діяльності братств підтверджується королівським указом, в якому король називає ініціаторами цієї справи «певних осіб та стану шляхетського воєводства Волинського, як і посполитих людей міста». Роль «посполитих людей», насамперед таких, як Лаврентій Древинський, міщан в життєдіяльності братств стала визначальною: добившись королівського «підтвердження» братства як «братства милосердя», українська шляхта добилась і зазначення в цьому документі «школи для побожної науки людей молодих», а потім передала завідування справами братства (будівництво церкви, школи, шпиталю) «меншим браттям», тобто «міщанам». Водночас усю культурну сторону братського життя було перенесено на чернечу братію монастиря, котра піклувалась, відповідно, духовними справами.

Заслуговує особливої уваги позиція Лаврентія Древинського як посла польського Сейму: в його промовах тісно переплітаються духовно-культурні, соціально-політичні та економічні проблеми українського народу, більше того, ці проблеми ставляться й акцентуються під кутом зору національної справедливості, тобто через призму забезпечення національних прав українського народу: «Терпимо великі несправедливості, терпимо немилосердні утиски, і не знаходиться ніхто, хто порятував би нас у нашій вотчині! Видерто у нас права, видерто свободи і вільності. Велять нам служити і тілом, і душею ті, що не мають до нас ніякого права, ніякої влади, ніякого приступу. Велять нам віддавати їм те, що ми тільки одному Богові віддавати повинні – цього й найбільш нелюдський поганин не чинить християнам в теперішніх часах. (…) Ті вільності і свободи нарід наш руський, кров'ю своєю добувши, від кожного стороннього неприятеля грудьми своїми боронить, крові своєї не щадить, голову свою кладе. А внутрішній, домашній неприятель, з рук наших насильством їх видирає!»…

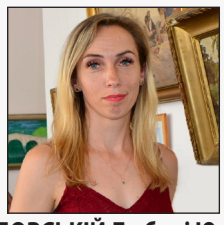
Відомий як громадський діяч і меценат української духовної культури, Лаврентій Древинський був послом Волині до польського Сейму в 20-х роках сімнадцятого століття. Його сеймові промови відзначались аргументованістю, патріотичним змістом і політичною спрямованістю. Як посол Сейму, він обстоював інтереси українського православного народу і вважав, що внутрішні проблеми, пов'язані з соціально-політичним та культурно-духовним протистоянням, необхідно вирішувати тільки власними силами. Такими силами було українське козацтво, шляхта, православне духовенство і, в значній мірі, заможне міщанство. Саме ці соціальні верстви тодішньої України заснували православні братства, які відіграли визначну роль в духовній культурі українського народу. Лаврентій Древинський – активний учасник братств, і як організатор-засновник, і як керівник, і як меценат. Життя і діяльність Древинського підтверджують: кожен, хто чинить добрі справи, заслуговує вдячності сучасників, а хто їх організовує – пам'яті нащадків.

ВІТАЄМО!

Атестаційна колегія МОН України присвоїла вчене звання доцента групі науково-педагогічних працівників нашого навчального закладу:

БОНДАРЮ Олександру Богдановичу
доцента кафедри біології, екології та методик їх навчання

ЛЕВАНДОВСЬКІЙ Любові Юріївній
доцента кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання

ЦІСАРУК Ірині Василівні
доцента кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій

СИЛА НАРОДУ

Під такою назвою у Кременці пройшов благодійний мистецький захід, упродовж якого вдалося зібрати 90 218 гривень на чотири вантажівки для полку «Азов».

У ході цієї благородної акції неповторні хвилини спілкування зі світом музики дарували кременчанам вітчизняні артисти та місцеві творчі колективи: відомий український етно-рок гурт TaRuta з Києва, тернопільські гурти «Світозари - Svitozary» і «Баби», дует «Окрилені», Veronika Kolisnyk та Valeria Kolisnyk, заслужені артисти України Василь Хлистун і Володимир Вермінський, а також зразковий аматорський ансамбль танцю «Сонечко» районного Будинку

культури, їх старші колеги з аматорського ансамблю танцю «Сонечко 30+» і народний жіночий вокальний ансамбль Кременецького центру культури і дозвілля.

Надзвичайно приємно, що досить вагому частку допомоги захисникам внесли колективи Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка та Фахового коледжу КОГПА: їхній внесок склав 68 700 гривень.

У рамках заходу відбувся аукціон, під час якого тернопільський політик і бізнесмен Василь Хомінець придбав використану протитанкову гільзу за 7500 гривень.

Всі разом і кожен зокрема, хто долучився до благодійного заходу, ще раз підтвердили незаперечний факт: тільки в єдності - сила нашого народу; тільки спільними діями і небайдужими серцями ми щодня допомагаємо нашим захисникам боротися з ворогом і разом з ними наближаємо нашу Перемогу.

Тимчасовий виконувач обов'язків командира 12-ої бригади спеціального призначення «Азов» Національної Гвардії України Богдан Кротивич та директор Благодійного фонду «Покрова» від імені наших мужніх захисників-»азовців» надіслали подяку ректору Кременецької ОГПА імені Тараса Шевченка, професору Афанасію Ломаковичу та всьому колективу жертводавців академії, де звертаються зі словами: « Хай ваше щире серце в допомозі військовим і наближенні нашої Великої Перемоги, стане прикладом для тих, в кого серце черствіє від війни. Нехай ваша щедрість і доброта стануть запорукою гуртування всіх українців у боротьбі з ворогом. Хай наша єдність стане могутнім кулаком помсти за полеглих героїв! Дякуємо, що не втомлюєтеся від війни».

А всі ми, у свою чергу, дякуємо воїнам, що не втомлюються нас захищати. Залишайтеся живими і повертайтеся з Перемогою!

АЗОВ

ПОКРОВА

ПОДЯКА

Бригада Національної гвардії України «Азов»
та Благодійний фонд «Покрова»
висловлюють щирі слова вдячності
Ломаковичу Афанасію Миколайовичу
ректорові Кременецької обласної
гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка
та усім жертводавцям, які долучилися до збору коштів на 4 великі вантажні автомобілі для бригади НГУ «Азов».

Хай ваше щире серце в допомозі військовим та наближенні нашої великої Перемоги стане прикладом для всіх, в кого серце черствіє від війни. Нехай ваша щедрість та доброта стане запорукою гуртування всіх українців у боротьбі з ворогом. Хай наша єдність стане могутнім кулаком помсти за полеглих героїв!

Дякуємо, що не втомлюєтеся від війни.

Богдан Кротивич
Т.в.о. командира 12-ої бригади
спеціального призначення «Азов»
імені Дмитра Вишневецького

Любов Вовк,
Директорка БФ «Покрова»

ПЕРЕМОЖЦІ МІЖНАРОДНИХ КОНКУРСІВ

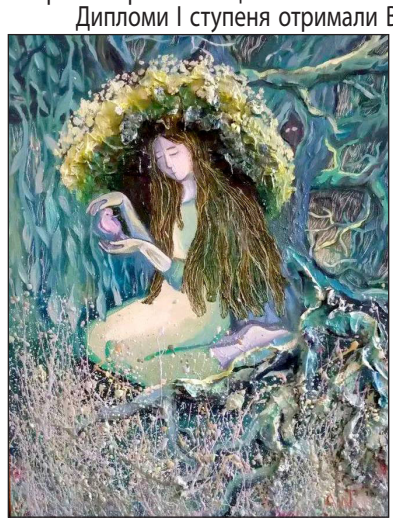
Міжнародний фестиваль-конкурс мистецтв «Співограй» започатковано в 1996 році. За свою майже чвертьвікову історію фестиваль-конкурс мистецтв виховав не одне покоління справжніх талантів. На його сцені вперше засвітилися імена багатьох відомих виконавців: Тимура Усманова, Михайла Хоми (Дзідзьо), Володимира Гудкова (Дантес), Адріани, Андрія Сухарєва, Євгена Бєлозьорова та багатьох інших.

Тому особливо приємно, що цьогоріч найкращим серед виконавців-вокалістів V Міжнародного двотурового фестивалю-конкурсу "Співограй" визнано студента II курсу спеціальності «Музичне мистецтво» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Івана Петручика. Керівником-викладачем юного вокаліста є заслужений артист України, доцент Микола Швидків. Акомпонувала співаку концертмейстер Інна Чорноока.

Також успішними учасниками «Співограю» стали колектив студентів спеціальності «Образотворче мистецтво» КОГПА ім. Тараса Шевченка у своїй номінації .

Дипломи I ступеня отримали Валентин Камаєв (11-Р, графіка), Анна Гилюк (21-Р, живопис, декоративно-прикладне мистецтво), Поліна Боброва (31-Р, декоративно-прикладне мистецтво). Друге та третє місця розділили юні художниці 21-Р групи: Яні Змєєвій (живопис) вручили Дипломи II та III ступенів, Анастасії Капусняк (графіка) - Диплом II ступеня, Анастасії Хлань (живопис) - Диплом III ступеня.

Творча робота студентки 21-Р групи КОГПА ім.Тараса Шевченка Анни Гилюк «Мавка» увійшла до списку робіт фіналістів Міжнародного художнього конкурсу «Українська МІФОЛОГІЯ». Керівник роботи юної художниці - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Іванна Погонець.

Обрано 105 фіналістів конкурсу, завданням якого було авторське бачення міфічної істоти чи персонажу української міфології, втілення улюбленого образу в одному зі стилів /напрямів живопису або видів/ напрямів сучасного цифрового мистецтва.

Для участі у конкурсі надійшло 347 заявок із 17 країн світу. Журі обирало фіналістів за п'ятьма критеріями: тематична спрямованість (змістовність та повнота розкриття теми конкурсу, креативність задуму (естетичність та оригінальність рішень), концепція ідеї (виразне образно-асоціативне вирішення основної ідеї), художнє виконання (рівень майстерності та техніка виконання), композиційне бачення (кольорове рішення та гармонійне поєднання усіх елементів малюнку)

Усі роботи, подані на конкурс, увійдуть до електронного каталогу, який буде завантажений на ресурс онлайн музею «UA.HERITAGE».

Щиро вітаємо наших переможців і бажаємо подальших успіхів на мистецькій ниві.

МУЗИЧНИЙ COVER-ВЕЧІР

Кавер-версія, кавер — у популярній музиці — опрацювання, аранжування, «переспів» відомих хітів. Англійське сполучення cover version означає нове виконання, іноді в оригінальній переробці, музикантом чи колективом раніше відомої авторської музичної композиції, шлягеру тощо. Виконання кавер-версії може повністю імітувати оригінал або радикально відрізнятися від нього.

Ця невеличка довідка - інформаційна прелюдія до музичного концерту, організованого асистентом кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання КОГПА ім.Тараса Шевченка, керівником хору народного співу академії Ольгою Пуцик.

Концертна програма стартувала авторською піснею з репертуару Артема Пивоварова Ой там на горі» у виконанні Івана Петручика, Валерії Листопадської, Юлії Глудик, Миколи Сівука й Олександри Боднар (режисер-постановник номера - Олена Тарківська-Нигиналюк).

Чотири твори презентував Ярослав Намчук: «Повернись живим» гурту «Без Обмежень»; «Мила моя» з репертуару гурту LETAY (слова і музика І. Резнікова); «Повільно» (слова і музика ADAM, соло на скрипці Оксана Антонюк, танець-постановка Софії Мостинчук) і «Два дні» (слова С. Чорний, музика І. Клименко) з репертуару LAUD.

Олена Шушвар порадувала піснею «Ой по горі роман цвіте» на слова Т. Шевченка у сучасній обробці музики І. Пелиха), Світлана Марчук - твором «Нескорена» з репертуару MAYSU. По два твори виконали Ольга Гончар: «Герої сини» (слова А.Бінцаровської, муз. С.Родько) і «Живи» (слова і музика Ю. Рознен) та Іван Петручик: «Parla piu piano» з фільму «Хресний батько» (музика Ніно Рота. Концертмейстер Ірина Матвійчук); «O, Sole mio» (слова Альфредо Мацукі, музика Едуардо Ді Капуа).

Чи не найпродуктивнішою виявилась частина концерту з участю Олександри Бондар: «Я один в полі воїн» (слова і музика І.Швайдак) у супроводі гітариста Олексія Боднара; «Душа» (слова і музика Н.Каменських) у дуеті зі Світланою Марчук; «lovesong» з репертуару Adele; «Я відчуваю тебе» (слова. М.Бровченко, музика С.Соловій, Kozak System) у дуеті з Олексієм Боднарем.

Завершили програму кавер-вечора дует Олексій Боднар і Ярослав Намчук оптимістичною ноткою «Хай буде весна» (слова і музика Макс Барских), а фінальний акорд передали Олександрі Бондар з «Nothing break's» S. Cyrus. Постановником номерів музичного вечора також виступила Ольга Пуцик.

ВОЛЕЙБОЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ – ДЛЯ ЮНИХ

Віктор ГОЛУБ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Активісти громадської організації «Федерація волейболу міста Кременця та Кременецького району» проводять активну спортивно-організаційну роботу серед шкільної молоді нашого краю. Спрямовуючись на виконання своїх статутних завдань і з метою залучення до занять фізичною культурою та спортом представників усіх поколінь місцевого населення, члени Федерації систематично організовують турніри, чемпіонати, товариські зустрічі з такого популярного виду спорту, як волейбол, бо м'яч над волейбольною сіткою – це дійсно спортивне свято і для спортсменів, і для їх уболівальників. Одним із таких масових спортивних заходів, організованих нашою Федерацією волейболу, став цьогорічний турнір серед шкільної молоді «Волейбольна весна – 2023», в якому брали участь 232 юних спортсмени – учні загальноосвітніх навчальних закладів і студенти двох коледжів Кременеччини.

На турнір прибули команди Підлісецької гімназії (вчитель і тренер – Михайло Гикавий), Горинської ЗОШ (вчитель і тренер – Сергій Собко), Почаївського вищого професійно-технічного училища (вчитель і тренер – Петро Руцький), Кременецької спеціалізованої ЗОШ №2 (вчитель і тренер – Оксана Шевчук), Кременецької ЗОШ №4 (вчитель і тренер – Олександр Гурковський), Фахового коледжу нашої Академії (тренери – Андрій Саєнко і Василь Коханець), Кременецького лісотехнічного коледжу (тренери – Іван Лукащук і Анна Леськів-Бондарчук), Кременецької ЗОШ №5 (вчитель і тренер – Ярослав Тарківський), Почаївської ЗОШ (вчителі і тренери – Віктор Придатко, Василь Собчук, Богдана Поглод), Старопочаївської ЗОШ (вчителі і тренери – Олександр Дармограй і Петро Мацишин), Лідихівської ЗОШ (вчителі і тренери – Микола Остапчук, Володимир Дубинюк, Олександр Бобрик) і Волинського ліцею імені Нестора Літописця (вчитель і тренер –Тетяна Сохацька).

Спочатку на волейбольні майданчики вийшли команди хлопців (вік – до п'ятнадцяти років) Підлісецької гімназії та Кременецької спеціалізованої школи I–III ступенів №2. Їх поєдинок видався напруженим і видовищним. Перемога дісталася волейболістам міської школи. Команди були нагороджені призами від громадської організації «Федерація волейболу міста Кременця і Кременецького району» та відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської Ради.

Широким було представництво команд хлопців віком до сімнадцяти років: 12 команд змагалися у трьох підгрупах в спортивних залах нашої Академії та Кременецького лісотехнічного коледжу. У півфінали вийшли шість команд, зустрічі між якими визначив жереб. Переможці півфінальних поєдинків здолали своїх суперників з однаковим рахунком 2 : 0. З таким результатом команда Волинського ліцею імені Нестора Літописця обіграла команду Почаївського вищого професійного училища, волейболісти Кременецького лісотехнічного коледжу – суперників із Почаївської загальноосвітньої школи I–III ступенів, а спортсмени Лідихівської загальноосвітньої школи I–III ступенів – своїх візаві зі Старопочаївської ЗОШ I–III ступенів. Фінальні поєдинки принесли перемогу команді Лідихівської ЗОШ I–III ступенів; на другому місці – волейболісти Волинського ліцею імені Нестора Літописця, на третьому – команда Кременецького лісотехнічного коледжу.

Наступного турнірного дня демонстрували свою спортивну майстерність дівчата: сім команд, в тому числі волейбольні дружини Кременецького лісотехнічного коледжу та нашого Фахового коледжу, були розподілені на дві підгрупи. Команди, що зайняли перші місця у своїх підгрупах, змагалися у фіналі за І місце, а ті, що зайняли другі позиції, виборювали почесні «бронзові нагороди». Переможцем «дівочої» частини турніру стали юні волейболістки Лідихівської загальноосвітньої ЗОШ I–III ступенів, які у фінальному поєдинку перемогли команду Волинського ліцею імені Нестора Літописця. Тож у ліцеїстів – «срібні» нагороди. А третє місце

– у спортсменок Старопочаївської ЗОШ I–III ступенів. Таким чином, абсолютним переможцем турніру «Волейбольна весна–2023» стали юні спортсмени Лідихівської загальноосвітньої школи I–III ступенів: обидві їх команди здобули переконливі перемоги над своїми суперниками та суперницями.

Організатори спортивного свята визначили кращих гравців турніру у відповідних номінаціях. Кращими захисниками визнані Діана Видиш (Волинський ліцей імені Нестора Літописця) та Микола Полегеєнко (Кременецький лісотехнічний коледж); кращими ліберо – Ліза Кульчинська (Кременецький лісотехнічний коледж) і Яна Бай (Старопочаївська ЗОШ); кращими нападниками – Іванка Кравченко (Горинська ЗОШ) і Артем Прос (Лідихівська ЗОШ); кращими універсальними гравцями – Вікторія Обшарська (Лідихівська ЗОШ) і Прохор Остапчук (Волинський ліцей імені Нестора Літописця).

Команди-переможці, призери та кращі гравці турніру отримали нагороди відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради, а команди – волейбольні сітки та м'ячі, що були придбанні «Федерацією волейболу м.Кременця та Кременецького району» за кошти Кременецької міської ради в рамках програми підтримки громадських організацій Кременецької громади. Нагороди учасникам турніру «Волейбольна весна-2023» вручали начальник відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрій Станіславенко, голова ГО «Федерація волейболу м. Кременець та Кременецького району», завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Віктор Голуб, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, суддя національної категорії України, доцент Володимир Прокопович, декан факультету фізичної культури, біології та психології нашої академії, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Олександр Бережанський.

Спортивні баталії «Волейбольної весни–2023» обслуговувала суддівська бригада у складі доцентів Віктора Голуба (головний суддя) і Володимира Прокоповича, викладачів Андрія Саєнка і Василя Коханця, а також студентів Тетяни Бобрик, Богдана Савчука, Миколи Микулинця, Віталія Усенка.

Організатори турніру «Волейбольна весна–2023» висловлюють вдячність ректору Кременецької гуманітірно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, професору Афанасію Ломаковичу та директору Кременецького лісотехнічного коледжу Миколі Ляховцю за сприяння у вирішенні питань матеріально-технічного забезпечення організації та проведення турніру, а вчителям і викладачам навчальних закладів – за підготовку учнівської та студентської молоді до участі у спортивних змаганнях.

БОЧЧЕ: ПЕРЕМАГАЄ МОЛОДІСТЬ

Сергій КОЛІСЕЦЬКИЙ

Бочче – спортивна гра, в якій вирішальну роль відіграють зосередження, зібраність і точність та впевнена координація рухів спортсмена. Це – сучасна і водночас древня гра, яка має свої корені в давній Антиці; належить до родини ігор із м'ячем і близька за своєю специфікою та характером до боулінгу, петанку та Боулз, що також мають спільні витоки в античних іграх. Модифікація бочче здійснилася на території Італії, і навіть назва гри – Боссе – походить від італійського слова «boccia», що перекладається як «куля». Нині гра охопила всю Європу та поширилася на інші континенти, куди була завезена італійськими мігрантами. В залежності від регіону модифікується і назва гри, хоча суть та основні її характеристики не змінюються: у Франції, зокрема, це – Le jeu Lyonnais, в Сербії – як bocanje, в Хорватії – як bucanje або balote.

Гра може проводитися між двома спортсменами або двома командами. Кожній стороні-учаснику видають по 4 кулі (м'ячі). Матч розпочинається із жереба, що дає можливість кинути меншу кулю, названу Pallino або Boccino. Після цього суперники кидають кулі по черзі, нама-

гаючись, щоб їх кулі падали якнайближче до Pallino (Boccino). При цьому дозволяється вибивати кулі суперника від Pallino. Партія закінчується лише тоді, коли кинуто всі кулі (м'ячі). Як правило, найбільше число очок отримує гравець, чия куля виявилася найближчою до Pallino.

Світовими лідерами у цьому виді спорту являються вже згадані Франція, Сербія, Хорватія. Їх спортсмени займають більшість призових місць на п'єдесталах переможців і завойовують основну масу різноманітних призів і нагород, і, як наслідок, відвозять до своїх країн солідний багаж престижних спортивних нагород. Чемпіонати світу з бочче проводяться по непарних роках, а чемпіонати Європи – по парних, що дає змогу спортсменам щорічно брати участь у таких престижних змаганнях. Окрім спортивних баталій з бочче між чоловіками та командами чоловіків, проводяться жіночі та молодіжні турніри та форуми. Бочче є в програмі Параолімпійських ігор і цей вид спорту вже став кандидатом на включення до програми Олімпійських ігор. Із 2021 року спортивна гра бочче ввійшла до навчальних програм із фізичного виховання загальноосвітніх шкіл і з цієї спортивної гри вже практикуються змагання між учнівською молоддю.

У Кременецьку гуманітарно-педагогічну академію імені Тараса Шевченка бочче прийшло з ініціативи та завдяки практичним зусиллям професора Олександр Безносюка. Змагання з цього виду спорту проходять із 2017 року: було започатковано наш внутрішній турнір – Кубок ректора з бочче. Тоді ж визначився і перший переможець турніру, що став традиційним: Кубок ректора–2017 виграв доцент кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Іван Білосевич. Наступного, 2018 року, пальма першості дісталася професору кафедри педагогіки та психології Олександру Безносюку; в 2019-му – викладачу кафедри теорії та методики фізичного виховання Олександру Ястремському, а 2020-му році навіть трапилася приємна сенсація: Кубок ректора вперше здобула жінка – науковець цієї ж кафедри Галина Кедрич; у 2021 році Кубок ректора повернувся до свого першого володаря – доцента Івана Білосевича. На жаль, російська агресія проти нашої держави в 2022 році не дала можливості традиційно провести змагання у вересні місяці цього року, тому вони були перенесені на травень 2023 року.

Так, травень 2023 року став часом проведення Кубка ректора з бочче-2022, а місцем проведення змагань – спортивні майданчики стадіону Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Змагання проходили за конкретної підтримки студентської профспілкової організації Академії; активну участь у їх підготовці та проведенні брав деканат факультету фізичного виховання, біології та психології (декан – доцент Олександр Бережанський, працівник деканату – Василь Бендасюк). У змаганнях брали участь 30 викладачів і студентів Академії та Фахового коледжу. Особливо активними були студенти нашого коледжу, очолювані заступником директора коледжу, доктором філософії Павлом Яловським.

На відкритті змагань до їх учасників звернулися з вітальними словами проректор академії з міжнародного співробітництва і промоцій, доцент Микола Сиротюк і декан факультету фізичного виховання, біології та психології, доцент Олександр Бережанський. Вітаючи учасників Кубка ректора, вони згадали переможців попередніх його етапів, доцента Івана Білосевича і викладача Олександра Ястремського, які в цей час боронять нашу державу від російських загарбників на Сході України. Спортсмени та організатори змагань побажали колишнім переможцям турніру і всім нам перемоги над агресором, а їм – щасливого повернення до мирних освітянських справ і до участі в наступних змаганнях.

В результаті напруженої спортивної боротьби до фінальної частини турніру прийшли професор Олександр Безносюк, викладач коледжу Андрій Саєнко і студенти коледжу Юрій Чорнобай та Іван Ремізович. Фінальну пару склали незмінний учасник усіх попередніх фіналів, професор Олександр Безносюк і юний учасник турніру, студент коледжу Іван Ремізович. Переможені ними суперники Андрій Саєнко і Юрій Чорнобай стали бронзовими призерами Кубка ректора. У фінальному поєдинку перемогу здобув першокурсник коледжу Іван Ремизович – і став першим студентом – володарем Кубка ректора з бочче! Срібний призер Кубка, професор Олександр Безносюк, може гордитися, що завдяки його ініціативі та його зусиллями в Академії зростає потужна спортивна зміна з такого давнього і водночас сучасного та оригінального виду спорту.

Можна з повним правом сказати, що спортивний «борг» щодо Кубка ректора з бочче за минулий рік ліквідовано, а наступна зустріч аматорів і вболівальників бочче, як і гласить традиція цього оригінального і вже престижного турніру, відбудеться у вересні 2023 року. До нових зустрічей на спортивних майданчиках!

№ 7-12 **ЗАМОК** 30 червня 2023 р.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

Ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (11 кл.) за світньо-професійними програмами:

Дошкільна освіта. Спеціальна освіта (Логопедія)
Початкова освіта. Англійська мова
Середня освіта (Образотворче мистецтво). Дизайн освітнього середовища
Середня освіта (Музичне мистецтво). Хореографія
Середня освіта (Історія). Музейна справа
Середня освіта (Українська мова і література). Зарубіжна література
Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька, англійська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Польська, англійська мови та зарубіжна література)

Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), англійська)
Середня освіта (Трудове навчання та технології). Інформатика
Середня освіта (Інформатика). Англійська мова для інформатики
Середня освіта (Фізична культура). Туристична робота в закладах освіти
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Географія
Екологія. Заповідна справа
Психологія. Інклюзивна освіта
Соціальна робота. Практична психологія

Ступінь бакалавра на снові ОС фаховий молодший бакалавр, ОПС молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Польська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта

01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта
05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
10 Природничі науки 101 Екологія

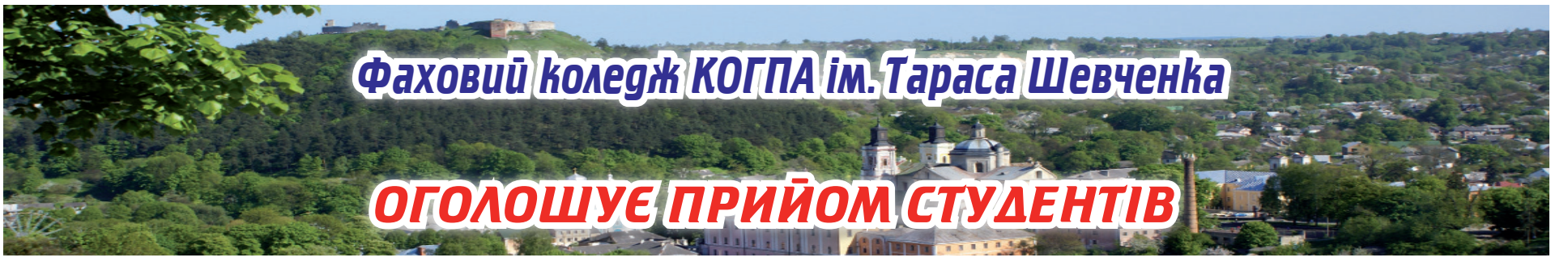
Ступінь магістра на основі ступення бакалавра або ОКР спеціаліста, магістра за світньо-професійними програмами:

Дошкільна освіта. Початкова освіта
Дошкільна освіта. Практична психологія
Середня освіта (Музичне мистецтво). Хореографія
Середня освіта (Українська мова і література). Зарубіжна література
Середня освіта (Українська мова і література). Історія

Середня освіта (Англійська, німецька /польська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька, англійська /польська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Трудове навчання та технології). Інформатика
Середня освіта (Фізична культура). Спортивно-масова робота
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Географія

Третій (освітньо-науковий) рівень на основі ступеня магістра або ОКР спеціаліста на спеціальність:

011 Освітні, педагогічні науки

Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл.) за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Вчитель образотворчого мистецтва, керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва / художник-оформлювач.
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Вчитель музичного мистецтва, керівник вокальної студії, колективу / керівник хореографічного колективу.
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
Вчитель фізичної культури, організатор туристичної роботи.

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Вчитель трудового навчання та технологій, вчитель інформатики в очатко-вих класах / керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва.
01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
Вихователь дітей дошкільного віку, керівник гуртка іноземної мови у закладі дошкільної освіти / інструктор з фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Телефони для довідок:
(03546) 2-35-05, 0971432190
(03546) 2-24-89, 0978358630
(03546) 2-19-91, 067968 8872

Адреса академії:
47003 Вул. Ліцейна,1
м. Кременець, Тернопільської обл.
www. kogpi.edu.te.ua
e-mail: vstup.kogpa@gmail.com

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво **ТР №422-22Р**, 05.12. 2006 р.
Індекс **96492**
Засновник і видавець: трудовий колектив КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
IBAN:UA 638201720314251001201039187
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор, відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК

Художньо-технічний редактор, дизайнер, фотохудожник
Валентина КАЩУК

Видрукувано у друкарні "Від і до" м.Чернівці, вул. Заводська, 37в
Наклад 500 прим.

Наша адреса: 47003, вул. Ліцейна, 1, м.Кременець, Тернопільська обл.